

Albertinaplein 2 • bus 4A • B-1000 Brussel
tel. (02) 512 11 52 • fax (02) 502 46 80
e-mail : vvp.studiedienst@publilink.be

PROVINCIALE KERNTAKEN

NAAR ZELFBEWUSTE EN BESTUURSKRACHTIGE PROVINCIALE STREEKBESTUREN

VVP-WERKCAHIER VOOR PROVINCIERAADSLEDEN

DANK

Bij de opmaak van dit rapport kon de VVP een beroep doen op heel wat provinciale mandatarissen en ambtenaren. De Vereniging dankt hen voor hun inzet en creativiteit.

COÖRDINATIE

De coördinatie stond onder leiding van de leden van het VVP-bureau:
Johan Beke, voorzitter VVP, de gedeputeerden Jan Durnez, Toine De Coninck, Ludo Helsen en Sylvain Sleypen, Raymond Van Loock, directeur VVP

PROCEDURE

Het voorliggend werkcahier werd goedgekeurd door de Raad van Bestuur van de VVP op 24 augustus 2001.

Het werkcahier wordt nu ter bespreking en ter amendering voorgelegd aan de provincieraadsleden. Op 20 oktober 2001 zal het VVP-congres, samengesteld uit alle provincieraadsleden, de uiteindelijke tekst bespreken en goedkeuren.

WOORD VOORAF	4
Het kerntakendebat, een unieke uitdaging voor de Vlaamse provinciebesturen	
DEEL I ALGEMEEN KADER	5
A. Bakens voor het kerntakendebat	6
1. Doelstellingen kerntakendebat	
2. Historisch belang	
3. Uitgangspunten Vlaamse provinciebesturen	
4. Algemeen referentiekader: drieledige bestuursopbouw	
5. Geen centrale blauwdruk, maar differentiatie	
6. Provinciale beleidsopdrachten op basis van een geactualiseerde missie	
7. Nieuwe missie, nieuwe bestuurscultuur	
8. Eenvormig begrippenkader	
B. Interbestuurlijke samenwerking	17
1. Meerwaarde	
2. Bestuurlijk knelpunt	
3. Bij wijze van voorbeeld: drie dossiers rijp voor interbestuurlijke samenwerking	
C. Interbestuurlijke knelpunten	22
1. Financiële verantwoordelijkheid	
2. Verantwoordelijkheid voor de politieke afweging	
3. Toezicht	
4. Uitklaren relatie met gedeconcentreerde diensten en functionele organisaties	
5. Communicatie	
DEEL II SECTORALE BENADERING	28
1. Kerntaken LEEFMILIEU	30
2. Kerntaken MOBILITEIT	42
3. Kerntaken RUIMTELIJKE ORDENING	49
4. Kerntaken ECONOMIE	53
5. Kerntaken EUROPA EN INTERNATIONALE SAMENWERKING	61
6. Kerntaken LAND- EN TUINBOUW	67
7. Kerntaken TOERISME EN RECREATIE	71
8. Kerntaken WELZIJN EN HUISVESTING	76
9. Kerntaken CULTUUR EN SPORT	88
10. Kerntaken ONDERWIJS	98
NABESCHOUWING	101
BIJLAGE	
Nota voor de Vlaamse regering vanwege VVSG-VVP (gemeenschappelijk referentiekader Kerntakendebat)	

WOORD VOORAF

KERNTAKENDEBAT: UNIEKE UITDAGING VOOR DE PROVINCIEBESTUREN

De Vlaamse regering besloot in haar vergadering van 9 februari 2001 - de provinciefondsprikelen lagen nog vers in het geheugen - de werking van het binnenlands bestuur verder te optimaliseren en met dit doel een ingrijpende kerntakendiscussie te organiseren. Dit kerntakendebat, deze gespreksronde, tussen de drie verkozen bestuursniveaus in Vlaanderen moet nagaan 'hoe de overheidstaken op de meest efficiënte wijze kunnen ingevuld en uitgevoerd worden'. De Vlaamse overheid werkte in dit verband een eerste basisnota uit. Haar nota steunt op belangrijke principes die de VVP volledig onderschrijft: doelmatige subsidiariteit, een samenhangende en samenwerkende overheid, primaat van de politiek, een overheid die zich uitsluitend met overheidstaken bezig houdt.

De VVP wenst op basis hiervan positief mee te werken aan het komende kerntakendebat en brengt ter voorbereiding ervan dit tweedelig rapport uit.

Het *eerste deel* van het werkstuk geeft de contouren aan waarbinnen het kerntakendebat plaats heeft. Hierbij komen onder andere de doelstellingen van het kerntakendebat aan bod, evenals de situering van het nieuwe beleidsprofiel van de provinciebesturen in het binnenlands bestuur van Vlaanderen. Daarnaast gaat dit luik dieper in op de verbetering van een aantal interbestuurlijke relaties met het oog op het maximaal bereiken van de doelstellingen van het kerntakendebat. De VVP is al een hele tijd vragende partij om een aantal knelpunten in dit verband uit te klaren. Met name gaat het over de bestuurskracht van het lokaal en provinciaal bestuursniveau, de financiële relaties, het administratief toezicht en de samenwerking tussen de drie bestuursniveaus. Het zijn aandachtspunten die wij delen met de VVSG. Vandaar dat VVSG en VVP ook een gemeenschappelijke tekst uitwerkten, die als bijlage bij dit rapport is opgenomen. Voor de provinciebesturen moet het kerntakendebat leiden tot een nieuwe bestuurscultuur die zich richt op een uitgesproken bovenlokale taakstelling en een gebiedsgerichte werking in partnerschap. Een dergelijk groeiproces doet de nood aan bruikbare managementtechnieken toenemen en vereist vóór alles een grondige interne bezinning. Onder meer over de eigen provinciale werking, het omgaan met bestuurlijke partners en organisaties in het middenveld.

Het *tweede deel* somt een reeks concrete kerntaken per beleidssector op. Zij onderbouwen stuk voor stuk de ontwikkeling van de provinciebesturen tot dynamische bovenlokale streekbesturen en vormen hierdoor ook min of meer een geheel. Het gaat hier vanzelfsprekend over een momentopname. De aangehaalde kerntaken zijn immers wezenlijk verbonden met de maatschappelijke evolutie.

Het woord is nu aan de provinciemandatarissen

Het VVP-bestuur besliste op 19 februari 2001 het kerntakendebat in samenwerking met de vijf provinciebesturen zorgvuldig voor te bereiden. De voorbije maanden werd er dan ook intens gewerkt. Eerst werden er ambtelijke rapporten per beleidssector opgesteld. Zij werden in de schoot van de VVP-kernwerkgroepen gegroepeerd en verfijnd. Tegen de achtergrond van het concept 'provinciebesturen - streekbesturen' werd het hele bundel tenslotte tot één rapport verwerkt. Vooraleer het debat aan te gaan met de andere bestuurlijke partners wensen wij u het rapport ter bespreking en goedkeuring voor te leggen. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de provincieraadsvoorzitters. Zij zullen u tijdens de maand september uitnodigen om dit document in uw provincieraad te bespreken. Vanzelfsprekend verwachten wij heel wat reacties en aanvullende suggesties. Op 20 oktober ronden we onze voorbereidende werkzaamheden definitief af. Dan organiseert de VVP een bijzonder congres voor alle Vlaamse provinciemandatarissen om de eindtekst goed te keuren.

Voor de provinciebesturen is het komende kerntakendebat een unieke kans om bestuurlijke accenten te leggen in het binnenlands bestuur in Vlaanderen. Laten we deze kans grijpen en ons bestuursprofiel verfijnen op basis van onze missie als waardevol streekbestuur!

Brussel, augustus 2001

Namens de Vereniging van de Vlaamse Provincies,

Raymond VAN LOOCK
Directeur

Johan BEKE
Voorzitter

DEEL I - ALGEMEEN KADER

A. BAKENS VOOR HET KERNTAKENDEBAT

1. Doelstellingen kerntakendebat
2. Historisch belang
3. Uitgangspunten Vlaamse provinciebesturen
4. Algemeen referentiekader: drieledige bestuursopbouw
5. Geen centrale blauwdruk, maar differentiatie
6. Provinciale beleidsopdrachten op basis van een geactualiseerde missie
7. Nieuwe missie, nieuwe bestuurscultuur
8. Eenvormig begrippenkader

B. INTERBESTUURLIJKE SAMENWERKING

1. Meerwaarde
2. Bestuurlijk knelpunt
3. Bij wijze van voorbeeld: drie dossiers rijp voor interbestuurlijke samenwerking

C. INTERBESTUURLIJKE KNELPUNTEN

1. Financiële verantwoordelijkheid
2. Verantwoordelijkheid voor de politieke afweging
3. Toezicht
4. Uitklaren relatie met gedeconcentreerde diensten en functionele organisaties
5. Communicatie

A. BAKENS VOOR HET KERNTAKENDEBAT

1. DOELSTELLINGEN KERNTAKENDEBAT

De nota van de Vlaamse regering van 9 februari 2001 beschrijft duidelijk dat een betere verdeling van het bevoegdheden- en takenpakket van de drie verkozen bestuursniveaus in Vlaanderen het ultieme doel is van de komende kerntakendiscussie. De VVP had het in zijn memorandum '99 over de noodzaak van een verhoogde bestuurlijke slagkracht door een uitzuivering van het takenpakket van de verschillende besturen. Wij citeren hierna uit beide documenten.

□ Uit de nota van de Vlaamse regering 'Elementen voor het vaststellen van de kerntaken van de Vlaamse bestuursniveaus' van 9 februari 2001 (p. 2)¹:

'... De kerntakendiscussie heeft tot doel een kader te formuleren voor een betere verdeling van bevoegdheden en taken tussen de drie bestuursniveaus in Vlaanderen, die via rechtstreekse verkiezingen steunen op een politieke legitimatie: Vlaanderen, de provincies en de gemeenten. Het beoogde resultaat moet zijn het Vlaamse binnenlands bestuur zo optimaal mogelijk te organiseren ten bate van de bevolking.

Deze taakverdeling over de drie bestuursniveaus kan niet los gezien worden van een kritische reflectie op het huidige overheidsoptreden. Dit betekent dat tegelijkertijd dient afgewogen te worden welke taken nog door de overheid moeten opgenomen worden of wat nog van publiek belang is. De overheid moet niet langer 'alles zelf willen doen'. Door deze reflectie zullen de verschillende bestuursniveaus kunnen terugtreden tot hun essentiële overheidsopdrachten... '

□ Uit het VVP-memorandum '99, maart 1999 (p. 9)

'... Bij de discussie over de verdeling van taken en bevoegdheden tussen de overheden gaat het er in de eerste plaats om hoe de bestuurlijke slagkracht van het totale Vlaamse overheidsbestel te vergroten. Daarbij staat niet centraal welke taken en bevoegdheden een overheid afstaat of bij krijgt, maar of een verschuiving van taken leidt tot de meest succesrijke oplossing voor maatschappelijke problemen.

Het spreekt voor zich dat elke overheid (a) kritisch nagaat voor welke taken zij het best aangewezen niveau is en (b) op basis van deze analyse haar huidig takenpakket uitzuivert'... 'Het is in dit perspectief dat de Vlaamse provincies hun verantwoordelijkheid willen opnemen als streekbesturen tussen enerzijds de gemeenten, als de beleidsentiteiten die gesitueerd zijn op een territorium dat onmiddellijk verbonden is met de leefwereld van de burger en anderzijds de Vlaamse overheid als hoogste beleidsniveau in Vlaanderen dat als opdracht heeft krachtlijnen uit te zetten.

---

¹ Het Vlaams regeerakkoord 1999 vermeldt dat de samenwerking tussen de verschillende bestuursniveaus zal bevorderd worden op basis van de reeds afgesloten overeenkomsten: het pact met de gemeenten (1998) en de afsprakennota met de provincies (1999). De beleidsbrief van de Vlaamse minister van binnenlandse aangelegenheden 'beleidsprioriteiten 2000-2001' gaat hier dieper op in.

Op basis van deze principes zullen de provincies onderzoeken welke taken zij wensen op te nemen en welke taken volgens hen niet meer behoren tot het provinciaal beleidsdomein... '.

Het uiteindelijk resultaat van het kerntakendebat moet zijn het binnenlands bestuur in Vlaanderen zo goed mogelijk te organiseren ten bate van de burger. Voor die burger is het tenslotte niet belangrijk welke overheid moet optreden, maar wel dat het bestuur correct te werk gaat en dat hij duidelijk weet wie verantwoordelijk is en wie hij hiervoor kan aanspreken.

2. HISTORISCH BELANG

Ook al werd in 1989 reeds een eerste poging ondernomen om een conferentie te organiseren met alle bestuursniveaus is het de eerste maal dat bestuurlijk Vlaanderen kritisch nadenkt over haar organisatie en taakstelling. Het komende kerntakendebat moet voor de drie bestuursniveaus bijgevolg als een belangrijke uitdaging beschouwd worden. De provincies staan hiermee zelfs voor een historische uitdaging. Uit de gesprekken die de VVP voerde met ministers, fractieleiders en partijvoorzitters is duidelijk gebleken dat van de provinciebesturen een bijdrage wordt verwacht over hoe zij zichzelf zien functioneren in bestuurlijk Vlaanderen.

3. UITGANGSPUNTEN VLAAMSE PROVINCIEBESTUREN

In het kader van het komende kerntakendebat formuleren de provinciebesturen enkele belangrijke uitgangspunten:

- De provinciebesturen willen het kerntakendebat niet ondergaan. Zij wensen geen afwachtende houding aan te nemen, maar willen zelf, creatief en systematisch, het kerntakendebat inhoud geven;
- De VVP nam hiertoe in het recente verleden al belangrijke initiatieven: het uitbesteden van een wetenschappelijke studie aan de K.U.Leuven², het opstellen van het Charter van de Vlaamse provincies³, de actieve deelname aan de besprekingen in de Commissie Bestuurlijke Organisatie, het opstellen van het VVP-memorandum '99⁴ en de afsprakennota tussen de Vlaamse regering en de provincies (1999);
- Het kerntakendebat handelt niet uitsluitend over de kerntaken van de provinciebesturen, maar slaat op de verschillende bestuursniveaus. Hierbij geldt één van de fundamentele uitgangspunten van het CBO-rapport, namelijk het principe van 'het gelijk oversteken'⁵. Het niet toepassen van dit principe door één van de overheden kan enkel maar berusten op een

---

² 'Provincies in Vlaanderen', kwaliteitszorg in het management van het binnenlands bestuur, wetenschappelijke studie door de professoren Rudolf MAES en Filip DE RYNCK, afdeling bestuur en overheidsmanagement, KULeuven, (1996).

³ 'Charter van de Vlaamse Provincies', goedgekeurd op de bijzondere algemene vergadering van de VVP (februari '97).

⁴ VVP-memorandum '99 opgesteld naar aanleiding van de parlementsverkiezingen van 1999. Het VVP-memorandum werd goedgekeurd op de bijzondere algemene vergadering van de VVP (8 maart 1999).

⁵ CBO-rapport: rapport opgesteld naar aanleiding van de werkzaamheden van de commissie bestuurlijke organisatie o.l.v. prof. Filip DE RYNCK: 'De organisatie van het binnenlands bestuur in Vlaanderen', advies van de Commissie Bestuurlijke Organisatie', ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 1997.

defensieve houding die het vertrouwen tussen de overheden onderling aantast.

4. ALGEMEEN REFERENTIEKADER: DRIELEDIGE BESTUURS- OPBOUW

Met het oog op de voorbereiding van het kerntakendebat werkten VVSG en VVP (zie bijlage) een gemeenschappelijk referentiekader uit dat voor de lokale besturen en de provincies richtinggevend is om de kerntaken toe te wijzen aan de verschillende bestuursniveaus⁶. Aanleiding was de nota van de Vlaamse regering ter voorbereiding van het kerntakendebat. VVSG en VVP hanteren hierbij een drieledig bestuurlijk model.

□ Lokale besturen

De gemeente en het OCMW zijn het basisniveau, het eerstelijnsbestuur in onze democratie. Op basis van het subsidiariteitsprincipe beschikt het lokale niveau over een zo ruim mogelijk takenpakket, zonder limitatieve opsomming. Gemeenten en OCMW's kunnen alle taken uitoefenen die betrekking hebben op hun territoriaal belang behalve in het geval van wettelijke of decretale verbodsbepalingen of in gevallen waarin de wetgever, op basis van een duidelijke verantwoording en motivatie, zelf een andere overheid aanduidt.

In een complexe samenleving heeft de burger vooral nood aan een aanspreekpunt voor zijn betrekkingen met de overheid. Door hun aanwezigheid dicht bij de burger zijn de lokale besturen het meest aangewezen niveau om diverse loketfuncties te vervullen. In die zin zijn de lokale overheden voor de burger de toegangspoort voor de gehele overheid. Het taakprofiel spitst zich dan ook in eerste instantie toe op het realiseren van concrete dienstverlening aan de burger. Als rechtstreeks verkozen niveau is de lokale overheid daarnaast politiek verantwoordelijk voor de vormgeving van de lokale samenleving (en dit op alle beleidsterreinen). Essentieel voor het kerntakendebat is dat het vertrouwen van de burger in de overheid in zijn geheel toeneemt. Dit zal vooral via de lokale overheid moeten gebeuren. Zonder versterking van de rol van de lokale besturen kan het subsidiariteitsbeginsel niet in de praktijk worden gebracht. Het lokale bestuursniveau moet met een sterker profiel uit het kerntakendebat komen.

□ Provincies

De provincies hebben als intermediair bestuur twee grote basisopdrachten.⁷ Aan de ene kant zijn zij bevoegd voor de bovenlokale beleidskeuzes. Het intermediaire niveau moet immers die beleidskeuzes maken die (a) niet gemaakt kunnen worden op lokaal niveau doordat zij de belangen van dat niveau te boven gaan en/of (b) niet zo algemeen zijn en niet in die mate de belangen van de hele gemeenschap raken, dat een centrale beslissingsbevoegdheid wenselijk is. Daarnaast vervult de provincie een belangrijke rol in het coördineren van de gebiedsgerichte werking. Gebiedsgerichte werking staat voor een samenwerkingsverband tussen verschillende overheden dat sectoroverschrijdend is en waarbij eventueel samengewerkt wordt met de privé-sector voor het bereiken van

---

⁶ Op dinsdag 10 juli 2001 keurde het Vlaamse parlement een uitbreiding van het Vlaams regeerakkoord goed. De inhoud ervan stemt grotendeels overeen met de door VVP-VVSG ontwikkelde visie.

⁷ De concretisering van deze basisopdrachten wordt uitgewerkt onder 6. Provinciale beleidsopdrachten op basis van een geactualiseerde missie.

een gezamenlijke visie voor de streek. Het coördineren van gebiedsgerichte taken door de provincie betekent dan in de praktijk: samenbrengen van bestuurlijke partners, overlegtafels organiseren, onderlinge afstemming bevorderen.

□ Centraal niveau (Vlaanderen / federale overheid)

De Vlaamse overheid heeft een essentiële beleidsbepalende opdracht in de materies die de bijzondere wetgever aan de gewesten en gemeenschappen heeft toegewezen. Het centrale niveau is in de eerste plaats een maatschappelijk sturingsniveau met als kerntaken het vaststellen van de algemene regelgeving (wetgeving) en de democratische controle op de naleving van de regelgeving via een uniform toezicht, de basisorganisatie van de samenleving en de controle op het democratisch functioneren ervan. Daarenboven is de centrale overheid verantwoordelijk voor de aanleg en het beheer van infrastructuur en instellingen met een reikwijdte en belang die de lokale of streekgebonden sfeer sterk overstijgen (b.v. autowegen, grote verbindingssassen, toegangspoorten zoals (lucht)havens).

5. GEEN CENTRALE BLAUWDRIJK, MAAR DIFFERENTIATIE

De fundamentele vraag is of de kerntaken van de verschillende overheidsniveaus uniform en centraal moeten worden vastgelegd. De provincies (net zoals de lokale besturen) menen van niet. Het Vlaamse niveau moet inderdaad terughoudend optreden en slechts in beperkte mate uitspraken doen over de kerntaken van het lokale en intermediaire niveau. De Vlaamse bestuursopbouw moet het evenwicht vinden tussen 'zekerheid' (schematische centrale verdeling van kerntaken: dit houdt zowel typologische als sectorale verdeling in die op langere termijn kan leiden tot een beslissingsschema o.m. naar de verdeling van nieuwe kerntaken; financieringsafspraken; toezicht; communicatie tussen bestuursniveaus) en 'flexibiliteit' (maatwerk in de streek op basis van onderling overleg). Essentieel is dat er per project en op het terrein (per streek, per gebied) concrete 'afspraken op maat' worden gemaakt tussen de verschillende bestuurlijke partners (openbare en privé-partners). Lokale besturen en provinciebesturen hebben bijgevolg geen nood aan een centrale uniforme detailblauwdruk van kerntaken. Zij hebben daarentegen wel ruimte nodig om ter plaatse intens te overleggen en samenwerkingsverbanden met alle actieve partners op gang te brengen. Een specifieke invulling per streek moet mogelijk zijn. In de ene streek kan een andere optie tot stand komen m.b.t. kinderopvang, afval, toerisme, economisch beleid ... dan in een andere streek.

6. PROVINCIALE BELEIDSOPDRACHTEN OP BASIS VAN EEN GEACTUALISEERDE MISSIE

De provinciale missie steunt op de visie die reeds ontwikkeld werd in de nota 'Provincie plus' (VVP - mei 2000)⁸. Zij vormt een duidelijke vertaling van de potentiële bestuurskracht van de provinciebesturen als beleidsmotor op het intermediaire bestuursniveau:

---

⁸ Deze visie-ontwikkeling steunt op verschillende documenten: Charter van de Vlaamse provinciebesturen, CBO-advies, wetenschappelijke studie KULeuven

'... De Vlaamse provincies zien hun bestuurlijke meerwaarde ten bate van het maatschappelijk gebeuren als dynamisch gerichte bovenlokale streekbesturen. Integrale en gebiedsgerichte werking zijn hun streefdoelen. Daarbij moeten de Vlaamse provinciebesturen rond concrete beleidsitems creatief omgaan met beleids- en schaaldifferentiatie, netwerkvorming...'

De notie 'van provinciaal belang' krijgt hierdoor een geactualiseerde inhoud.

De provinciale missie vertaalt zich in volgende belangrijke beleidsopdrachten :

- Behartigen van streekgebonden materies die een bovenlokale beleidsinvulling vragen vanuit het eigen provinciaal management

Bij deze bovenlokale beleidsinvulling vervullen de provincies een vijftal functies:

1. de provincie als innovator: Het bestuur is uiterst alert en neemt initiatieven telkens er zich nieuwe bovenlokale noden stellen;
  2. de provincie als stimulator: Het bestuur sensibiliseert en stimuleert derden om bepaalde initiatieven te nemen conform de missie van het provinciaal bestuursniveau;
  3. de provincie als financier: Het bestuur wendt gemeenschapsmiddelen aan om bepaalde initiatieven van derden die wenselijk worden geacht, mogelijk te maken. De provincie gaat op basis van haar missie echter zelfbewust om met deze vormen van subsidiëring;
  4. de provincie als conservator: Het bestuur beheert instellingen die nodig zijn op een bovenlokaal niveau;
  5. de provincie doet aan aanvullend maatgericht beleid. Hierbij worden bovenlokale accenten gelegd en leemtes opgevuld in bepaalde beleidsmateries. Doel: komen tot een goed uitgebalanceerd complementair beleid met andere overheden.
- Behartigen van streekgebonden materies die een bovenlokale beleidsinvulling vragen en bij decreet provinciaal worden verankerd

De bij decreet bepaalde kernbevoegdheden moeten te maken hebben met de verdeling en herverdeling van publieke goederen gesitueerd op bovenlokaal niveau waarvoor politieke afweging en verantwoordelijkheid vereist is.

Het uitwerken van deze kernbevoegdheden zijn momentopnamen. De bevoegdheden zijn in dit geval gemeenschappelijk voor alle provinciebesturen, maar de besturen moeten over de nodige beleidsvrijheid kunnen beschikken om die kerntaken binnen de algemene krijtlijnen uit te oefenen in functie van de evoluerende maatschappelijke noden en verschillende territoriale behoeften en potentialiteiten.

- Coördineren, regisseren en stimuleren van de gebiedsgerichte bovenlokale werking

Gebiedsgericht werken is een methodologie waar de provinciebesturen als bovenlokaal streekbestuur een belangrijke coördinerende rol hebben in het kader van hun andere beleidsopdrachten. Het provinciebestuur is als

intermediair bestuur goed geplaatst, democratisch gelegitimeerd en beschikt over een te verantwoorden schaal en draagvlak om deze taak te vervullen.

- ❑ Behartigen van de belangenafweging tussen lokale besturen (leidt tot bovenlokale planningsbevoegdheid)

Een lokaal bestuur moet vaak beleidskeuzes maken die effecten kunnen hebben op andere lokale besturen. Dan is het belangrijk dat er door de bovenlokale overheid reeds enkele krijtlijnen getrokken worden waarmee de lokale besturen rekening moeten houden in hun specifieke beleidskeuzes. Dergelijke krijtlijnen moeten onder meer verhinderen dat negatieve gevolgen van beslissingen niet van het ene bestuur op het andere bestuur worden afgewenteld. Hier komt vooral de planningstaak van de provinciebesturen in beeld.

- ❑ Advies naar de hogere overheid

De provincies adviseren bij de totstandkoming van de centrale regelgeving op basis van hun grote terreinkennis. In het kader van het streven naar het partnerschap tussen de besturen moet deze adviesfunctie gemaximaliseerd worden.

Het zogenaamde middenveld van belangenvertegenwoordigers en door de overheid opgerichte instellingen en organisaties speelt een belangrijke rol bij het sturen van een politiek debat. Een brede waaier van niet democratisch gelegitimeerde structuren treedt op telkens wanneer nieuwe initiatieven in de steigers staan. Zij evalueren ook steevast het beleid vanuit hun perspectief en hun adviezen hebben een impact op de streek. Welnu, het kan niet dat een politiek streekbestuur bij uitstek geen inbreng zou hebben bij het uittekenen van een Vlaams beleid met een streekgerichte impact. De adviezen moeten dan ook aan de provincies worden voorgelegd of zij moeten betrokken worden bij de adviesverlening. Er dient ook op een ernstige wijze te worden omgegaan met de adviesprocedure en de adviezen.

- ❑ Gebonden bevoegdheden

De betrokken overheden verstaan mekaar om, als gelijkwaardige partners, een complementair beleid uit te werken op basis van een gemeenschappelijk project. Gebonden bevoegdheden kunnen in bestuursovereenkomsten concreet worden vertaald waarbij het provinciaal streekbestuur verantwoordelijkheid draagt voor de bovenlokale dimensies van het project. Overleg tussen de betrokken besturen is hier een centraal gegeven.

- ❑ Tweedelijnsfunctie naar de lokale besturen toe

Als bovenlokaal bestuursniveau is de provincie de ideale partner voor de lokale besturen. De bovenlokale terreinkennis van de provincie kan een specifieke dimensie geven in de ontwikkeling van het (inter-)lokale beleid. De provinciebesturen zijn a.h.w. de natuurlijke bondgenoot van de lokale besturen.

- ❑ Beheer van bovenlokale infrastructuur

Provincies kunnen infrastructuur en instellingen beheren voor zover die van werkelijk bovenlokaal belang zijn, zodanig dat zij de reikwijdte van de lokale sfeer echt te boven gaan, zonder nochtans van algemeen belang te zijn.

7. NIEUWE MISSIE, NIEUWE BESTUURSCULTUUR

Op basis van hun vernieuwde missie willen de provinciebesturen zich ontwikkelen tot dynamisch gerichte streekbesturen, die de bovenlokale taakstelling behartigen en via de gebiedsgerichte werking partnerschap met de andere overheden nastreven. Het management van het provinciaal bestuur dient zich hiernaar te richten.

In de 'Provincie Plus-nota'⁹ werden reeds een aantal voorstellen opgenomen ter herwaardering van het politiek en administratief management. Sommige van deze nieuwe managementtechnieken worden al toegepast of naderen hun realisatie. Het moet evenwel een permanent streefdoel zijn om de provinciale organisatie verder te ontwikkelen en af te stemmen in het kader van de voortdurend evoluerende provinciale taakstelling. De 'Provincie Plus' of Provincie 'nieuwe stijl' kan niet gerealiseerd worden zonder 'provinciemandatarissen en -ambtenaren nieuwe stijl'.

Hierna geven we enkele voorzetten:

□ NIEUW PROVINCIEDECREET

In uitvoering van het Lambermontakkoord is Vlaanderen voortaan verantwoordelijk voor de interne organisatie van zijn binnenlands bestuur. Het valt te verwachten dat er nog tijdens de huidige legislatuur een organiek initiatief komt met het oog op de uitwerking van een provinciedecreet. Bij de voorbereiding ervan moeten de provincies intens worden betrokken. Het nieuwe provinciedecreet moet het primaat van de politiek bevestigen, zowel naar de provincieraad als naar het uitvoerend college. Meer bepaald moeten de taken in medebewind, toevertrouwd aan de provincies, volledig onder de leiding van het provinciaal uitvoerend college worden voorbereid. In het decreet moet ook de geactualiseerde provinciale missie worden opgenomen. Verder moet het provinciedecreet ook een modern management mogelijk maken. Alle afgeleide decretale regelingen moeten op deze visie gebaseerd zijn en ze versterken.

□ NAAR HET POLITIEK EN AMBTELIJK MANAGEMENT TOE

• Werken vanuit een gemeenschappelijke visie met eigen accenten

Nu de missie van de provinciebesturen voldoende uitgekristalliseerd is, moet het politiek management zich daar consequent naar richten. Kerntaken die de provinciebesturen in de toekomst nog zullen nastreven, dienen duidelijk in het verlengde te liggen van de vooropgestelde missie. Het is een goede managementtechniek om daar steeds naar te verwijzen.

• Middelen gefocust op kerntaken

Het is de plicht van de overheid om met de schaarse middelen waarover ze beschikt haar doelstellingen te realiseren, optimaal aan te wenden. Daarom werkt het provinciebestuur met een prestatiebegroting, opgemaakt op basis van duidelijke doelstellingen die voortvloeien uit de missie. Budgettaire middelen worden daardoor niet onnodig versnipperd over deelprojecten die niet of onvoldoende kaderen binnen de provinciale kerntaken.

---

⁹ Provincie plus-nota, zelfbewust in de 21ste eeuw, VVP, mei 2000. Deze nota steunt o.m. op een enquête die afgenomen werd bij de uittredende provinciale mandatarissen van de legislatuur '94-2000.

- Aangepaste managementmogelijkheden

De provincies moeten in het komende provinciedecreet zeker de mogelijkheid krijgen om soepel en snel te kunnen werken. In dit geval moet het bestuur geen beroep meer doen op structuren zoals vzw's. Voorwaarde is wel dat de Vlaamse overheid dergelijke werkvormen niet oplegt om financiële middelen te kunnen bekomen.

Anderzijds moet de beslissingsmacht van het provinciaal bestuursniveau blijvend gesitueerd worden bij de provincieraad en dienen provinciebedrijven of andere organisatievormen beschouwd worden als hulpstructuren ten dienste van de provincies.

- Subsidiepolitiek

Bij de beschrijving van heel wat provinciale kernopdrachten in deel II wordt de wijze waarop de provincies financiële ondersteuning toekennen aan derden kritisch bekeken. Het spreekt vanzelf dat ook de subsidiepolitiek van de provincies in de toekomst wordt afgestemd op de geactualiseerde missie van de provincies.

- KRITISCHE SUCCESFACTOREN

Provinciale kerntaken en kritische succesfactoren liggen dicht bij elkaar. De kritische succesfactoren in dit verband hebben te maken met een drievoudig gegeven:

- de keuze van doelgroepen en behoeften waarnaar het provinciebestuur zich vanuit zijn missie kan of moet richten;
- het attent en alert inspelen op deze doelgroepen en behoeften;
- het betrekken van relevante partners bij de realisatie van de gebiedsgerichte werking.

- LEGISLATUURBELEIDSPLAN

Op basis van het nieuw artikel 66 in de huidige provinciewet moet de provincie bij het begin van de legislatuur een (legislatuur)beleidsplan opstellen. Het legislatuurbeleidsplan moet zorgvuldig worden opgemaakt en duidelijk verwijzen naar de provinciale kerntaken. Het is een instrument om het beleid richting te geven en na evaluatie, indien nodig, bij te sturen.

- ATTENT EN ALERT

Als bovenlokaal bestuursniveau heeft het provinciebestuur een unieke mogelijkheid om de polsslag van het maatschappelijk leven en de veranderingen in de omgeving uiterst snel aan te voelen. Hierdoor kan het streekbestuur bij uitstek anticiperend en toekomstgericht optreden. Deze bevoorrechte situatie moet zich vertalen in het opzetten van een goed uitgewerkt relatiepatroon waarbij netwerkvorming, het tot stand brengen van samenwerkingsverbanden en overleg met externe partners centraal staan.

In het kader van de gebiedsgerichte werking is het belangrijk dat het provinciebestuur voldoende soepel kan omgaan met voortdurend wisselende territoriale schalen die het draagvlak vormen van uiteenlopende maatschappelijke vraagstukken. Daarnaast moet het provinciebestuur de potentie in zich houden om de beleidsvoorstellen vanuit verschillende sectoren op elkaar af te stemmen en tot een interactief geheel brengen. Dit aandachtspunt vereist uiteraard een

aangepaste administratieve ondersteuning (zie verder: optimaliseren bedrijfsproces en eigentijdse bedrijfscultuur).

□ RELATIE BESTUURDERS - AMBTENAREN

Provinciale mandatarissen en ambtenaren voeren een permanente dialoog om hun respectievelijke taakstelling maximaal te laten renderen. Bestuurders moeten daarbij niet de plaats innemen van de ambtenaren. Zij moeten zich niet opstellen als managers van de administratie. Omgekeerd mogen ambtenaren niet in de plaats treden van de bestuurders. De ambtenaar staat niet boven maar wel ten dienste van de verkozen mandatarissen. De bestuurders leggen de beleidsdoelstellingen en -prioriteiten vast. Ambtenaren en bestuurders bereiden samen het beleid voor en zoeken via het afwegen van alternatieven samen naar de juiste oplossingen. Bestuurders kiezen en beslissen, evalueren en sturen bij en moeten 'neen' kunnen zeggen. Ambtenaren voeren loyaal uit.

De samenwerking tussen bestuurders en ambtenaren kan maar efficiënt verlopen als ze wordt ondersteund door een goede, eenduidige interne communicatie en een permanente dialoog. De deontologische regels voor ambtenaren fungeren tegen deze achtergrond als positieve en stimulerende instrumenten.

□ VORMING EN ICT

Maatschappelijke problemen worden steeds complexer. Eén van de fundamentele basisvoorwaarden voor de provinciale mandatarissen en de provinciale ambtenaren om hun taakstelling optimaal te kunnen vervullen is dat zij een blijvend inzicht verwerven in de maatschappelijke ontwikkelingen die zich voordoen. De permanente vorming van de mandatarissen en de ambtenaren is dan ook een belangrijke opdracht van de provincie.

De toepassing van de nieuwe informatie - en communicatietechnologie (ICT) doorkruist per definitie hiërarchische verbanden en grijpt als dusdanig diep in op het politiek en administratief management. Politici en ambtenaren moeten bijgevolg samen op de voortdurende evoluerende ICT-trein kunnen. Met dit doel moet de nodige vorming worden georganiseerd.

□ OPTIMALISERING VAN HET BEDRIJFSPROCES

De overheid moet zich in haar management opstellen als een bedrijf dat streeft naar een permanente optimalisering van zijn taakstelling ten dienste van burger en samenleving. De provinciale overheid (schakelbestuur tussen gemeenten en centrale overheid en motor van de gebiedsgerichte werking) moet voortdurend oog hebben voor een flexibel werkende administratie die ondanks veranderende situaties vlot inzetbaar blijft. De ambtelijke organisatie van het provinciebestuur moet los komen van al te vaste structuren. Het organogram moet voortaan vanuit een netwerkbenadering worden opgemaakt, precies om een geïntegreerd en integraal beleid mogelijk te maken. Er moet een evenwicht ontstaan tussen 'zekerheid' en 'flexibiliteit'.

- *Flexibele werking*

Een vlotte inzetbaarheid veronderstelt een kritische kijk op de wijze waarop dossiers tot stand komen en een systematische beoordeling van de diverse stappen op hun toegevoegde waarde. Ambtenaren dienen inzetbaar te zijn, afhankelijk van wisselende situaties. Dit vraagt van het topmanagement voldoende inzicht over de wijze waarop de overheidsorganisatie dient te groeien om haar doelstellingen te behalen. Tegelijk met de legislatuurbeleidsplanning zou er een 'personeelsinzetplan' moeten worden opgemaakt op basis van de beoogde kerntaken.

Er is vooral nood aan een regelgeving die flexibiliteit bevordert en niet afremt. In die zin zal het personeelsstatuut en het toezicht erop grondig moeten worden gewijzigd. Het topmanagement moet maximaal in staat zijn 'the right person on the right place' te plaatsen. De huidige situatie, waarbij de Vlaamse overheid de personeelsformatie (en de daaraan gekoppelde verloning) van de provinciale overheid dient goed te keuren, hoort niet langer thuis in een moderne overheidsbedrijfscultuur. Eveneens dient het huidige CAO-overleg zowel naar inhoud (graad van ingewikkeldheid) als naar procedure kritisch onder de loep genomen te worden.

- *Flexibele ambtenaar*

Van de ambtenaar zal dit eveneens de nodige flexibiliteit vragen. Hij of zij mag zich niet vast nestelen in structuren. Zijn of haar 'kunde' om mee te evolueren in de provinciale organisatie zou de basis moeten vormen van de evaluatie en de vertaling van deze evaluatie naar honorering en carrièreplanning.

- WERKEN AAN EEN EIGENTIJDSE BEDRIJFSCULTUUR

Om mensen toe te laten mee te zijn met de voortdurende veranderingen is er nood aan een duidelijk omschreven bedrijfscultuur. Deze bedrijfscultuur vertaalt zich niet alléén in de missie (*zie hoger*) maar ook in het vernieuwde profiel van de provinciale ambtenaar. Dit vernieuwd profiel is als volgt samen te vatten: deskundigheid, creativiteit, aandacht voor de missie en de kerntaken van het provinciaal bestuursniveau, teamwork, het voeren van overleg, contactvaardigheid en last but not least het opnemen van verantwoordelijkheid. De ambtenaar tracht in zijn of haar werk de ISO-norm te behalen en het intern welzijn en de principes van de duurzame ontwikkeling na te streven.

8. EENVORMIG BEGRIPPENKADER

Het is uitermate belangrijk dat de bestuurlijke partners bij het komende kerntakendebat een eenvormig begrippenkader hanteren. Wij vatten de voornaamste begrippen even samen.

*Inter- en bovengemeentelijke samenwerking*¹⁰

- INTERGEMEENTELIJKE SAMENWERKING

De kerntaken van intergemeentelijke taakuitoefening zijn: afstemming tussen gemeenten bevorderen voor gemeentelijke taken, een beter draagvlak en grotere schaalvoordelen realiseren voor gemeentelijke taken, de solidariteit tussen gemeenten organiseren. Dit is verlengd lokaal bestuur en voor deze taken volstaat een indirect samengesteld bestuur. Het decreet 'intergemeentelijke samenwerking' is hiervoor dienstbaar.

- BOVENGEMEENTELIJKE SAMENWERKING

'De kerntaken van bovengemeentelijke taakuitoefening zijn: planning, verdeling en afstemming vanuit en voor een gebied dat meerdere gemeenten omvat. Dit is een taaksfeer die een rechtstreekse politieke legitimering vereist.' Uiteraard zijn hier de kerntaken van het provinciaal bestuursniveau gesitueerd.

---

¹⁰ 'Provincies in Vlaanderen', prof. R. Maes en Dr. F. De Rynck, 1996

'Bovenlokaal' - 'streek' - 'streekgericht werken' - 'gebiedsgerichte werking'¹¹

□BOVENLOKAAL

Herkenbare situaties die niet op de schaal van gemeenten vorm krijgen en een functionele benadering inhouden gericht naar een bepaald beleidsdoel.

□STREEK

Gaat om een gebied waar relevante actoren (die opkomen voor de belangen van hun streek) zich als geheel mee identificeren (Integrale perceptie).

□STREEKGERICHT WERKEN VANUIT HET PROVINCIAAL MANAGEMENT

Provinciale beleidsacties en beleidsmiddelen worden bij prioriteit gericht op het realiseren van beleidsdoelstellingen in één of meerdere gebieden binnen de provincie. Deze kunnen op een uiteenlopende wijze organisatorisch vorm krijgen. De provincie zorgt voor de noodzakelijke integrale afstemming tussen de beoogde gebieden en sectoren.

□GEBIEDSGERICHTE WERKING

'Samenwerkingsverband tussen de verschillende overheden dat al dan niet sectoroverschrijdend is en waarbij eventueel samengewerkt wordt met de privé-sector voor het bereiken van een gezamenlijke visie voor de streek. De provincie vervult een belangrijke rol in de coördinatie ervan.' Voor deze werking is er nood aan een nieuw decreet waarbij de betrokken partners 'gelijkwaardig' kunnen samenwerken.

---

¹¹ Streekontwikkeling in Vlaanderen", bestuurskundig bekeken, doctoraal proefschrift F. De Rynck (1994)

B. NOOD AAN INTERBESTUURLIJKE SAMENWERKING

Met het oog op het bereiken van een nieuwe bestuurscultuur in Vlaanderen is het aangewezen dat de drie bestuursniveaus bij de aanvang van elke nieuwe Vlaamse regeerperiode een globaal bestuursakkoord uitwerken rond een aantal belangrijke maatschappelijke items. Het is de bedoeling aldus een gezamenlijke beleidsstrategie te ontwikkelen en waar nodig samen te werken met de privé-sector.

1. MEERWAARDE

Een dergelijke interbestuurlijke samenwerking laat een verregaande onderlinge beleidsafstemming toe en maakt precies daardoor ook beter maatwerk mogelijk.

De meerwaarde van een gezamenlijke aanpak van beleidsvraagstukken is duidelijk:

- gebundelde inspanningen
- slagvaardigere aanpak
- geen tijd- en energieverlies door discussies over 'wie voor wat' bevoegd is
- geen overlappende acties en versnippering
- geen extra kosten

Momenteel wordt er nog teveel in gespreide slagorde gewerkt. Oplossingen worden nog al te vaak 'uitgedacht' in termen van het opzetten van nieuwe structuren in plaats van na te gaan in welke mate besturen tot een betere samenwerking kunnen komen. Deel II van dit rapport (provinciale kerntaken) illustreert juist dat de belangrijkste bestuurlijke knelpunten voor de provincies vaak te maken hebben met het opzetten van semi-bestuurlijke circuits die de bestuurskracht van de provinciebesturen ontoelaatbaar sterk beknootten of uithollen.

2. BESTUURLIJK KNELPUNT

Ten einde gezamenlijke projecten mogelijk te maken moet er ook een aangepast instrumentarium worden opgezet. Momenteel ontbreekt dit nog. Daarom pleiten de provinciebesturen voor een decreet inzake de interbestuurlijke samenwerking. Een decreet, dat de samenwerking regelt niet alleen tussen de besturen onderling, maar evenzeer tussen overheid en privé-initiatief. Het recent gestemde decreet over de intergemeentelijke samenwerking kan niet als een basisregeling voor de samenwerking tussen besturen worden beschouwd, wel als een eerste onderdeel van de in een globaal decreet inzake interbestuurlijke samenwerking beschreven basisregeling. Zo een globaal decreet moet een optimaal draagvlak voor de gebiedsgerichte werking van de provinciebesturen bieden (cf. Europese structuurfondsen, toeristisch beleid, huizen van de economie, welzijnsoverleg). De provinciale gebiedsgerichte werking steunt immers per definitie op een methodologie van samenwerking tussen relevante partners.

Bij wijze van voorbeeld gaan we hierna wat dieper in op drie beleidsdossiers die precies via een doorgedreven interbestuurlijke samenwerking maximaal tot ontplooiing kunnen komen: plattelandsbeleid, ICT en GIS, stedelijk beleid.

3. TER ILLUSTRATIE : DRIE BELEIDSDOSSIER RIJP VOOR INTERBESTUURLIJKE SAMENWERKING

Plattelandsbeleid ¹²

Op Europees en Vlaams niveau werkt men de laatste jaren aan een vernieuwd plattelandsbeleid. Voor Europa gaat het om een herdenking van het bestaande Gemeenschappelijke Landbouwbeleid (GLB) dat zich van bij de oprichting van de Europese Gemeenschap sterk concentreerde op prijssturing en marktondersteuning. Europa streeft naar een nieuw, geïntegreerd beleid voor de plattelandsgebieden, dat naast landbouw ook andere sectoren betreft (leefmilieu, toerisme, cultuur, recreatie,...). Vlaanderen sluit zich bij dit vernieuwde beleid aan en werkt actief mee via de opmaak van een 'Programma voor Plattelandsontwikkeling in Vlaanderen' (POP) en een 'Strategisch Project Geïntegreerd Plattelandsbeleid'.

Bij de uitwerking van haar plattelandsbeleid heeft de Vlaamse overheid uitdrukkelijk aandacht voor de rol van de provinciebesturen. Vlaanderen erkent de gebiedsgerichte reflex die de provincies zich in hun missie aanmeten en ziet in de streekgerichtheid van de provincies een waarborg om een geïntegreerd, gedifferentieerd en gebiedsgericht plattelandsbeleid op gang te brengen.

De provincies kunnen de uitbouw van dit beleid niet alleen op zich nemen, daarom streven zij naar een constructief partnerschap met alle betrokken partners.

Dankzij de troeven (integraal en gebiedsgericht perspectief) waarover zij in dit proces van netwerkvorming ontegensprekelijk beschikken, zijn de provinciebesturen ideaal uitgerust om de organisatie van het maatschappelijk debat in en met de plattelandsgebieden op zich te nemen. Daarnaast moeten de provinciebesturen de beleidsmatige regieverantwoordelijkheid krijgen voor de plattelandsinrichting. Bedoeld worden alle projecten voor inrichting en beheer van de ruimte vanuit een brede multifunctionele focus. De sturing van dit proces is een politieke verantwoordelijkheid. Juist daarom is het logisch dat het provinciaal streekbestuur met zijn verkozen raad het procesoverleg in dit verband voorziet, de procedure leidt en instaat voor de communicatie in en met de gebieden. Tenslotte hebben de provinciebesturen belangrijke taken bij de planning van de voorzieningen en het overleg over de gedifferentieerde bestuurlijke vormgeving per gebied.

---

¹² voor een uitvoerige uiteenzetting van de problematiek zie : DE ROO N., DE RYNCK F en VANDELANNOTE S. 'De stille metamorfose van het Vlaamse platteland' Die Keure, 1999

ICT & GIS

ICT (Informatie- en communicatietechnologie)

E - government wordt een uiterst belangrijk beleidsinstrument voor de overheid. Alleen al hierdoor wordt Informatie en Communicatie Technologie (ICT) bij elk bestuursniveau een strategische factor in het beleidsproces.

Doelmatig besturen impliceert samenwerking tussen verschillende bestuursniveaus. Hieruit volgt automatisch dat het doorgeven van informatie een strategische factor wordt binnen de overheid. Bovendien hebben steeds meer dossiers ten gevolge van wetten en decreten een interbestuurlijk dossierverloop waardoor de nood aan goed gestructureerde elektronische communicatie toeneemt.

Vlaamse overheid, provincies en gemeenten bezitten, elk vanuit hun eigen bevoegdheden en typische interessesferen, over een massa informatie die niet enkel voor het eigen bestuur, maar ook voor andere bestuursniveaus bijzonder relevant en dienstig is. Vanuit hun intermediaire beleidsrol moeten de provinciebesturen een belangrijke schakel zijn in de informatiedoorstroming tussen de verschillende bestuursniveaus. Dit betekent dat de provincies moeten uitgroeien tot verzamelpunten van veelsoortige informatie die ze voor dossiervorming ontsluiten en interbestuurlijk uitwisselen. Op deze wijze vervullen de provinciebesturen een belangrijke strategische functie als scharnier tussen de eerder grootschalige projecten van de Vlaamse overheid en de meer lokale ICT-initiatieven. Concreet betekent dit dat het provinciebestuur in samenwerking met de gemeenten rond specifieke beleidssectoren ICT-netwerken kan opzetten die met elkaar verbonden worden in één gelinkt geheel.

BESTUURLIJK KNELPUNT

⚠ Inzake ICT zijn er geen algemene decretale of wettelijke regelingen. Deelaspecten zoals de milieudatabank of de waterbodembank worden via afzonderlijke decreten of besluiten geregeld.

De provinciebesturen zijn voorstander van een *globale decretale regeling* van het ICT - gebeuren in Vlaanderen waarbij:

- ❑ de krijtlijnen van het ICT - gebeuren uitgetekend worden door Vlaanderen;
- ❑ de provincies instaan voor de intermediaire invulling en de ondersteuning van de gemeenten;
- ❑ de gemeenten op hun beurt via ICT de dienstverlening aan de bevolking optimaliseren en uitbouwen.

De uitwisseling van data dient te gebeuren op basis van een af te spreken compatibel datamodel.

Tot slot dient er op gewezen te worden dat ICT niet louter een zaak mag zijn van enkele bevoorrechte overheden of ambtenaren. De toepassing van het ICT-gebeuren doorkruist per definitie hiërarchische verbanden en grijpt diep in op het politiek en administratief management van alle overheden. Politici en ambtenaren moeten bijgevolg samen op de ICT-trein kunnen.

GIS

Voor alle duidelijkheid, Geografische Informatie Systemen (GIS) worden beschouwd als een onderdeel van het ruimer ICT - gebeuren. GIS is immers een beleidsinstrument waarbij diverse gegevens (data) kunnen worden gekoppeld aan geografische kaarten. Met andere woorden: binnen ICT kan men een geografische component onderscheiden.

Medio 2000 werd het 'Decreet houdende het Geografisch Informatiesysteem Vlaanderen' goedgekeurd. Hierin werd een duidelijke taakverdeling tussen de verschillende overheden geschetst.

BESTUURLIJKE KNELPUNTEN

🔔 Het feit dat deze beleidsmaterie decretaal geregeld is, betekent niet dat Vlaamse overheid en provincies rimpelloos zouden samenwerken. Zo zijn de provincies van oordeel dat Vlaanderen te centralistisch is ingesteld, te weinig communiceert rond belangrijke projecten en bepaalde projecten lang niet altijd praktijkgericht-werkbaar uitwerkt. Voorbeelden daarvan zijn (het concept , updaten en labelen van) de gescande kadasterkaarten, het uitwerken van een Grootschalig Referentie Bestand (GRB), de uitbouw van directe relaties met gemeenten zonder de provinciebesturen er bij te betrekken. Dit alles leidt tot onnodige spanningen tussen de provincies en GIS-Vlaanderen.

De provinciebesturen zien volgende randvoorwaarden voor een betekenisvolle intermediaire GIS- en ICT-rol:

- ❑ GIS dient te kaderen binnen een globale ICT - strategie en mag niet als een losstaand gegeven worden gehanteerd. GIS is 'louter' een ondersteunend instrument ten dienste van conceptontwikkeling in beleidssectoren;
- ❑ Zowel intern (binnen de eigen administratie) als extern (naar de andere bestuurlijke partners) staan klantvriendelijkheid en stroomlijnen van informatie en dienstverlening via interbestuurlijke samenwerking centraal. De drie bestuursniveaus moeten hierover correcte afspraken maken;
- ❑ Daarbij beschouwen de provinciebesturen de gemeenten als hun voornaamste klant, terwijl de gemeenten, via het één-loket systeem, de burger als voornaamste klant beschouwen. Dit veronderstelt de uitbouw van een provinciaal extranet ten dienste van de gemeentebesturen. Dit provinciaal extranet is essentieel voor de interbestuurlijke uitwisseling en dossiervorming. Hiervoor moet samengewerkt kunnen worden met de privé-sector. Het is niet de eerste taak van de overheid om communicatielijnen aan te leggen maar wel om ze te beheren. De overheid moet immers ten allen tijde sturend kunnen optreden mbt de informatie en de data die zij wenst door te geven;
- ❑ Inzake concrete projecten van GIS - Vlaanderen (bv. Kadscaan en GRB) dringen de provinciebesturen er op aan dat zij praktisch, werkbaar en effectief haalbaar zouden zijn. Dit betekent dat diverse ICT en GIS - projecten slechts kunnen slagen als ze bruikbaar zijn in de bedrijfsprocessen en de bedrijfsvoering van zowel gemeenten, provincies als gewest. Dit vraagt in eerste instantie voldoende afstemming en compatibiliteit.
- ❑ De privé-sector kan een belangrijke rol spelen maar moet wel rekening houden met de normering die de overheden zelf dienen uit te werken en te bewaken.

Stedelijk Beleid

De steden hebben het de laatste jaren vanuit verschillende oogpunten echt moeilijk gehad. De centrale overheid verrichtte heel wat studiewerk en startte diverse projecten op om een ondersteuningsbeleid uit te werken. Sommige van deze projecten hebben hun doelstellingen gehaald. Andere dienen kritisch te worden benaderd en tonen aan dat het louter ter beschikking stellen van financiën niet altijd het juiste en meest effectieve antwoord is op het gestelde probleem.

Vastgesteld wordt dat in het dossier stedelijk beleid meer nood is aan:

- ❑ afstemming tussen de verschillende projecten;
- ❑ samenwerking tussen de verschillende besturen.

BESTUURLIJKE KNELPUNTEN

🔗 De algemene financiering van de provincies mag niet in het gedrang worden gebracht.

Recente ontwikkelingen lijken deze trend spijtig genoeg te hebben ingezet. Zonder enige vorm van overleg werd bv. het Provinciefonds met 1 miljard BEF vermindert en werd voorgesteld om het volledig Investeringsfonds in het vernieuwd Gemeentefonds (voorstel 2001) te integreren. Beide operaties verhogen het vertrouwen en het partnerschap tussen de overheden onderling geenszins. Wanneer de algemene financiering van de gedecentraliseerde besturen moet worden herbekeken, dient dit te gebeuren vanuit een totale visie (zie C. Interbestuurlijke knelpunten).

🔗 De samenwerking tussen gemeenten en de provincie dient te gebeuren via een ander instrument dan het decreet op de intergemeentelijke samenwerking.

De gelijkwaardigheid in de samenwerking dient gehonoreerd te worden. Dit kan niet via de bepalingen van het decreet op de intergemeentelijke samenwerking. Vandaar ook de nood aan een globaal decreet dat de interbestuurlijke samenwerking regelt. Er dient meer specifiek een regeling te komen ter ondersteuning van de gebiedsgerichte werking. Het stedelijk beleid heeft in het algemeen nood aan een duidelijke bovenlokale planning gericht naar verschillende sectoren en steunend op een geïntegreerde gebiedsgerichte werking op basis waarvan verdeling en afstemming van middelen gebeurt. De provincie kan hierbij een meerwaarde aanbieden. Het voeren van een gebiedsgericht stedelijk beleid betekent echter niet dat de provincie beslissend wil optreden voor de stedelijke omgeving, wel dat zij de juiste partners bij elkaar zal brengen om tot een geïntegreerde en integrale besluitvorming te komen zodat iedere partner perfect weet wat hij of zij in het interbestuurlijke samenwerkingsproject dient te doen. Uiteraard dient dit te gebeuren op basis van resultaatverbintenissen en ten dienste van de stedelijke problematiek. De samenwerking dient gericht te worden op een duidelijke bestuurlijke meerwaarde.

C. INTERBESTUURLIJKE KNELPUNTEN¹³

Een van de principes die ook de Vlaams regering hanteert, is dit van het primaat van de politiek. Beleidskeuzes moeten op elk niveau worden gemaakt door politieke verantwoordelijke mandatarissen. De politici moeten voor hun beleid voor de burger aanspreekbaar zijn. Dit principe wordt in de praktijk lang niet altijd toegepast. Vandaar dat het kerntakendebat zich niet louter kan toespitsen op het uitbalanceren van het takenprofiel van iedere overheid. Met het oog op de optimalisering van het binnenlands bestuur moeten ook enkele structurele verhoudingen worden bijgeschaafd.

1. FINANCIËLE VERANTWOORDELIJKHEID

- Het maximaal toewijzen van bevoegdheden en taken aan de verschillende bestuursniveaus heeft verregaande gevolgen op het financiële vlak.

Voor de toepassing van de basisprincipes inzake duidelijkheid en herkenbaarheid van het overheidsoptreden moeten de overheden die verantwoordelijkheid nemen voor het uitoefenen van bevoegdheden naar de burger ook duidelijk de financiële verantwoordelijkheid dragen. Dit betekent niet dat de bestuurlijke partners geen financieringsafspraken kunnen maken. De financiële verantwoordelijkheid moet uitdrukkelijk gekoppeld worden aan de aard van de taken. Volgend schema kan hierbij dienstig zijn:

- autonome taakuitoefening van de bestuurlijke partners wordt gedragen door de eigen fiscaliteit;
- verplichte en toegewezen taken (opgelegd bij decreet en/of wet) moeten worden gefinancierd door een gemeentelijk en provinciaal financieringsfonds, aangelegd met centrale middelen. Deze fondsen moeten een eventuele ongelijkheid van mogelijkheden tussen de besturen maximaal corrigeren. Hierbij wordt rekening gehouden met het fiscaal vermogen van de besturen en specifieke indicatoren (bv. centrumfunctie - onvoldoende mogelijkheid om op eigen niveau bestuurskrachtig te kunnen optreden: kleinere gemeenten). De betrokken overheden onderhandelen per legislatuur over de evolutie van beide financieringsfondsen. Deze evolutie wordt decretaal vastgelegd.
- vrijwillig overeengekomen taken (b.v. via convenants, overeenkomsten, bij decreet aangeboden mogelijkheid): moeten gezamenlijk gedragen worden door specifieke subsidies van de centrale overheid en een eigen financiering door de gedecentraliseerde besturen.

- Verder moet de nodige aandacht gaan naar enkele specifieke financieringstechnieken zoals de koppelsubsidies en aanvullende subsidies.

Sommige decreten verplichten immers provincies en gemeenten automatisch via subsidies tussen te komen wanneer de Vlaamse overheid beslissingen neemt.

---

¹³ uit VVSG-VVP- nota ter voorbereiding van het kerntakendebat (volledige tekst: zie bijlage)

Hierna geven we enkele voorbeelden van de huidige 'derdebetalersrol' van de provincies.

Enkele voorbeelden van de 'derdebetalersrol' van de Vlaamse provinciebesturen:

- subsidiëren van restauratiewerken aan als monument beschermde gebouwen opgelegd door respectievelijk het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van beschermde monumenten, stads- en dorpsgezichten en op basis van het besluit van de Vlaamse regering van 5 april 1995;
- terugbetaling van de onderhoudskosten gemaakt door de polderbesturen inzake onbevaarbare waterlopen opgelegd door het decreet van 21 april 1983;
- subsidiëring in de kostprijs van buitengewone werken aan waterlopen 2de en 3de categorie in de ruilverkavelingen opgelegd door het decreet van 11 augustus 1978;
- premie voor herstel- en verbeteringswerken aan een definitief landschap opgelegd door het decreet van 16 april 1996;
- medesubsidiëring voor beheer van Kleine Landschapselementen opgelegd door het decreet van 21 oktober 1997;
- toepassing van het decreet van 30 juni 1993 houdende de bescherming van het archeologisch patrimonium;
- decretaal opgelegd investeringsbedrag in streekgericht bibliotheekwerk door het decreet van 10 juli 2001 houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid;
- verplichtingen in het kader van het decreet podiumkunsten van 18 mei 1999.

In de begrotingen 2000 bedraagt deze tussenkomst van de vijf Vlaamse provincies ongeveer 964,17 miljoen BEF, waarbij nog niet de personeels- en de werkingskosten inbegrepen zijn.

Deze regelgeving zou best opgeheven worden. De 'derdebetalersrol' is strijdig met de principes van autonomie, subsidiariteit en verantwoordelijkheid voor de gevolgen van de bestuurshandelingen en vergroot ook de administratieve complexiteit. Alle aangesproken bestuursniveaus moeten dan immers dossiers aanmaken, uitbetalingprocedures en controles organiseren. Vlaanderen moet zelf de verantwoordelijkheid nemen en de gevolgen dragen van de eigen beleidsbeslissingen.

Provincies en gemeenten geven vaak gecumuleerd op vrijwillige basis aanvullende subsidies aan private personen en bedrijven. In die gevallen is het, zeker in het kader van de vereenvoudiging van regelgeving en geïntegreerde loketfuncties, aangewezen dat er slechts één enkele subsidieaanvraag nodig is, via één kanaal. Er zijn dan twee mogelijkheden: ofwel zorgt de overheid die de basissubsidie uitkeert voor het geheel van de afhandeling naar de klant toe, ofwel doet de gemeente dit als meest nabij bestuur. Dit houdt in dat de andere overheden dan de bedragen doorstorten naar de overheid die voor de geïntegreerde afhandeling zorgt.

De overheidssubsidies dienen gerelateerd te worden aan het bevoegdheden- en takenpakket van elk bestuursniveau. Er dient evenwel oplettend en zorgzaam te werk worden gegaan bij de uitvoering van de verschillende 'subsidielagen'. Dit mag niet tot gevolg hebben dat de betrokkenen, veelal sociaal zwakkeren, in de koude komen te staan.

2. VERANTWOORDELIJKHEID VOOR DE POLITIEKE AFWEGING

De maatschappelijk belangrijkste opdracht van de politieke overheid is ongetwijfeld het maken van beleidskeuzes d.w.z. het afwegen van belangen. Neem nu het Vlaams beleid inzake ruimtelijke ordening, inzake milieu. Het feit dat Vlaanderen krachtens de algemene principes bevoegd is om het algemeen regelgevend kader te bepalen, verhindert niet dat gemeenten en provincies kunnen worden ingeschakeld voor het afleveren van vergunningen en het maken van concrete keuzes binnen de bij decreet opgelegde grenzen.

Welnu, in dit verband moet het duidelijk zijn dat gemeenten en provincies autonome besturen zijn, die niet in hiërarchisch verband staan met de Vlaamse overheid.

Als Vlaanderen in bepaalde materies het vergunningenbeleid toewijst aan gemeenten en provincies, betekent dit dat die bestuursniveaus, uiteraard conform en binnen de grenzen van de decreten, verschillende beleidskeuzes kunnen maken afhankelijk van het gebied. De autonomie van gemeenten en provincies houdt met andere woorden onlosmakelijk in dat zij, binnen de grenzen van wetten en decreten, zelfstandig de beleidskeuzes maken. De controle op die beslissingen vindt uitsluitend plaats in het kader van het bij decreet georganiseerde toezicht en binnen de grenzen van dit toezicht. Het is de bevoegdheid van de Vlaamse regering in het algemeen en van de sectorministers in het bijzonder om het vergunningenbeleid te organiseren en de wijze van toezicht erop vast te stellen.

3. TOEZICHT

Het principe van de verantwoordelijkheid voor de politieke afweging is een belangrijk principe in de interbestuurlijke samenwerking. Het veronderstelt o.m. dat de uitoefening van het toezicht politieke keuzes van de bestuurlijke partners respecteert en louter toetst aan wat wettelijk is vastgelegd op het centrale niveau i.p.v. de lokale afweging nog eens 'dunnetjes' over te doen. Subsidiariteit is dus niet alleen een kwestie van een goede taakverdeling en financiële afspraken (bij het vertrek), maar ook van een afgeslankt toezicht (aan de aankomst).

De bestuurlijke partners spreken af in dit verband volgende principes te hanteren:

- ❑ het is een kerntaak van de centrale Vlaamse overheid om toezicht te houden op de naleving van de regelgeving;
- ❑ het bestaande administratief toezicht moet fundamenteel worden hervormd en gemoderniseerd (weg met het papieren toezicht). Opteren voor verantwoordelijkheid van lokale besturen (meer autonomie, meer beleidsruimte) betekent consequent kiezen voor de afbouw van verouderde vormen van extern toezicht en voor de versterking van vormen van intern toezicht, in de besturen zelf. De Vlaamse overheid moet via de organieke regelgeving (Vlaams gemeente- en provinciedecreet) de bestuurlijke partners een instrumentarium aanreiken zodat de interne controle beter kan georganiseerd worden (o.a. interne audit);
- ❑ het externe toezicht moet worden teruggeschoefd. Enerzijds moet het algemeen administratief toezicht (op begrotingen, rekeningen, personeelsformaties) worden herleid tot budgettaire controle op hoofdlijnen en niet op de inhoud (wettelijke en financiële controle, geen inhoudelijke opportunitiecontrole).

Anderzijds is er grote nood aan het verminderen van de vele sectorale toezichtvormen (per departement, per convenant, per subsidiedossier). De toetsing van de besteding van de Vlaamse financiële middelen door de lokale besturen moet gebeuren door een systeem van single audit (een intersectorale visitatiecommissie die de dialoog met het lokale bestuur onderhoudt).

4. UITKLAREN RELATIE MET GEDECONCENTREERDE DIENSTEN EN FUNCTIONELE ORGANISATIES

Op het territorium van de gedecentraliseerde overheden zijn er heel wat diensten van de Vlaamse overheid werkzaam onder de vorm van gedeconcentreerde buitendiensten, functioneel gedecentraliseerde diensten en openbare instellingen... Dit creëert een diffuus landschap. Bovendien kan men zich vragen stellen over het toezicht en de democratische controle op deze organismen, de mogelijke overlapping en concurrentie.

De Vlaamse regering vertrouwt overigens ook meer en meer opdrachten met een bepaalde politieke draagwijdte toe aan haar regeringscommissarissen, de gouverneurs. Een recent voorbeeld hiervan is te vinden in de nota van de Vlaamse regering van 1 juni 2001 aangaande de reorganisatie van het Vlaamse overheidsapparaat "Beter bestuurlijk beleid", meer bepaald in het luik 'Ministerie van Bestuurszaken'.

Vanuit het perspectief van de burger betekent dit dat naast de bekende verkozen besturen, gemeenten en provincies, ook nog andere bestuursvormen blijken te zijn die relevante beslissingen nemen, maar die de burger niet meteen aan één of andere verkozen raad kan koppelen.

BESTUURLIJK KNELPUNT

 Er mogen geen parallelle bestuurlijke circuits worden gecreëerd. De noodzakelijke samenwerking zou dan al vlug verzanden in een structuurdebat. In die zin dient de nota van de Vlaamse regering inzake de sectorale invulling van de beleidsdomeinen met betrekking tot horizontale beleidsaangelegenheden in het geheel van het kerntakendebat voldoende kritisch te worden doorgelicht (zie ook B. interbestuurlijke samenwerking, p. 17).

In deze Vlaamse nota van 1 juni 2001 wordt het gebiedsgericht beleid vanuit de Vlaamse overheid toevertrouwd aan de gouverneurs als commissarissen van de Vlaamse regering. Indien in het kader van de bestuurlijke samenwerking de Vlaamse overheid nood heeft aan meer gebiedsgericht werken, waarbij keuzen dienen gemaakt te worden op basis van planning, verdeling en afstemming, dient zij in het kader van het partnerschap met de andere democratisch verkozen besturen in eerste instantie overleg te voeren met de politiek verantwoordelijken van deze besturen. De besluitvorming in het kader van deze democratisch gedragen gebiedsgerichte werking kan dan vertaald worden in de verschillende instrumenten die de betrokken overheden ter beschikking hebben.

5. ONDERLINGE COMMUNICATIE

Geheel in overeenstemming met de doelstellingen van de reorganisatie van het Vlaams binnenlands bestuur voeren de drie bestuursniveaus een geïntegreerd beleid inzake interne en externe overheidscommunicatie en / of -voorlichting. Zij engageren zich hiervoor op basis van een gemeenschappelijke filosofie en deontologische code. Op het stuk van de interbestuurlijke communicatie worden de nodige afspraken gemaakt teneinde een continue en gedisciplineerd bewaakte communicatiestroom tussen de drie bestuursniveaus te garanderen.

De Vlaamse administratie verantwoordelijk voor het binnenlands bestuur zorgt voor een aanspreekpunt dat zowel ter beschikking staat van de lokale besturen als van de provincies. De Vlaamse overheid betreft in het kader van de openbaarheid van bestuur de lokale besturen en de provincies in een vroeg stadium bij de ontwikkeling van decreten of besluiten waarbij zij inhoudelijk betrokken zijn of die hun werking rechtsreeks of onrechtstreeks beïnvloeden. Van hun kant brengen de provinciebesturen de lokale besturen tijdig op de hoogte van initiatieven die rechtstreeks of onrechtstreeks een invloed hebben op hun werkzaamheden. De drie besturen werken op een gelijkwaardige basis samen in een aantal sectorale en intersectorale Vlaamse adviesraden. Zij komen overeen alle beleidsrelevante statistieken en gegevens nauwgezet uit te wisselen teneinde een doelmatig en geïntegreerd beleid mogelijk te maken.

De drie bestuurlijke partners maken de nodige afspraken op het stuk van financiering, taakverdeling en organisatorische consequenties (onder andere inzake dossiervorming en interne organisatie) bij de inschakeling van ICT (informatie- en communicatietechnologie) in het algemeen en de realisatie van een eigentijds e-government-project in het bijzonder. Tenslotte worden concrete afspraken gemaakt om de communicatie met de burger gezamenlijk te stroomlijnen.

DEEL II

SECTORALE BENADERING

1. Kerntaken LEEFMILIEU
2. Kerntaken MOBILITEIT
3. Kerntaken RUIMTELIJKE ORDENING
4. Kerntaken ECONOMIE
5. Kerntaken EUROPESE EN INTERNATIONALE SAMENWERKING
6. Kerntaken LAND- EN TUINBOUW
7. Kerntaken TOERISME EN RECREATIE
8. Kerntaken WELZIJN EN HUISVESTING
9. Kerntaken CULTUUR EN SPORT
10. Kerntaken ONDERWIJS

DEEL II

SECTORALE BENADERING

De provinciebesturen staan tijdens deze legislatuur voor een historische uitdaging. Zij moeten zich focussen op twee hoofddoelstellingen, eigen aan de missie van het provinciaal streekbestuur. Aan de ene kant dragen zij de zorg voor de bovenlokale taakstelling en aan de andere kant zijn zij de motor van de gebiedsgerichte werking binnen het binnenlands bestuur van Vlaanderen.

Deze heroriëntering heeft ingrijpende gevolgen voor het provinciaal takenpakket.

Sommige taken zullen, ondanks de sterke traditie die de provincies hier rond hebben opgebouwd, definitief moeten worden afgestoten. Dit dient te gebeuren in overleg met de andere bestuursniveaus zodat er geen beleidsvacuüm ontstaat. Bepaalde beleidsopdrachten zullen immers als bovenlokale taakstelling relevanter zijn dan andere. De noodzakelijke afstemming van taken op de missie moet correct gebeuren zowel door het provinciaal bestuursniveau zelf als door de andere bestuurlijke partners om de nodige ruimte te geven aan de ontwikkeling van het vernieuwd provinciaal bovenlokaal bestuursniveau (*zie deel I, B. interbestuurlijke samenwerking*).

Om de vooropgestelde hoofddoelstellingen te bereiken, moeten de provincies een inhoudelijk en organisatorisch veranderingsproces starten dat stoelt op volgende uitgangspunten :

- ❑ Decentraal werken waar nodig: sommige noden en behoeften kunnen gedetecteerd worden op het niveau van het volledige provinciaal territorium, heel wat maatschappelijke problemen hebben echter een meer streekgerichte dimensie. Omgaan met wisselende bovenlokale territoriale schalen wordt een belangrijke uitdaging. Er moet op worden toegezien dat een oplossing voor een bepaalde streek geen probleem veroorzaakt in een andere streek;
- ❑ Integraal werken: maatschappelijke problemen zijn zo complex dat ze vaak met verschillende beleidssectoren te maken hebben. Een politiek vraagstuk moet in zijn volledige maatschappelijke context worden benaderd. Anders te werk gaan doet elders nieuwe problemen ontstaan;
- ❑ Gebiedsgericht werken is een methodologie: de provincie als bovenlokaal bestuur moet als geen ander bestuur de potentie in zich dragen om overleg te voeren. Het provinciebestuur moet de juiste overheden en maatschappelijke partners rond de tafel brengen om tot de aangewezen oplossingen te komen. Dit gebeurt via een gedetailleerd beleidsplan dat aangeeft 'wie, wat, wanneer en hoe' doet. Met de opstelling, uitvoering, opvolging en coördinatie van dit plan staat de provincie voor een belangrijke uitdaging. De andere bestuurlijke partners moeten het provinciebestuur daarbij het nodige vertrouwen schenken. Daartegenover staat vanuit het provinciaal bestuursniveau een duidelijke communicatiestrategie naar de betrokken partners;
- ❑ Bovenlokale werking vraagt per definitie een publiek-private samenwerking ('PPS'): de provincie zal als streekbestuur de publiek-private samenwerking

moeten aanzwengelen. Hiervoor is er dringend nood aan een duidelijk en efficiënt instrumentarium. De provinciebesturen wensen in het kader van hun specifieke werking een decreet op de interbestuurlijke samenwerking (tussen de overheden onderling en tussen de overheid en het privé-initiatief) dat onder meer de gebiedsgerichte werking een juridisch kader verschaft (*zie supra p.17*);

- Bovenlokale taakbehartiging en gebiedsgerichte werking vragen een offensieve overheid die alert inspeelt op het maatschappelijk gebeuren. In die zin dienen de provinciebesturen te evolueren van een administratieve overheid naar een beleidsgerichte overheid. Dit vraagt, zoals reeds aangegeven in Deel I, een nieuwe bestuurscultuur, een nieuwe stijl van optreden (*zie supra p.12*).

Rekening houdend met deze uitgangspunten worden hierna per beleidssector enkele duidelijke kerntaken van een vernieuwd provinciaal bovenlokaal bestuursniveau opgesomd. De kerntaken zijn exemplarisch en evolueren per definitie met de tijd. De kerntaken kunnen tevens verschillen van provincie tot provincie. Hier geldt ook 'geen blauwdruk, maar differentiatie' (*zie supra p.9*).

Wij maken hierbij in de mate van het mogelijke een onderscheid tussen respectievelijk bovenlokale kerntaken, gebiedsgerichte kerntaken en ondersteunende provinciale kerntaken.

- **Bovenlokale kerntaken**

Dit zijn die beleidsopdrachten die het provinciaal bovenlokaal bestuur autonoom behartigt.

- **Gebiedsgerichte opdrachten**

Gebiedsgerichte kerntaken behartigt het provinciaal streekbestuur per definitie in samenwerking met andere bestuurlijke partners.

- **Ondersteunende beleidsopdrachten**

Dit zijn specifieke provinciale taken die bovenlokale en/of gebiedsgerichte beleidsopdrachten mogelijk maken of ondersteunen.

Bestuurlijke knelpunten

Bij de uitwerking van de kerntaken werden we geregeld geconfronteerd met bestuurlijke knelpunten. Deze werden in de tekst opgenomen om het kerntakendebat meer inhoud te geven. Zij illustreren ook dat het kerntakendebat een zaak moet zijn van 'gelijk oversteken' van de verschillende beleidsniveaus.

Het initiatief is aan de raadsleden

Bij elke kerntaak wordt u de mogelijkheid gegeven te amenderen en aan het einde van elke beleidssector wordt u uitgenodigd om eventueel bijkomend een of meerdere kerntaken aan te brengen, die volgens u essentieel behoren tot de nieuwe missie van het provinciebestuur.

1. KERNTAKEN LEEFMILIEU

I. MISSIE VAN DE VLAAMSE PROVINCIES TOEGEPAST OP DE BELEIDSSECTOR LEEFMILIEU

Leefmilieu is bij uitstek een beleidsdomein waarin de provinciebesturen hun intermediaire rol als bovenlokaal bestuursniveau en motor van de gebiedsgerichte werking kunnen opnemen. Milieuproblemen zijn per definitie grensoverstijgend en door de interactie van milieu-natuur en menselijke activiteiten uitermate complex. Vandaar dat zij maar kunnen worden aangepakt door een adequate taakverdeling tussen de verschillende bestuursniveaus en een intense bestuurlijke samenwerking. De provinciebesturen hebben een waardevolle inbreng in dit beleidsdomein, zowel in het voeren van een eigen bovenlokaal milieu - en natuurbeleid als in het opnemen van een bestuurlijk partnerschap binnen een gebiedsgerichte werking. Op termijn dient dit gebiedsgericht beleid te worden ingepast in een integraal landschapsbeleid. Daarom moet het provinciebestuur zich in het milieubeleid vooral positioneren als een onderhandelingsbestuur: belangen afwegen en bemiddelen in conflicten tussen overheden, sectoren en publieke en private actoren binnen een bepaalde streek. Het provinciebestuur heeft daarbij een belangrijke planningsfunctie. Daarnaast moet het als streekbestuur een belangrijke rol vervullen op het vlak van informatieverstrekking, educatie en vorming. Zowel naar de lokale besturen als naar de burgers toe.

II. CONCRETE INVULLING VAN DE KERNTAKEN LEEFMILIEU

KERNTAAK 1 - Milieuvergunningen (bovenlokaal)

De provincies onderschrijven deze decretale taak, zowel op het stuk van de vergunningverlening (klasse 1) als de beroepen (klasse 2).

Op dit ogenblik beschikken de bestendige deputaties over een beperkte beleidsmarge in het toekennen van vergunningen. De provinciebesturen willen dat het vergunningenbeleid daarnaast ook een streekgerichte differentiatie zou toelaten. Dit wil zeggen dat de provincies, naar gelang de kenmerken van een bepaald gebied, op een gemotiveerde wijze specifieke voorwaarden kunnen opleggen in de vergunningen. Alleen op deze wijze kunnen de in het provinciaal milieubeleidsplan opgenomen beleidsaccenten een praktische uitvoering krijgen.

In het kader van het principe van de subsidiariteit en de dienstverlening aan de burger staan de provinciebesturen achter het één-loket-principe op gemeentelijk niveau. Voorwaarde is dat er een doorverwijsfunctie is voor die beleidsaspecten waarvoor de provinciebesturen zelf verantwoordelijk zijn (bv. vergunningen inzake waterlopen beheerd door de provincie, milieuvergunningen verleend door de bestendige deputatie).

Bij de voorbereiding van een milieuvergunningsaanvraag (milieuvergunning 1ste klasse) heeft de provincie een duidelijke loketfunctie, waardoor ze klantvriendelijk te werk kan gaan. De burger moet zich kunnen richten tot de verantwoordelijke en aanspreekbare provinciale diensten die de vergunningen moeten uitreiken.

BESTUURLIJKE KNELPUNTEN

 In het kader van vergunningverlening door de deputatie zorgt het secretariaat van de provinciale Milieuvergunningscommissie (een gemengde commissie met ambtenaren van provinciale en gewestelijke diensten) op basis van de door de verschillende administraties ingebracht adviezen, ten behoeve van de PMVC voor een ontwerp van gecoördineerd advies. Op basis van de eenheid van bestuur en het streven naar meer beleidsefficiëntie willen de provinciebesturen deze adviesfunctie op korte termijn zelf opnemen. Dit impliceert echter een belangrijke personeelsinbreng.

 Een tweede knelpunt heeft betrekking op met het verloop van de procedures inzake milieuvergunningen. In deze procedures komen de afwegingen van diverse sectoren, toegeleverd door administraties en diensten, samen. Voor de uiteindelijke voorbereiding van de dossiers (eenheid van bestuur), de integrale afweging, besluitvorming en conflictbeslechting moeten politiek verkozenen kunnen instaan. Zij kunnen hiervoor ook verantwoordelijk worden gesteld. Dit betekent dat de provincieraad een volwaardig inzage- en vragenrecht moet krijgen inzake het vergunningenbeleid. Het gaat hier immers over beleidsontwikkeling. Een vergunningsdossier is inderdaad per definitie vaak het voorwerp van afweging van prioriteiten.

🔗 Een derde knelpunt heeft te maken met de handhaving van de door de deputatie genomen beslissingen inzake vergunningen. De provincies wensen over de nodige instrumenten te beschikken om toe te zien op de uitvoering van de door de deputatie verleende milieuvergunningen van eerste klasse en de milieuvergunningen van tweede klasse verleend in beroep. Daarvoor wensen ze over de nodige "toezichtsambtenaren" te beschikken die toezien op de naleving van de uitvoering van de door de deputatie verleende milieuvergunningen.

Deze "beëdigde", statutaire ambtenaren beschikken over een aangepast statuut dat hen in staat stelt met de nodige "onafhankelijkheid" over concrete situaties te oordelen. Zij zijn gemachtigd een proces-verbaal op te stellen. Deze beëdigde ambtenaren kunnen beslissen, naar gelang de ernst van de overtreding het dossier over te maken aan de correctionele instanties of een administratieve boete op te leggen. In de praktijk betekent dit dat de taken van de provinciale diensten van de Administratie Milieu – Inspectie (decretaal geregeld) worden overgedragen aan de provincies. (zie ook kerntaak 24 inzake ruimtelijke ordening)

Kerntaak 1:

- Ja
- Neen

Amendement:

KERNTAAK 2 - Afvalbeleid: streven naar geïntegreerd samenwerkingsmodel
(bovenlokaal)

De complexiteit van de afvalproblematiek, evenals het feit dat het beheer van de afvalstroom (transport, verwerking, financiële aspecten,...) in de praktijk steeds meer verwijst naar de provinciale schaal, maakt dat dit beleidsdomein een groeiend bovenlokaal karakter krijgt. Vanuit deze vaststelling moeten de provinciebesturen inzake huishoudelijke afvalstoffen de bovenlokale beleidskeuzen kunnen maken en kunnen instaan voor het (mede)beheer van infrastructures (verwerkingsinstallaties) die van bovenlokaal belang zijn.

Artikel 16 §6 van het afvalstoffendecreet (coördinatieopdracht voor de provinciebesturen) moet een duidelijke inhoud krijgen. Momenteel wordt dit artikel ervaren als een bestuurlijk knelpunt.

De Vlaamse provinciebesturen opteren op basis van hun missie voor volgend bestuurlijk model dat per provincie vorm kan krijgen:

- De Vlaamse overheid legt de principes, doelstellingen en krachtlijnen van het afvalbeleid vast en bepaalt de globale capaciteitsplanning voor de verwerking, evenals de te behalen resultaten van het beleid inzake huishoudelijke afvalstoffen. Dit beleid wordt geconcretiseerd door de OVAM. De coördinatie gebeurt via het gewestelijk overlegplatform huishoudelijke afvalstoffen. In dit overlegplatform zetelen zowel de vertegenwoordigers van de vijf provinciale overlegplatformen als de vertegenwoordigers van de gemeenten (en de intercommunales). De provincies worden verplicht geraadpleegd bij de gewestelijke afvalplanning.

- De provinciebesturen staan in voor het omzetten en concretiseren van de algemene gewestelijke beleidslijnen in bindende bovenlokale planning en bovenlokale projecten door de coördinatie, ondersteuning en sturing van de gemeenten en hun intergemeentelijke samenwerkingsvormen. Deze provinciale coördinatie omvat de hele 'afvalketen': sensibilisatie, preventie, hergebruik, ophaling, verwerking, storten. Het instrument daartoe is het provinciaal overlegplatform huishoudelijke afvalstoffen. Dit overlegplatform bespreekt de uitvoering van de kerntaken van de deelnemende partners inzake huishoudelijk afval en neemt coördinerende beslissingen. De provinciebesturen staan ook in voor de sturing van de afvalstromen, de tariefbepaling (met inbegrip van het bepalen en het innen van de betrokken belastingen en retributies) en de verwerking (inclusief de financiering) van alle fracties (PMD, GFT, restafval). Deze verwerking kan naar keuze worden geoperationaliseerd via een (autonoom) provinciebedrijf, in PPS - verband, via interbestuurlijke samenwerking of een Economisch Samenwerkingsverband (ESV) op voorwaarde dat gemeenten en provincies er voldoende zeggenschap en controle hebben. Verder moeten de provincies de nodige stimuli geven om educatieve en sensibiliserende projecten op te zetten, onderzoek te voeren, service te verlenen aan gemeenten via bv. vorming, informatieverstrekking, databeheer etc. Omdat de problematiek van het KMO - afval per definitie nauw verbonden is met deze van het huishoudelijk afval moet het provinciebestuur terzake over dezelfde coördinerende en sturende bevoegdheden beschikken.
- De gemeenten (intercommunales) zijn verantwoordelijk voor het operationeel beleid inzake de inzameling.
- In afwachting van een decretale regeling met het oog op een aanpassing van het afvalstoffendecreet kunnen deze principes worden opgenomen in de bindende bepalingen van het afvalstoffenplan 2002-2007. De provinciebesturen moeten alleszins over uitdrukkelijke en afdwingbare bevoegdheden beschikken.

Kerntaak 2:

- Ja
- Neen

Amendement:

KERNTAAK 3 - Verplichte opmaak milieubeleidsplanning

(bovenlokaal)

Milieubeleidsplanning is bij decreet bepaald. De provinciebesturen onderschrijven het bestuurlijk model waarop het is gebaseerd. In toepassing van het subsidiariteits-principe heeft ieder bestuursniveau hier zijn taak.

De provinciebesturen hebben tot op vandaag geen wettelijke verplichting om een provinciaal milieubeleidsplan en milieujaarprogramma op te maken. Hier mag best verandering in komen. In het kader van een duidelijke taakverdeling en verantwoordelijkheid op basis van het principe van subsidiariteit zijn de provincies gewonnen voor de verplichte opmaak van deze beleidsdocumenten. Het komt de beleidsafstemming ten goede.

De kracht van een provinciaal milieubeleidsplan in het kader van de Vlaamse milieubeleidsplanning moet precies liggen in de beleidsintegratie en beleidsafstemming. De gebiedsgerichte programma's van de verschillende bestuursniveaus worden in de provinciale planning geïntegreerd zodat er een totaalbeeld ontstaat. Zo wordt aangegeven op welke vlakken de provincies vanuit hun bovenlokale functie aanvullende of ontbrekende acties willen ondernemen. De provinciale actie vervult aldus tegelijk een kritische en een ondersteunende functie ten opzichte van de centrale en lokale milieubeleidsplanning.

Kerntaak 3:

- Ja
- Neen

Amendement:

KERNTAAK 4 - Natuur- en milieu - educatie

(bovenlokaal)

NME dient verder uit te groeien tot één van de kerntaken van de Vlaamse provincies in het milieubeleid. Dit kan in een eerste fase doordat de provinciebesturen verantwoordelijk worden voor de uitbouw van NME-netwerken die een pro - actieve, sturende coördinatie en planning met publieke en private actoren mogelijk maakt. Een protocol met de Vlaamse overheid is daartoe een eerste stap.

BESTUURLIJK KNELPUNT

🔗 Het huidig parallel circuit van milieucentra, opgezet door de Vlaamse overheid, moet worden overgenomen door de provincies en geïntegreerd in het netwerk van de provinciale NME-centra. Dit impliceert dat het management van de milieucentra wordt toevertrouwd aan het provinciaal streekbestuur. De realisatie van deze kerntaak vergt een decretale verankering.

Kerntaak 4:

- Ja
- Neen

Amendement:

KERNTAAK 5 - Regisseur binnen de 'grijze zones'

(gebiedsgericht)

Het milieubeleid wordt in Vlaanderen op vele sporen ontwikkeld. Sommige decreten zorgen voor de afbakening van duidelijke bevoegdheden tussen de bestuurlijke

niveaus, maar heel wat beleidsinitiatieven komen ook via bestuurlijke afspraken (convenanten en overeenkomsten) tot stand, via netwerkvorming tussen besturen of doordat het provinciebestuur pro-actief inspeelt op nieuwe behoeften. Voorbeelden daarvan zijn o.a. Natuur-en Milieu-educatie, diverse projecten inzake integraal waterbeheer, de zogenaamde ROM-projecten (gebiedsgerichte integratie van milieu en ruimtelijke ordening), de begeleiding en coördinatie van de gemeenten in het kader van de uitvoering van het gemeentelijk milieuconvenant, onderzoek naar en afbakening van stiltegebieden, de provinciale koepels voor natuurstudie,... Het één en ander wordt als een belangrijke dynamiek ervaren, maar leidt per definitie tot een toenemend gebrek aan afstemming. Gaandeweg zijn er immers heel wat 'grijze zones' ontstaan waarbij het op het terrein niet steeds even duidelijk is welke partner welke taken dient op te nemen. Dit leidt soms tot ongewenste spanningen. Niet alleen tussen de verschillende bestuurlijke partners (gewest, provincie, gemeente), maar ook tussen de spelers in het bestuurlijk middenveld. Afstemming en coördinatie dringen zich op. De provinciebesturen dienen precies op dit vlak hun verantwoordelijkheid te nemen.

Kerntaak 5:

- Ja
- Neen

Amendement:

KERNTAAK 6 - Voortrekkersrol in duurzame ontwikkeling

(gebiedsgericht)

De provincie moet een voortrekkersrol spelen inzake duurzame ontwikkeling. Het bestuur staat dicht genoeg bij het concrete werkteerrein, maar kan precies omwille van zijn streekgerichte werking toch enige afstand nemen. Duurzame ontwikkeling mag niet verengd worden tot de sector leefmilieu, maar dient op termijn worden opgenomen in een bredere, geïntegreerde beleidscontext van o.a. sectoren als welzijn, ruimtelijke ordening en economische ontwikkeling.

Het provinciebestuur kan in dit verband de nodige impulsen geven en een voorbeeldfunctie vervullen door :

- gemeenten te ondersteunen (al dan niet in het kader van de intergemeentelijke samenwerking) ;
- bevolking en bedrijven te sensibiliseren rond specifieke thema's (bv. energie, water, afval, bestrijdingsmiddelen, duurzame materialen...).

Kerntaak 6:

- Ja
- Neen

Amendement:

KERNTAAK 7 - Integraal waterbeheer

(gebiedsgericht)

Het uitwerken van een beleidsconcept inzake integraal waterbeheer is een ingewikkelde onderneming. Zo moet rekening worden gehouden met waterkwaliteit en waterkwantiteit, oppervlaktewater en grondwater, de verschillende bestuurlijke partners met hun specifieke opdrachten (Afdeling Water Vlaams Gewest, Vlaamse Milieu Maatschappij, Administratie Waterwegen en Zeewezen, Aquafin, provincies, gemeenten, polders en wateringen), de ingewikkelde indeling van de waterlopen, evenals de band met belendende beleidsdomeinen zoals milieu (bv. vergunningenbeleid), natuur, ruimtelijke ordening, landbouw en recreatie. Toch leent het waterbeleid zich door zijn bekkenstructuur uitstekend voor een streekgerichte benadering. De Vlaamse provinciebesturen pleiten op basis van hun missie voor volgend bestuurlijk model:

- De Vlaamse overheid stelt de stroomgebiedbeheersplannen op die de krijtlijnen en de doelstellingen voor het waterbeleid vastleggen. Op basis van de stroomgebiedbeheersplannen werkt het Vlaamse gewest bekkenbeheersplannen uit, gebaseerd op deelbekkenbeheersplannen.
- De provincies gaan ervan uit dat zij het geschikte niveau zijn om een integraal waterbeleid voor de deelbekkens te ontwikkelen, te coördineren en uit te voeren. De provinciebesturen moeten bijgevolg verantwoordelijk worden voor de deelbekkens (en dus ook de waterlopen) die bestaan uit de onbevaarbare waterlopen van 3de categorie, de onbevaarbare waterlopen van 2de categorie (en eventueel de onbevaarbare waterlopen van 1ste categorie) . Op deze wijze ontstaat er al heel wat bestuurlijke vereenvoudiging. In het aan de verantwoordelijkheid voor de deelbekkens gekoppelde takenpakket van de provinciebesturen kan een onderscheid worden gemaakt tussen planvorming (het ontwikkelen van een beleid) en het concrete beheer.
- De gemeenten zetten de eerste stap door het uitwerken (als onderdeel van het gemeentelijk milieubeleidsplan) van gemeentelijke waterplannen. De opdracht van de provinciebesturen bestaat er precies in om in het kader van de gebiedsgerichte werking te komen tot geïntegreerde deelbekkenbeheersplannen (-jaarprogramma 's). Dit is per definitie meer dan een optelsom van de gemeentelijke waterplannen omdat hiermee ook aspecten van milieu, ruimtelijke ordening, landbouw, recreatie, veiligheid gemoeid zijn. De totstandkoming van een deelbekkenbeheersplan veronderstelt een ambtelijke en beleidsmatige overlegstructuur met de lokale besturen.
- Binnen de bekkenoverlegstructuren en onder de verantwoordelijkheid van het gewest, werken de provincies mee aan de afstemming van de deelbekkenplannen en -jaarprogramma 's tot globale bekkenplannen en -jaarprogramma 's.

BESTUURLIJK KNELPUNTEN

 Polders en Wateringen. Dient deze bestuursvorm nog behouden te worden? Is dit het geval, dan moet de werking van de Polders en Wateringen worden geïntegreerd in de gebiedsgerichte werking van de provincies.

 Het opnemen van deze provinciale taken betekent de consequente overheveling van de nodige financiële middelen.

Kerntaak 7:

- Ja
- Neen

Amendement:

KERNTAAK 8 - Bodemerosie

(gebiedsgericht)

Aansluitend op kerntaak integraal waterbeheer moet het provinciebestuur medeverantwoordelijkheid dragen in het dossier 'bodemerosie'. De provincies dienen via het bodemerosiebesluit, ontwerp dat momenteel enkel gericht is op de gemeenten, een duidelijke gebiedsgerichte coördinerende taak te krijgen. Deze taakstelling is ingegeven door een integrale benadering: waterbeheer en bodemerosie zijn immers niet van elkaar los te koppelen. Om deze opdracht naar behoren te kunnen uitvoeren, vragen de provinciebesturen een erkenning van die coördinerende opdracht.

Kerntaak 8:

- Ja
- Neen

Amendement:

KERNTAAK 9 – Natuurbeleid

(gebiedsgericht)

Natuurbeleid leent zich uitstekend voor een gebiedsgerichte invulling. Op termijn moet het natuurbeleid worden ingepast in een integraal landschapsbeleid. Er zal ook naar een 'modus vivendi' moeten worden gezocht tussen 'natuur' en 'landbouw'. De in het decreet m.b.t. het natuurbehoud en het natuurlijk milieu uitgewerkte taakverdeling moet verder worden verfijnd door het duidelijker aangeven van de politiek verantwoordelijke beleidsniveaus. De provinciebesturen vragen volgende verantwoordelijkheden complementair vast te leggen:

- Uitwerken van een Vlaams Ecologisch Netwerk: Vlaams Gewest
- Beleidsontwikkeling Natuurverbindingsgebieden: provinciebesturen
- Uitwerken Basisnatuur: gemeenten

Voor een verdere uitwerking van dit kader stellen de Vlaamse provincies gebiedsgerichte samenwerkingsverbanden voor tussen de verschillende partners. Essentieel in dit verband zijn een onderling afgestemde visie, gezamenlijk overleg en

planning, duidelijkheid over verantwoordelijkheid en aanspreekbaarheid door de burger.

Kerntaak 9:

- Ja
- Neen

Amendement:

KERNTAAK 10 – Regionale landschappen

(gebiedsgericht)

Momenteel wordt de erkenning en de werking van regionale landschappen geregeld via een uitvoeringsbesluit in het kader van het decreet op het natuurbehoud en het natuurlijk milieu. De provinciebesturen staan achter de verdere operationele uitbouw van de regionale landschappen om in opdracht van de verschillende betrokken besturen een doelgroepenbeleid en een gebiedsgericht beleid te voeren. Binnen de Vlaamse kruitlijnen moet het mogelijk zijn dat het provinciebestuur de politieke verantwoordelijkheid draagt voor de verdere uitbouw van de regionale landschappen, aangepast aan de specifieke lokale situaties in een versterkte samenwerking met de respectievelijke partners.

BESTUURLIJK KNELPUNT

 De huidige structuur (vzw) van de Regionale landschappen wordt best geïntegreerd in de gebiedsgerichte werking van de provincies. Daarnaast is er nood aan een verdere afstemming met het globale Vlaamse plattelandsbeleid (*zie ook Deel I - Interbestuurlijke samenwerking: 'case' plattelandsbeleid*).

Kerntaak 10:

- Ja
- Neen

Amendement:

KERNTAAK 11 - Verdere uitbouw van de milieudatabank

(ondersteunend)

Een van de taken die in het besluit van de Vlaamse regering op de milieudatabank (besluit van 31.07.1992 in uitvoering van het decreet van 12.12.1990) moet worden verankerd is de verdere uitbouw van de provinciale milieudatabank. De provinciebesturen hebben heel wat middelen geïnvesteerd in de uitbouw van de provinciale milieudatabank. De meeste provincies koppelden hun databank aan een dossieropvolgingssysteem waar ook de gemeenten een beroep op kunnen doen.

Door dit opvolgingssysteem beschikken de gemeentebesturen over meer beleidsmatige informatie dan vereist voor de gewestelijke milieudatabank. Het besluit op de milieudatabank moet de provinciale milieudatabank met zijn additionele gegevens voor welbepaalde kenmerken, situaties van een streek of gebied bevestigen en zijn draaischijffunctie naar de gemeenten toe erkennen. De milieudatabankgegevens zijn immers ook van fundamenteel belang voor de uitwerking van de 'provinciale milieuplanning'.

Kerntaak 11:

- Ja
- Neen

Amendement:

KERNTAAK 12 – Ondersteunen van het (inter-)gemeentelijk milieubeleid via een tijdelijk stimulerend beleid

(ondersteunend)

De provinciebesturen ondersteunen, begeleiden en coördineren diverse facetten van het (inter-)gemeentelijk milieubeleid (milieu, natuur, duurzaam beleid, NME, vergunningen, uitvoering gemeentelijk milieuconvenant, milieu-onderzoek etc.).

Het provinciebestuur zorgt daarbij ook voor overleg, coördinatie en afstemming met andere relevante intermediaire actoren (intergemeentelijke milieudiensten, opbouwwerk, regionale landschappen e.a.). Hierbij dienen duidelijke grenzen te worden getrokken.

BESTUURLIJKE KNELPUNTEN

🔗 De gemeentelijke bestuurskracht mag niet worden beknot. In het kader van het bestuurlijk partnerschap is het evident dat er duidelijke afspraken komen over deze vormen van samenwerking tussen de gemeenten en het provinciebestuur.

🔗 Ook in de andere richting moeten er afspraken worden gemaakt. Intergemeentelijke samenwerkingsvormen ondersteunen het gemeentelijk milieubeleid vaak via intergemeentelijke milieudiensten. Dit gebeurt op basis van de noden en prioriteiten van de gemeenten, maar ook op basis van eigen prioriteiten en accenten. De provinciebesturen dienen er een positieve en stimulerende houding tegenover te ontwikkelen, maar de intergemeentelijke samenwerkingsvormen mogen van hun kant geen bovenlokale taakstellingen behartigen.

Al deze afspraken kunnen best in een protocol worden ondergebracht.

Kerntaak 12:

- Ja
- Neen

Amendement:

KERNTAAK 13 - *Beheer van domeinen*
(ondersteunend)

De provinciebesturen beheren heel wat 'groen' - domeinen. Voor alle domeinen dient te worden nagegaan of het domein al dan niet een lokale, bovenlokale of gewestelijke functie heeft. Al naargelang de functie van het domein moet er hier en daar een herschikking komen. Hetzelfde geldt uiteraard ook voor de gemeentelijke en gewestelijke domeinen.

Kerntaak 13:

- Ja*
- Neen*

Amendement:

KERNTAAK 14 - *Provinciale laboratoria*
(ondersteunend)

Twee provinciebesturen beheren laboratoria. Deze laboratoria doen in het kader van het provinciaal milieubeleid tal van vaststellingen, metingen, staalnames en analyses en werken vaak ook voor de gemeenten en het gewest.

BESTUURLIJK KNELPUNT

☞ Is het beheer van dergelijke instellingen wel een ondersteunende kerntaak van de provinciebesturen? Via een gedetailleerde overeenkomst tussen de provincie en private labo 's en/ of universiteiten (inzake kostprijs, tijdige en kwalitatieve metingen en analyses met een duidelijke rapportage) kan deze taakstelling worden afgestoten.

Kerntaak 14:

- Ja*
- Neen*

Amendement:

Suggesties kerntaken sector leefmilieu:

---

2. KERNTAKEN MOBILITEIT

I. **MISSIE VAN DE VLAAMSE PROVINCIES TOEGEPAST OP DE BELEIDSSECTOR MOBILITEIT**

Volgens de provinciebesturen streeft een bovenlokaal, streekgericht mobiliteitsbeleid in eerste instantie naar het voeren van een complementair beleid (afstemming met andere overheden). Het bovenlokaal mobiliteitsbeleid uit zich specifiek in het ontwikkelen van een streekgerichte beleidsvisie en beleidsplanning en de afstemming van de verschillende publieke en private verkeersdragers zodat hun respectievelijke middelen optimaal worden ingezet.

De provinciebesturen zijn van oordeel dat er nood is aan een duidelijke decretale onderbouw van het mobiliteitsbeleid, naar het model van het decreet op de ruimtelijke ordening. Zo een decreet moet, binnen de krijtlijnen uitgetekend door het Vlaamse gewest, de taken van de provincies beschrijven en voorzien in de nodige ruimte voor het leggen van eigen beleidsaccenten.

De mobiliteitsovereenkomsten die eerder werden afgesloten tussen de Vlaamse overheid en de provincies (voornamelijk inzake fietsroutenetwerken en fietsbeleid) vormen het begin van de erkenning van de knowhow die de Vlaamse provinciebesturen inzake mobiliteit nu al te bieden hebben. De provincies beschouwen deze overeenkomsten als een tussenstap naar een bij decreet vast te leggen provinciale taakstelling in het geheel van het Vlaamse mobiliteitsbeleid.

De in het kader van de provinciale ruimtelijke structuurplannen uit te werken gebiedsgerichte mobiliteitsvisie beschouwen de provincies als een eerste aanloop naar de opmaak van een provinciaal mobiliteitsplan. Tenslotte willen de provinciebesturen met de oprichting van provinciale mobiliteitsraden hun coördinerende, gebiedsgerichte taak optimaal opnemen. Daarnaast dienen de provincies in te staan voor een streekgerichte invulling van het streekvervoer.

II. CONCRETE INVULLING VAN DE KERNTAKEN MOBILITEIT

KERNTAAK 15 - Voorstel tot decretale verankering provinciaal mobiliteitsbeleid (bovenlokaal)

De Vlaamse provinciebesturen pleiten voor een basisdecreet op de mobiliteit dat de taken van de provincies in deze beleidssector in onderling overleg vastlegt en afstemt. Een dergelijk decreet hanteert naar analogie met o.m. het decreet op de ruimtelijke ordening het model van drie verantwoordelijke bestuursniveaus waardoor de onderlinge samenwerking optimaal tot stand komt. De provinciebesturen zijn daarbij minimaal bevoegd voor volgende beleidsthema's: de opmaak van provinciale mobiliteitsplannen, het opstarten en coördineren van een provinciale mobiliteitsraad, het organiseren van een vervoersmanagement en het uitwerken van sensibilisatieacties.

Kerntaak 15:

- Ja
- Neen

Amendement:

KERNTAAK 16 - Opmaak provinciaal mobiliteitsplan (bovenlokaal)

Het provinciebestuur moet onder andere in het ruimtelijk structuurplan een aanzet geven tot een gebiedsgerichte visie op mobiliteit. Per deelgebied (of deelruimte) wordt een verkeers- en vervoerssysteem gedefinieerd dat de gewenste ruimtelijk structuur kan ondersteunen. Deze gebiedgerichte visie heeft onder andere te maken met het openbaar vervoersnetwerk, het netwerk voor langzaam verkeer, de ontsluiting en de toegankelijkheid. Naar analogie met de ruimtelijke planning en de milieubeleidsplanning dient er middels bindende bepalingen een doorwerking te zijn van het gewestelijk mobiliteitsplan via het provinciaal mobiliteitsplan naar het gemeentelijk mobiliteitsplan

In afwachting van een dergelijke decretale regeling is er het gegeven dat die gemeenten die het mobiliteitsconvenant hebben afgesloten een gemeentelijk mobiliteitsplan dienen op te stellen. De per definitie "individuele" benadering door die gemeenten kan voor gevolg hebben dat bovenlokale aspecten en eventuele ongewilde neveneffecten voor aangrenzende gemeenten onvoldoende aan bod komen (bv. de categorisering van het wegennet, de opmaak en inpassing in het fietsroutenetwerk). Het moet precies de taak van de provinciebesturen zijn deze

gemeentelijke plannen op elkaar af te stemmen en de bovenlokale dimensie van het mobiliteitsbeleid in beeld te brengen.

Kerntaak 16:

- Ja
- Neen

Amendement:

KERNTAAK 17 - De provincie als beheerder van secundaire wegen

(bovenlokaal)

Momenteel beheren vier van de vijf provincies samen 635 km provinciewegen. Ter vergelijking: het gewest beheert 5.777 km en de gemeenten 60.800 km.

Provinciewegen mogen echter niet worden verward met het concept van de secundaire wegen. Middels het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen hebben de provinciebesturen de opdracht gekregen om de secundaire wegen (met verbindende en ontsluitende streekfunctie) te selecteren. Dit hoeven daarom dus geen provinciale wegen te zijn, maar kunnen ook wegen zijn die momenteel worden beheerd door het Vlaamse Gewest of de gemeenten.

Bij de opmaak van ruimtelijke structuurplannen onderscheiden de provincies drie types van secundaire wegen nl. verbindende secundaire wegen, verzamelende secundaire wegen en secundaire wegen die drager zijn van belangrijke fiets- en openbaarvervoerverbindingen. Middels deze laatste categorie kan o. a. de band worden gelegd met de rol van de provincies in het streekvervoer en als coördinator, stimulator van het fietsbeleid.

Consequent met die selectie van secundaire wegen dienen de provincies ook de streefbeelden en de ruimtelijke uitvoeringsplannen (Rups) voor deze wegen te bepalen. Logisch daaruit voortvloeiend dienen de provincies de secundaire wegen dan ook te beheren.

De uitbreiding van de te beheren wegen dient uiteraard gepaard te gaan met een overdracht van (financiële) middelen.

Kerntaak 17:

- Ja
- Neen

Amendement:

KERNTAAK 18 – Oprichting provinciale mobiliteitsraad

(gebiedsgericht)

De Vlaamse provincies stellen vast dat er inzake mobiliteit op het grondgebied van de provincie tal van ambtelijke overlegorganen en commissies bestaan. Zij hebben stuk voor stuk een beperkte opdracht en werken vaak met dezelfde afgevaardigden.

BESTUURLIJK KNELPUNT

☞ Er is nauwelijks sprake van integratie en/of afstemming van al deze initiatieven. De provinciebesturen zijn er bovendien nauwelijks bij betrokken, ondanks het feit dat deze commissies provinciaal georganiseerd zijn en mede het beleid op provinciaal vlak bepalen.

Daarom stellen de provinciebesturen voor een aantal commissies die daarvoor in aanmerking komen te hergroeperen om op die manier tot één goed werkende provinciale mobiliteitsraad te komen waarin zowel vertegenwoordigers van de verschillende overheden als verkeersdragers zetelen. De provinciale mobiliteitsraad is het geëigende forum om initiatieven inzake mobiliteit op provinciaal vlak te adviseren, te ontwikkelen en te coördineren. Het voorzitterschap van de adviesraad en zijn logistieke ondersteuning komt toe aan het provinciebestuur. Tegen deze achtergrond en in afwachting van de oprichting van een provinciale mobiliteitsraad moeten de provinciebesturen volwaardig lid worden van de Provinciale Audit Commissies (PAC) die de mobiliteitsplannen en de projecten van de gemeenten en het gewest beoordelen.

Kerntaak 18

- Ja
- Neen

Amendement:

KERNTAAK 19 - Planning streekvervoer

(gebiedsgericht)

In Vlaanderen is de organisatie van het streekvervoer in handen van 'De Lijn'.

BESTUURLIJK KNELPUNT

☞ Conform het primaat van de politiek is het nochtans aan de verkozenen om keuzen te maken. Gegeven het feit dat het streekvervoer georganiseerd is op basis van regionale entiteiten die grosso modo samenvallen met de bestuurlijke entiteit van de provincie en mede een ruggengraat vormt van het mobiliteitsbeleid wensen de provinciebesturen een complementair systeem waarbij de drie bestuursniveaus (Vlaamse overheid, provincie, gemeente) de beleidsmatige aspecten van het streekvervoer bepalen aan de hand van volgend model:

- Vlaamse overheid: principes en krachtilijnen;
- provincies: de bovenlokale lijnen en knooppunten. Hierbij staat planning centraal;
- gemeenten: de lokale lijnen.

In dit model staat 'De Lijn' in voor het vervoer en het dagelijks beheer. Indien in de toekomst zou worden geopteerd voor privatisering, dient dit principe te worden gehandhaafd.

Kerntaak 19:

- Ja*
- Neen*

Amendement:

KERNTAAK 20 - Provinciaal fietsbeleid

(gebiedsgericht)

Reeds voor het afsluiten van de mobiliteitsovereenkomsten met de Vlaamse overheid namen de provinciebesturen diverse initiatieven inzake fietsbeleid. Het fietsbeleid is een voorbeeld van het complementair uitwerken van een gemeenschappelijk project waarbij de provinciebesturen vooral de beleidsmatige aspecten van het bovenlokaal fietsbeleid behartigen in het kader van hun gebiedsgerichte werking. De huidige overeenkomst slaat op een periode van drie jaar. De provincies wensen een bestuursovereenkomst van lange duur inzake bovenlokaal fietsbeleid af te sluiten. Dit zou uiteindelijk moeten resulteren in een decretale taakstelling voor de provincies.

Een 'bestuursovereenkomst van lange duur' kan voor de provincies een tweeledige opdracht inhouden:

- een coördinerende rol bij de realisatie van het bovenlokaal fietsrouten netwerk:
  - afstemming van de verschillende actoren, de recreatieve en de utilitaire netwerken van bovenlokaal belang, multimodale afstemming van het fietsbeleid, sensibilisatie, ondersteuning gemeentelijk fietsbeleid, ombudsfunctie, subsidiëring onder bepaalde voorwaarden van gemeentelijke fietspaden die deel uitmaken van het bovenlokaal netwerk, enz.
- een actief ondersteunende, adviserende en stimulerende rol met het oog op de bevordering van het gebruik van de fiets door het realiseren van netwerken, het aanreiken van modellen en methodieken, het organiseren van ervaringsuitwisseling en het projectmatig samenwerken. Hierbij richt het provinciebestuur zich naar gemeenten, scholen, bedrijven en andere derden. Deze begeleidingsrol zou, naar analogie met het milieuconvenant, kunnen worden vastgelegd in een mobiliteitsconvenant met de Vlaamse overheid.

Kerntaak 20:

- Ja*
- Neen*

Amendement:

KERNTAAK 21 - Inzamelen van data

(ondersteunend)

Voor het uitwerken van een effectief mobiliteitsbeleid is er heel wat data-materiaal nodig. De provinciebesturen claimen daarom een coördinerende rol bij het verzamelen en het beheer van data ten behoeve van het mobiliteitsbeleid. Dit sluit aan bij hun opdracht met betrekking tot de inventarisatie (via GIS) van gegevens over ongevallen (beleidsinstrument ten behoeve van het verkeersveiligheidsbeleid) en is eveneens te vergelijken met de doelstellingen van het verzamelen van gegevens voor de milieudatabank.

Kerntaak 21:

- Ja*
- Neen*

Amendement:

KERNTAAK 22 - Opmaak atlas buurtwegen

(ondersteunend)

Buurtwegen zijn lokale wegen die soms een gemeentegrens overschrijden zonder dat dit impliceert dat ze automatisch bovenlokaal zijn. Deze wegen zijn van belang voor het langzame verkeer (fietsers en voetgangers).

De provinciebesturen vinden het aangewezen de bestaande atlas van de buurtwegen te herwerken tot een beleidsinstrument ten behoeve van de gemeenten (ideaal toetsingskader voor het afschaffen en verleggen, eventuele uitbreiding en onderhoud van buurtwegen)

Kerntaak 22:

- Ja*
- Neen*

Amendement:

KERNTAAK 23 - Advies

(ondersteunend)

Op basis van hun terreinkennis en deskundigheid (cf. ruimtelijk ordeningsplan) wensen de provinciebesturen gezamenlijk beleidsmatig advies uit te kunnen brengen voor die belangrijke Vlaamse mobiliteitsdossiers en -regelgevingen die een bovenlokale impact hebben (bv. tweede spoorontsluiting van de haven van

Antwerpen, HST - trajecten,...). Dit zou een essentiële provinciale taak moeten zijn, voorbereid en onderbouwd in de provinciale mobiliteitsraad.

Kerntaak 23:

- Ja*
- Neen*

Amendement:

Suggesties kerntaken sector mobiliteit:

---

3. KERNTAKEN RUIMTELIJKE ORDENING

I. **MISSIE VAN DE VLAAMSE PROVINCIES TOEGEPAST OP DE BELEIDSSECTOR RUIMTELIJKE ORDENING**

Bij de gebieds- en streekgerichte werking van de provinciebesturen neemt het beleidsdomein 'ruimtelijke ordening' mede door het recente decreet, een prioritaire plaats in. Het beleidsdomein leent zich bovendien uitstekend voor een bovengemeentelijke sturing en de vorming van een sectoroverschrijdend streekgericht netwerk.

Met het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening hebben de Vlaamse provinciebesturen op het gebied van de ruimtelijke ordening belangrijke werkinstrumenten verworven. Het decreet houdt niet alleen een erkenning maar ook een duidelijke responsabilisering van de provinciebesturen in.

In het kader van hun bovenlokale taakstelling moeten de Vlaamse provinciebesturen prioriteiten en keuzes inzake ruimtelijke ordening op hun grondgebied of een deel ervan bepalen. De provincies moeten daarbij voortdurend rekening houden met verschillende belangen vanuit verschillende beleidsinvalshoeken en -niveaus.

II. CONCRETE INVULLING VAN DE KERNTAKEN RUIMTELIJKE ORDENING

KERNTAAK 24 - Bijkomende bevoegdheden inzake ruimtelijke ordening (bovenlokaal)

Het decreet van 18.05.1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening wijst het provinciebestuur een belangrijk takenpakket toe: o.m. het opstellen en uitvoeren van een ruimtelijk structuurplan, opstellen van provinciale verordeningen, bevoegdheid van de deputatie om bij bouw- en verkavelingsberoepen in laatste aanleg te beslissen. Tegen de achtergrond van het decreet en in het kader van hun profilering als streekbestuur pleiten de provinciebesturen voor meer verantwoordelijkheid.

- ❑ De provinciebesturen stellen voor dat zij naast bouwverordeningen ook verkavelingsverordeningen, als een instrument van streekgericht werken, zouden kunnen opstellen. Zo kunnen ze, rekening houdend met de eigenheid en het statuut van een bepaalde streek, de omvang, aard en ligging van kavels, beplantingen en afsluitingen e.d. invullen.
- ❑ Met betrekking tot de procedure tot erkenning van de Gemeentelijke Commissie voor Ruimtelijke Ordening (GECORO) stellen de provinciebesturen, in het kader van de toepassing van het subsidiariteitsprincipe, voor dat hun rol niet beperkt blijft tot het formuleren van een advies, maar dat de goedkeuringsprocedure van de GECORO verschuift van de Vlaamse regering naar de bestendige deputatie.
- ❑ Voor de beroepsprocedure bij de bestendige deputatie stellen de provincies voor het tweetrapsstelsel consequent door te trekken door de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar niet langer meer toe te laten een beslissing van de deputatie te schorsen. Meteen ligt de verantwoordelijkheid in alle duidelijkheid bij de bestendige deputatie en staat beroep op basis van de strijdigheid met wettelijke bepalingen open bij de Raad van State.

BESTUURLIJKE KNELPUNTEN

 Een bestuurlijk knelpunt inzake het vergunningenbeleid vormen de aanvragen van publiekrechtelijke rechtspersonen en werken van algemeen belang waarbij de beslissingsbevoegdheid bij de Vlaamse regering of de gewestelijke stedenbouwkundig ambtenaar ligt, zonder dat nog een beroep mogelijk is. De provinciebesturen wensen in deze een regeling waarbij vergunningen voor aanvragen van publiekrechtelijke rechtspersonen en werken van algemeen belang, met uitzondering van projecten van Vlaams belang, worden toegekend door de bestendige deputatie met een beroepsmogelijkheid bij de bevoegde gewestminister.

 Een tweede knelpunt heeft te maken met de handhaving van de door de deputatie genomen beslissingen inzake vergunningen. De provincies wensen over de nodige instrumenten te beschikken om toe te zien op de uitvoering van de door de deputatie in beroep verleende bouw - en verkavelingsvergunningen. Daarvoor wensen ze over de nodige "toezichtsambtenaren" te beschikken die toezien op de naleving van de uitvoering van de door de deputatie verleende bouw - en verkavelingsvergunningen.

Deze ‘beëdigde’, statutaire ambtenaren beschikken over een aangepast statuut dat hen in staat stelt met de nodige ‘onafhankelijkheid’ over concrete situaties te oordelen. Zij zijn gemachtigd een proces-verbaal op te stellen. Deze beëdigde ambtenaren kunnen beslissen, naar gelang de ernst van de overtreding het dossier over te maken aan de correctionele instanties of een administratieve boete op te leggen. In de praktijk betekent dit dat de taken van de gewestelijke inspecteurs voor ruimtelijke ordening (decretaal geregeld) worden overgedragen aan de provincies. De bevoegdheid van de provinciegouverneur om (op basis van art. 148 van het decreet op de ruimtelijke ordening) inzake handhaving (o.a. om beroep te kunnen doen op provinciale ambtenaren) dient dan ook te worden geschrapt. (zie ook kerntaak 1 inzake milieuvergunningen)

Kerntaak 24:

- Ja
- Neen

Amendement:

KERNTAAK 25 – Ambtelijk overleg

(ondersteunend)

De provinciebesturen zijn voor de oprichting van een ambtelijk overlegorgaan waarin ambtelijke vertegenwoordigers van het Vlaamse gewest, de provincies en de gemeenten knelpunten in de dagelijkse werking inzake ruimtelijke ordening kunnen uitwisselen en laten doorstromen naar de respectievelijke beleidsverantwoordelijken. Een van de doelstellingen daarbij is dat de drie bestuurlijke niveaus hun taken inzake ruimtelijk ordening niet alléén duidelijk moeten afbakenen, maar ook onderling moeten afstemmen.

Kerntaak 25:

- Ja
- Neen

Amendement:

KERNTAAK 26 - Begeleiden van de gemeenten

(ondersteunend)

Het provinciebestuur wil in de nabije toekomst actief ondersteunend, adviserend en stimulerend naar de gemeenten toe optreden door het uitwerken van netwerken, het aanreiken van methodieken en modellen, het organiseren van ervaringsuitwisseling en het projectmatig werken in het kader van zijn gebiedsgerichte werking. Deze

intense begeleidingsrol zou, naar analogie met het milieuconvenant, via een RO -
convenant met de Vlaamse overheid kunnen worden geregeld.

BESTUURLIJK KNELPUNT

☞ In dit verband dient te worden gewezen op de activiteiten van een aantal intercommunales met algemene doelstellingen. Het nieuwe decreet op de intergemeentelijke samenwerking voorziet niet langer meer in intercommunales met algemene doelstelling, maar de bestaande intercommunales zullen nog enige tijd functioneren. Zij vervullen een belangrijke rol bij het ondersteunen van de gemeenten in hun planningsopdrachten. Door het opstellen van structuurplannen en uitvoeringsplannen voor verschillende (al dan niet aansluitende) gemeenten hebben deze intercommunales een impact die het louter gemeentelijke niveau overstijgt. Hierdoor dreigt hun beleid regelmatig in het vaarwater van het provinciale ruimtelijke beleid te komen. Op deze wijze stellen de intercommunales zich in de plaats van de provinciebesturen met hun gebiedsgerichte visies (deelruimten) in het provinciaal ruimtelijk structuurplan.

Kerntaak 26:

- Ja*
- Neen*

Amendement:

Suggesties kerntaken sector ruimtelijke ordening:

---

4. KERNTAKEN ECONOMIE

I. MISSIE VAN DE VLAAMSE PROVINCIES TOEGEPAST OP DE BELEIDSSECTOR ECONOMIE

De overheid heeft als belangrijke opdracht het economisch gebeuren te ondersteunen door maatregelen te treffen die zorgen voor een optimalisering van het economisch klimaat. Het feit dat de verschillende betrokken overheden daarbij een eigen taakstelling hebben, sluit niet uit dat er nood is aan overleg en communicatie tussen de overheden onderling. Het provinciaal bestuursniveau rekent het in het kader van het Vlaams subregionaal economisch landschap tot zijn opdracht een (beter) gecoördineerde en geïntegreerde duurzame streekontwikkeling tot stand te brengen. Het provinciaal streekbestuur wil specifiek de groei bevorderen van economische netwerken die:

- ❑ gebiedsdifferentiatie, meerschalgheid en netwerkvorming hanteren;
- ❑ publieke en private samenwerking genereren en stimuleren;
- ❑ strategische planning ondersteunen;
- ❑ economische programma's en projecten opzetten;
- ❑ bottom up initiatieven en prioriteiten van het Vlaamse beleid verzoenen en combineren.

Het provinciebestuur moet in dit synergieproces een regisserende rol spelen. Een ultieme veruitwendiging van dit samenwerken kan gevonden worden in de uitbouw van een "Huis van de Streek" waar alle partners samen overleggen hoe ze aan streekeigen ontwikkeling kunnen werken.

II. CONCRETE INVULLING VAN DE KERNTAKEN ECONOMIE

KERNTAAK 27 - Geïntegreerde afstemming

(bovenlokaal)

Het provinciebestuur houdt rekening met de noden van de verschillende streken binnen haar gebiedsomschrijving en weegt - indien nodig - de belangen van de streken tegen elkaar af. Het provinciebestuur treedt bovendien op als belangenbehartiger van de streek bij andere overheden. Het provinciaal beleid moet bijgevolg oog hebben voor een geïntegreerde en duurzame ontwikkeling van de economie binnen alle streken van haar werkgebied. Precies omdat het provinciebestuur binnen meerdere beleidsdomeinen optreedt en zijn administratie dienovereenkomstig organiseert, kan het een brede economische finaliteit nastreven met oog voor uiteenlopende noden en imperatieven.

Kerntaak 27:

- Ja
- Neen

Amendement:

KERNTAAK 28 - Ondersteuning van het bedrijfsleven

(bovenlokaal)

Het provinciebestuur bepaalt welke initiatieven ondersteunend kunnen werken voor het bedrijfsleven. De provincie beslist ook welke data en gegevens zij nodig heeft om haar beleid uit te tekenen. Zij kan voor de verzameling van deze data een beroep doen op studie- en uitvoeringsmaatschappijen, op de eigen administratie of externe studie bureaus. In het kader van een eigentijds bestuurlijk partnerschap stelt het provinciebestuur deze gegevens ook ter beschikking van andere overheden.

Kerntaak 28:

- Ja
- Neen

Amendement:

KERNTAAK 29 - Ondersteuning kleinschalige initiatieven

(bovenlokaal)

Afhankelijk van de noden van de streek gaat de provincie na welke restbevoegdheden op economisch vlak nog moeten worden waargenomen. Het gaat hier vaak over kleinschalige initiatieven die een belangrijke ondersteunende en faciliterende rol spelen of leemtes opvullen. Denk maar aan de promotie van streekproducten, de uitwerking van een kwalitatief middenstandsbeleid en andere antwoorden op zeer specifieke, streekeigen behoeften die in de provincie leven. Bedoeld is een voorwaardenscheppend en initiërend beleid. De provinciale actie kan zich dus niet louter tot subsidiëring beperken. Eventuele subsidies dienen gericht te zijn op initiatieven met een bovenlokale uitstraling.

Kerntaak 29:

- Ja
- Neen

Amendement:

KERNTAAK 30 - Relatie met de Huizen van de Onderneming

(bovenlokaal)

Het ligt in de lijn van de verwachtingen dat een toekomstig decreet naast de verankering van de streekhuizen ook de uitbouw van 'Huizen van de Onderneming' (de huidige GOM's) regelt. De Huizen van de Onderneming zullen voornamelijk een ondersteunende functie hebben naar de ondernemingswereld toe. De provincies kunnen binnen deze 'Huizen' een initiërende en stimulerende rol spelen, afhankelijk van de keuzes die Vlaanderen eerlang wil maken. De provinciebesturen poneren hiervoor volgende basisvoorwaarden:

- Beleidsbepaling is onlosmakelijk verbonden met de democratisch verkozen besturen van respectievelijk Vlaanderen, de provincies en de gemeenten. De GOM's kunnen zich als uitvoeringsmaatschappijen bijgevolg niet inlaten met beleidsvoering. De vraag stelt zich of de provincies in het geval de GOM's in de toekomst de structuur zouden aannemen van Vlaamse Extern Verzelfstandigde Agentschappen (EVA's) nog wel beheersmatig kunnen blijven participeren in deze uitvoeringsmaatschappijen en welke binding er in dat geval nog met het provinciebestuur is. Veel hangt af van de juridische vorm die EVA's zullen aannemen;
- De GOM's moeten vanuit hun terreinkennis wel over de mogelijkheid beschikken om op eigen initiatief advies uit te brengen over bepaalde economische onderwerpen, hun advies kan evenwel niet worden uitgebracht zonder samenspraak met de provincie;
- Er moeten waterdichte garanties komen voor een overeenstemming tussen de werking van de GOM's en het Vlaams en provinciaal beleid. Beheersovereenkomsten met resultatenverbintenis lijken hiervoor het meest aangewezen instrument.

BESTUURLIJKE KNELPUNTEN

☞ Het decreet van 12 juli 1990 houdende de organisatie van de GOM's geeft een opsomming van de taken en bevoegdheden van de GOM's. Een deel van deze taken en bevoegdheden hoort eigenlijk niet thuis bij een uitvoeringsmaatschappij, maar bij een verkozen bestuur. Bedoeld zijn o.a. de conceptie van de sociaal-economische ontwikkeling, de organisatie van het overleg en de samenwerking tussen de overheden en de instellingen, die binnen hun werkgebied bevoegd zijn voor de sociaal-economische ontwikkeling en hiervoor ook autonoom initiatieven kunnen nemen. Het toekomstig decreet zou hiermee rekening moeten houden en dient onder meer die bevoegdheden voor de sociaal-economische ontwikkeling van de streken, die keuzes inhouden, uitdrukkelijk bij het provinciebestuur te leggen.

☞ Wanneer de provinciebesturen een decretale bevoegdheid verworven hebben, moeten de Economische Raden en soortgelijke vzw's die de provincie opricht, bij de provinciale administratie worden ondergebracht.

Kerntaak 30:

- Ja
- Neen

Amendement:

KERNTAAK 31 - Strategische planvorming

(bovenlokaal)

Een belangrijke opdracht voor het bovenlokaal streekbestuur ligt in de opmaak van een strategisch provinciaal sociaal-economisch plan dat extra aandacht heeft voor een verticale en horizontale afstemming (verticaal: tussen diverse bestuursniveaus en actoren / horizontaal: thematisch-sectoraal). Hierbij moet een verband worden gelegd met de strategische ruimtelijke ordeningsplanning.

Bij economische streekontwikkeling dreigt het gevaar constant dat bepaalde actoren het laken naar zich toe willen trekken. Hier bewijst het provinciebestuur zijn meerwaarde. De provincie beschikt in het kader van haar strategische planvorming immers per definitie over voldoende overzicht en streekkennis om een weloverwogen streekontwikkelingsbeleid te voeren dat ten goede komt aan de hele streek. Deze sterkte moeten de provinciebesturen maximaal inzetten om tot een juiste afweging van belangen te komen binnen eenzelfde streek en tussen verschillende streken onderling. De provincie fungeert daarbij als belangenbehartiger van de streek bij de hogere overheden.

Het provinciebestuur staat specifiek in voor planning en conflictbeslechting inzake infrastructuur en mogelijkheden van ontsluiting. Een belangrijke toepassing van deze kernopdracht (maar zeker niet de enige) bestaat uit de ontwikkeling en sanering van bedrijventerreinen. In samenspraak met de partners binnen een 'Huis van de Streek' en een 'Huis van de Onderneming' bepaalt de provincie op welke wijze met de locatie en ontwikkeling van bedrijventerreinen het best wordt ingespeeld op de noden van de streek.

Keuzes en beslissingen hangen vaak ook samen met een juiste en evenwichtige toewijzing van Europese middelen aan bepaalde projecten. Dit is eveneens een kerntaak voor het provinciaal bestuursniveau.

Kerntaak 31:

- Ja
- Neen

Amendement:

KERNTAAK 32 - Streekgericht regisseur

(gebiedsgericht)

Als streekbestuur brengt het provinciebestuur alle relevante partners samen (gemeenten, provincie, Vlaamse overheid, privé-initiatief,...) die zich op het sociaal-economisch landschap van een streek bewegen. De provincie moet initiatief nemen, mogelijkheden creëren om een betere afstemming van visie en werking te bereiken en nagaan waar overlappingsen kunnen worden vermeden. Daarom vervult het provinciebestuur de rol van initiator en stimulator van overleg tussen de verschillende partners met aandacht voor geïntegreerde werking.

De uitbouw van een 'Huis van de Streek' waarin de provincie als regisseur optreedt kan bijdragen tot de institutionalisering van een dergelijk streekoverleg. Op deze wijze laat het provinciebestuur alle nuttige ideeën binnen een streek opborrelen. Binnen het Streekhuis kunnen de noden van de streek in concrete initiatieven worden omgezet. Een noodzakelijke voorwaarde is wel dat de provincieraad en de respectieve gemeenteraden de strategische keuzen maken.

Binnen de Huizen van de Streek vervullen de provincies aldus een belangrijke regisseursrol. De provincies vragen deze taakstelling decretaal te verankeren.

Een toekomstig decreet dient volgende uitgangspunten in te houden:

- de provincies moeten een permanent overleg mogelijk maken tussen alle relevante sociaal-economische actoren van een bepaald gebied;
- de provincies moeten de mogelijkheden hebben voor de uitbouw van streekhuizen waarin de verschillende actoren samenwerken;
- via overleg en samenwerking binnen de streekhuizen, moet het provinciebestuur kunnen bepalen welke concrete beleidsinitiatieven nodig zijn om de streeknoden te vertalen in een doelgerichte politiek.

BESTUURLIJK KNELPUNT

 Een bestuurlijk knelpunt vormt het besluit m.b.t. de oprichting van de streekplatformen. Dient de werking van de streekplatformen als beleidsinstrument niet te worden geïntegreerd in de gebiedsgerichte werking van de provinciebesturen zonder afbreuk te doen aan de meerwaarde van de streekplatformen als ideeënaanbrenger?

Kerntaak 32:

- Ja*
- Neen*

Amendement:

KERNTAAK 33 - Tewerkstellingsagentschappen

(gebiedsgericht)

De provinciebesturen nemen heel wat initiatieven ter bevordering van het economisch gebeuren en de tewerkstelling in hun streek. Het is dan ook belangrijk dat ze in het kader van nieuwe opleidings- en tewerkstellingsmaatregelen nauw betrokken worden bij de werking van de subregionale tewerkstellingscomités (STC's). De provincies stellen voor de huidige STC-werking in te schakelen in hun gebiedsgerichte werking en te koppelen aan de regisseursrol van de provincies in het werkgelegenheidsbeleid op streekniveau. Uiteraard moet deze integratie mede op basis van de door de Vlaamse overheid geformuleerde doelstellingen verlopen.

Kerntaak 33:

- Ja*
- Neen*

Amendement:

KERNTAAK 34- Advies aan andere overheden

(ondersteunend)

De provincies verzamelen de noden en signalen van de streek op diverse sociaal-economische terreinen en bundelen deze tot globale adviezen bestemd voor de andere overheden. Hiertoe zijn de geïnstitutionaliseerde gesprekken en overlegfora (eventueel binnen de 'Huizen van de Streek') van groot belang. Ook binnen de 'Huizen van de Onderneming' kunnen verschillende instanties werkzaam zijn die belangrijke noden en signalen van de regio kunnen detecteren en doorgeven. Hoe de 'Huizen van de Onderneming' in de nabije toekomst ook zullen evolueren, het is onaanvaardbaar dat deze instanties over strategische beslissingen adviezen voor Vlaanderen zouden kunnen uitbrengen, zonder het verkozen provinciebestuur hierbij te betrekken.

Kerntaak 34:

- Ja
- Neen

Amendement:

KERNTAAK 35 - Strategisch acquisitiebeleid

(ondersteunend)

Inzake internationale handelsrelaties en het aantrekken van buitenlandse investeerders (acquisitiebeleid) dient de provincie haar beleid in te passen in het algemeen Vlaams kader. Het uitbouwen van een degelijk acquisitiebeleid is in de eerste plaats een kerntaak voor Vlaanderen, dat opereert via de Dienst Investeren Vlaanderen (DIV). De provinciebesturen dienen na te gaan hoe zij zich kunnen inpassen in het Vlaamse beleid en welke eigen accenten zij daarbij kunnen leggen. Om versnippering tegen te gaan is een doorgedreven communicatiestrategie en een gezamenlijke dossiervoorbereiding vereist. Indien nodig kan de provincie binnen het Vlaamse kader eigen relaties aanknopen met regio's die een met de Vlaamse provincies vergelijkbare culturele, sociale, geografische of demografische identiteit vertonen. Verder kan de provincie nagaan hoe zij in samenspraak met de Vlaamse overheid op de noden van de kleinere bedrijfswereld binnen haar gebied kan ingaan.

Kerntaak 35:

- Ja
- Neen

Amendement:

KERNTAAK 36 - Sociaal-economisch ondersteuningsbeleid

(ondersteunend)

De provincies hebben op diverse sociaal-economische gebieden een ondersteuningsbeleid te voeren naar de lokale overheden teneinde vanuit een voldoende breed perspectief de juiste afwegingen te maken:

- ondersteuning van de gemeenten in de uitbouw van hun loketfunctie: provincies hebben een tweedelijnsfunctie;
- middenstandsbeleid: voorwaardenscheppend beleid naar de lokale economie;
- economische invulling van de lokale ruimtelijke structuurplanning;
- vermijden van tegenstrijdigheden en overlappingsen;

Inzake arbeidsmarktbeleid hebben de provinciebesturen een belangrijke taak in het ondersteunen van gemeenten die zelf niet over de nodige knowhow beschikken om lokale werkwinkels op te starten. De provinciebesturen treden hierbij vanzelfsprekend

niet in de plaats van de gemeenten. (Zie ook kerntaak tewerkstellingsagentschappen).

Kerntaak 36:

- Ja*
- Neen*

Amendement:

Suggesties kerntaken sector economie:

---

5. KERNTAKEN EUROPA EN INTERNATIONALE SAMENWERKING

I. **MISSIE VAN DE VLAAMSE PROVINCIES TOEGEPAST OP DE BELEIDSSECTOR EUROPA EN INTERNATIONALE SAMENWERKING**

Ter aanvulling van de gebiedsgerichte inspanningen van de provincies stelt Europa middelen ter beschikking voor de ontwikkeling en reconversie van bepaalde streken. Deze middelen vormen een waardevol surplus op het provinciaal management en het ligt dan ook in de logica van een coherent beleid dat de provinciebesturen instaan voor het beheer en de coördinatie van deze Europese gebiedsgerichte programma's. Deze provinciale verantwoordelijkheid vereist een sterk partnerschap van alle betrokkenen:

- ❑ Vlaanderen zet als eindverantwoordelijke de bakens uit;
- ❑ de concrete beleidsvoering en het beheer ter plaatse berust bij de provincies;
- ❑ de provinciebesturen zorgen op hun beurt in het kader van hun gebiedsgerichte werking voor een sterk partnerschap met de gemeenten en andere partners op het veld;

Gebiedsgerichte werking eindigt niet zomaar bij provincie- en / of landsgrenzen. Heel vaak vormen beide zijden van een grens een gebied met dezelfde of deels dezelfde eigenheid en structuur, dus ook dezelfde uitdagingen. Een integraal gebiedsgericht beleid veronderstelt bijgevolg aanknopingspunten zoeken bij de partners over de grens. Ook dit behoort tot de verantwoordelijkheid van een dynamisch gericht bovenlokaal streekbestuur. Deze grensoverschrijdende samenwerking kan men best omschrijven als 'verlengd gebiedsgerichte werking'. Dat Europa ook hiervoor middelen ter beschikking stelt via het INTERREG-initiatief, bevestigt enkel de waarde van grensoverschrijdend werken.

II. CONCRETE INVULLING VAN DE KERNTAKEN EUROPA EN INTERNATIONALE SAMENWERKING

KERNTAAK 37 - Samenwerking met regio's in Europa

(bovenlokaal)

De provincies kunnen samenwerking en preferente relaties uitbouwen met waardevolle partners in Europa op voorwaarde dat het gaat over regio's met een met de Vlaamse provincies te vergelijken structurele, culturele, geografische of demografische eigenheid. Als aan die voorwaarde is voldaan kunnen de provincies ervaringen uitwisselen en samenwerkingsprojecten opzetten die reële baten opleveren voor beide partijen. Internationale samenwerking is immers meer dan het onderhouden van goede contacten. Hier kan een 'win-win'-situatie ontstaan.

De Europese overheid erkent de meerwaarde van internationale relaties binnen het Europese continent. Via een gedeelte van het INTERREG-programma levert Europa aanmoedigings- en ondersteuningsbudgetten.

De nakende uitbreiding van de Europese Unie maakt het bovendien noodzakelijk dat de Vlaamse provincies toenadering zoeken tot gebieden in de huidige kandidaat-lidstaten van de Unie. Rekening houdend met de sociaal-economische realiteit van de kandidaat-lidstaten zullen de middelen die Europa momenteel voor haar structuurbeleid uittrekt, in de toekomst ontoereikend worden. Verwacht wordt dat er na de huidige programmeerperiode (2000-2006) weinig of geen middelen meer worden vrijgemaakt voor de Vlaamse regio. De klemtoon van het Europese structuurbeleid zal meer dan waarschijnlijk verschuiven naar de landen in Centraal, Oost en Zuidoost Europa. Vele Europese programma's vereisen voor de uitvoering een partnerschap met andere lidstaten. Wanneer de Vlaamse provincies in de huidige periode voorkeurrelaties uitbouwen met besturen in die regio's, vergroten zij meteen hun mogelijkheden om deel te nemen aan Europese programma's. Het is aangewezen dat de provincies op dit vlak nauw samenwerken met de Vlaamse overheid om een aangepaste gemeenschappelijke visie te ontwikkelen.

Kerntaak 37:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 38 - Samenwerking buiten Europa

(bovenlokaal)

De provinciebesturen kunnen onder bepaalde voorwaarden ook actief zijn in internationale samenwerkingsverbanden buiten Europa¹⁴. Relaties tussen Vlaamse provincies en vergelijkbare gebieden in andere continenten kunnen verrijkende ervaringen en duidelijke baten voor beide partners opleveren. De provincies moeten hierbij wel met de nodige omzichtigheid te werk te gaan en volgende voorwaarden in acht nemen:

- het moet gaan over regio's die zich wegens hun vergelijkbare structurele, culturele, geografische of demografische kenmerken met gelijkaardige uitdagingen geconfronteerd weten als de Vlaamse provincies en daarom een nuttige gesprekspartner kunnen vormen;
- de samenwerking moet verder gaan dan het louter onderhouden van contacten of uitwisselen van ervaringen. Doel is samenwerkingsprojecten op gang te brengen die voor beide partners voordelig zijn;
- de samenwerking moet steunen op een sterk beleid en visie en op een georganiseerde en deskundige wijze verlopen;
- overlapping met andere (Vlaamse, Belgische of Europese) initiatieven moet ten allen prijze worden vermeden. Bij deze projecten moet juist gestreefd worden naar partnerschap en overleg.

Kerntaak 38:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 39 - Grensoverschrijdende samenwerking

(gebiedsgericht)

De provincies leggen zich als streekbesturen toe op gebiedswerking. Deze gebiedswerking houdt echter niet op aan grenzen en vaak kampen besturen en instanties aan beide zijden van de grens met dezelfde problemen en uitdagingen. De provincies kunnen niet voorbijgaan aan deze realiteit en moeten over hun grondgebied heen kijken om samen met de aangrenzende partners oplossingen te zoeken voor concrete noden. Deze samenwerking noemen we de 'verlengde gebiedsgerichte werking' van de provincies.

Europa is zich bewust van het grote belang van de grensoverschrijdende samenwerking voor de uitbouw van de Europese ruimte. Via het INTERREG-programma worden er gelden ter beschikking gesteld van deze samenwerkingsvormen. De provinciebesturen hebben steeds dankbaar gebruik weten te maken van deze Europese middelen en moeten ze ook in de toekomst verder blijven aanwenden voor het realiseren van hun 'verlengd gebiedsgerichte werking'. Ook zonder deze INTERREG-middelen zijn de provincies op

---

¹⁴ Voor het beleidsdomein 'ontwikkelingssamenwerking' verwijzen we naar het hoofdstuk welzijn.

grensoverschrijdende samenwerking aangewezen om een efficiënt gebiedsgericht beleid te voeren.

BESTUURLIJK KNELPUNT

 Het opstarten van projecten in het kader van het INTERREG-programma creëert vaak verwachtingen. Daarbij dient echter wel steeds voor ogen te worden gehouden dat INTERREG een tijdelijk proces is en dat het daarom moet mogelijk zijn om de doelstellingen van het project binnen de daarvoor voorziene tijdsspanne te verwezenlijken. Van de provincie kan niet verwacht worden dat zij ieder project dat met Europese middelen wordt opgestart, bij afloop van het project overneemt. Het programmasecretariaat dient dit steeds duidelijk te maken aan potentiële projectindieners.

Anderzijds mag men grensoverschrijdende samenwerking niet steeds koppelen aan geldelijke middelen voor projecten. In de filosofie van 'verlengd gebiedsgerichte werking' moet grensoverschrijdende samenwerking in de eerste plaats gericht zijn op het afstemmen van beleid en het gezamenlijk aanpakken van problemen.

Kerntaak 39:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 40 – Coördinatie Europese gebiedsgerichte programma's

(gebiedsgericht)

De provinciebesturen vervullen een coördinerende en regisserende rol inzake Europese gebiedsgerichte programma's. Deze opdracht ligt volledig in de lijn van de gebiedsgerichte missie van de Vlaamse provincies. Bovendien is zij in overeenstemming met de Europese Verordening over de structuurfondsen, die de nadruk legt op het subsidiariteitsbeginsel bij de uitwerking van de programma's. Als streekbesturen staan de provincies in voor de regie ter plaatse van de programma's en zijn zij mee verantwoordelijk voor de selectie en opvolging van de projecten. De succesvolle uitwerking van deze opdracht is afhankelijk van een vlotte samenwerking met alle bestuursniveaus en betrokken partners: Europa, Vlaanderen, de gemeenten en alle 'stakeholders' van het gebied. Een partnerschap tussen Vlaanderen en de provincies is onder meer noodzakelijk bij de selectie (afbakening) van gebieden die voor Europese steun in aanmerking komen en bij het opstellen van selectiecriteria voor de goedkeuring van projecten. Voor de uitwerking van de initiatieven moet worden samengewerkt met verschillende diensten, administraties en sectoren. Op deze wijze staat het beheer van de Europese gebiedsgerichte programma's model voor een horizontale en verticale geïntegreerde samenwerking.

BESTUURLIJKE KNELPUNTEN

 Vanuit Europa

De goedkeuring van de Europese programma's door Europa laat vrij lang op zich wachten.

Vanuit de Vlaamse overheid

Naast de Europese structuurfondsen en Communautaire initiatieven bestaan tal van andere Europese fondsen en programma's waarvan de Vlaamse provincies gebruik kunnen maken om hun streekgericht beleid kracht bij te zetten. Het gaat over programma's die specifiek gericht zijn op een bepaald beleidsdomein (natuur, jeugdzorg, plattelandsontwikkeling,...). Wanneer deze programma's een gebiedsgerichte component in zich dragen, is het primordiaal dat de provincies hiervan op de hoogte zijn, er zelf op kunnen inspelen of minstens mee betrokken worden bij de uitwerking ervan. Op deze wijze kunnen de Europese fondsen de Vlaamse streekontwikkeling ten volle ondersteunen.

Voorwaarde voor de succesvolle aanwending van deze middelen is een vlotte doorstroming van informatie tussen alle betrokkenen. De provincies kunnen zelf op zoek gaan naar de informatie, maar het gebeurt ook zeer vaak dat Europa Vlaanderen informeert, zonder dat Vlaanderen deze informatie (tijdig) laat doorstromen naar de provinciebesturen. In dit geval kunnen de provincies onmogelijk maximaal gebruik maken van streekgerichte initiatieven. Dit is een belangrijk knelpunt.

Een vlot informatie-doorstromingssysteem kan volgens de provinciebesturen bestaan uit volgende componenten:

- ❑ iedere provincie beschikt over een 'Cel Europese Zaken', een Europees aanspreekpunt dat informatie over Europese programma's en nakende initiatieven (o.m. van de Vlaamse overheid) verzamelt en filtert op basis van concrete doelstellingen. Bij deze aanspreekpunten moet ook de ervaring en knowhow worden verzameld bij het uitwerken en opvolgen van Europese projecten;
- ❑ iedere interne dienst van de provincie beschikt over een 'Europese antenne' die fungeert als aanspreekpunt voor de Europa-cel in verband met het specifiek beleidsdomein waarvoor de dienst verantwoordelijkheid draagt,
- ❑ iedere gemeente beschikt over een 'gemeentelijk Europees aanspreekpunt';
- ❑ de uitbouw van deze contactpunten in een netwerksysteem zou een vlotte doorstroming moeten garanderen.

Participatie

Sinds het Verdrag van Maastricht beschikt Europa over een Comité van de Regio's. In dit Comité zijn de bestuursniveaus vertegenwoordigd die binnen de Europese lidstaten over een eigen beleidsbevoegdheid beschikken en in die hoedanigheid worden geconfronteerd met Europese regelgeving waarop zij zelf geen invloed hebben. In België is de vertegenwoordiging van de provinciale en gemeentelijke niveaus in dit Comité echter minimaal, in Vlaanderen voor het provinciaal bestuursniveau zelfs onbestaande. Deze situatie staat in scherp contrast met de andere Europese lidstaten en doet afbreuk aan de bestaansreden van het Comité van de regio's. De samenstelling van de Belgische delegatie in het Comité van de Regio's moet daarom op Belgisch niveau worden herbekeken.

Kerntaak 40:

Ja

Nee

Amendement:

KERNTAAK 41 - Eén-loketsysteem

(ondersteunend)

In de Vlaamse bestuursopbouw fungeren de gemeenten als eerste aanspreekpunt voor de burger. De gemeenten hebben echter onvoldoende draagkracht om gespecialiseerde informatie te verstrekken aan burgers en bedrijven, bv. over specifieke Europese initiatieven en regelgeving, het hele proces van de Europese integratie. Dit is precies een opdracht voor de provinciale Infopunten Europa (alle burgers) en de Euro Info Centres (bedrijfswereld).

<p><i>Kerntaak 41:</i> <i>Ja</i> <i>Neen</i> <i>Amendement:</i></p> <hr/> <hr/> <hr/>

<p><i>Suggesties kerntaken sector Europa en internationale samenwerking:</i></p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
----

6. KERNTAKEN LAND- EN TUINBOUW

I. **MISSIE VAN DE VLAAMSE PROVINCIES TOEGEPAST OP DE BELEIDSSECTOR LAND- EN TUINBOUW**

Zelfs in een verstedelijkt gebied als Vlaanderen is 'landbouw' nog alom aanwezig. De sector speelt een belangrijke rol in de economie, werkgelegenheid en voedselvoorziening en bepaalt in sterke mate het uitzicht van het Vlaamse platteland. Landbouw is en blijft een belangrijke ruimtegebruiker in Vlaanderen.

Op grond van historische en geologische factoren vertoont de landbouw in Vlaanderen een sterke differentiatie al naargelang de streek. Landbouw in Vlaanderen is met andere woorden heel vaak bij uitstek een gebiedsspecifieke materie. In het verleden hebben de Vlaamse provincies handig op dit gegeven weten in te spelen.

In functie van de regionale specificiteit van iedere streek, kan de provincie meebouwen aan een duurzame en geïntegreerde landbouw, die zowel economisch als ecologisch en sociaal verantwoord is en oog heeft voor de noden van andere sectoren.

II. CONCRETE INVULLING VAN DE KERNTAKEN LAND- EN TUINBOUW

KERNTAAK 42 - Netwerkvorming

(gebiedsgericht)

De provinciebesturen zorgen voor coördinatie en afstemming binnen het aanbod van streekgerichte vorming en landbouweducatie. Met hun voorlichtingsinitiatieven richten ze zich zowel tot de consument als tot het bedrijfsleven (o.a. individuele bedrijfsbegeleiding, groepsvoorlichting voor bedrijven, deskundigheidsbevordering, bedrijfsbegeleiding inzake kwaliteitssystemen)

De provincies doen aan netwerkvorming op streekniveau door o.m. het uitbouwen van contacten met land- en tuinbouwers en hun verenigingen. Deze contacten leveren niet alleen basisinformatie op voor het uitwerken van provinciaal beleid, maar ook waardevolle informatie die kan worden doorgegeven aan hogere overheden.

Ook voor de landbouwsector beschikt het provinciebestuur over een voldoende breed (bovenlokaal) perspectief om in te spelen op gebiedsgerichte programma's en het groeiende plattelandsbeleid in Vlaanderen. Dit veronderstelt vanzelfsprekend dat er moet worden gezorgd voor de nodige afstemming op Vlaams niveau.

Kerntaak 42:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 43 - Onderzoek en voorlichting

(ondersteunend)

Inzake onderzoek en voorlichting verrichten de provincies baanbrekend werk. Dit gebeurt via de provinciale onderzoeks- en voorlichtingscentra, evenals via eigen praktijkgericht onderzoek. Onderzoek in de landbouwsector is een belangrijke taakstelling van de provinciebesturen. Het één en ander komt onmiddellijk tegemoet aan de met de streek verbonden noden. Zo hebben de provinciebesturen zich in het verleden toegelegd op bepaalde domeinen die in hun gebieden belangrijk en vaak sterk streekeigen zijn (bv. sierteelt, veeteelt, fruitteelt, hop, tabak). Rekening houdend met de regionale specificiteit van iedere streek, bouwen de provinciebesturen mee aan een duurzame en geïntegreerde landbouw: economisch, ecologisch en sociaal verantwoord, met aandacht voor de noden van andere sectoren.

De Vlaamse provincies willen zich in de toekomst verder toeleggen op kennisverwerving en kennisoverdracht in een provinciaal en bovengemeentelijk kader, onder meer voor specifieke regionale teelten.

BESTUURLIJKE KNELPUNTEN

🔔 In welke mate moet er in de toekomst in het kader van de provinciale onderzoeks-opdracht niet sterker worden samengewerkt met de privé-sector en de universiteiten?

🔔 Opdat zij ondersteuning kunnen ontvangen vereist de federale overheid dat deze onderzoeks- en voorlichtingsactiviteiten worden ondergebracht in verschillende vzw's. Op die manier worden de provincies verplicht verschillende vzw's op te richten en in stand te houden. Vanuit bestuurlijk oogpunt is dit inefficiënt en er wordt dan ook voor gepleit dat de Vlaamse overheid deze verplichting naar aanleiding van de regionalisering van de landbouw opheft.

Kerntaak 43:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 44 - Adviesbevoegdheid

(ondersteunend)

Vanuit hun voeling met het terrein, hun contacten met de sector en het bovenlokale beeld dat ze hebben over de streek, kunnen de provincies de lokale en bovenlokale noden en knelpunten makkelijk detecteren. Op basis van deze kennis kunnen de provincies de juiste conclusies trekken en advies uitbrengen bij de Vlaamse, Belgische en Europese overheid over mogelijke regelgeving en aangepaste beleidsvorming.

Wanneer Vlaamse decentrale instellingen en/of intermediaire actoren de Vlaamse overheid adviezen bezorgt die een impact hebben op de streek, moeten deze eerst aan de provincies worden voorgelegd of moeten de provincies minstens vooraf worden betrokken bij de adviesformulering. Het kan niet dat het streekbestuur bij uitstek geen inbreng zou hebben bij het uittekenen van een landbouwbeleid met een nadrukkelijke streekgerichte impact.

De provincies leveren ook advies en inhoudelijke ondersteuning naar lokale besturen. Zij kunnen de gemeenten helpen bij de uitbouw van een gemeentelijk landbouwloket.

Kerntaak 44

Ja

Neen

Amendement:

Suggesties kerntaken sector land- en tuinbouw:

---

7. KERNTAKEN TOERISME EN RECREATIE

I. MISSIE VLAAMSE PROVINCIES TOEGEPAST OP DE BELEIDSSECTOR TOERISME EN RECREATIE

Het binnenlands toerisme vertegenwoordigt ontegensprekelijk een belangrijke meerwaarde voor de gemeenschap, niet alleen op economisch, maar eveneens op sociaal, cultureel en algemeen maatschappelijk vlak.

Toerisme moet ook gezien worden als een instrument voor andere beleidsdoelstellingen, bv. revitalisatie van landelijke dorpskernen, herbesteding van het cultureel en industrieel erfgoed, tewerkstelling voor laaggeschoolde en vrouwen.

De provinciebesturen concentreren zich als streekbesturen op een duurzaam bovenlokaal en subregionaal toeristisch-recreatief beleid, dat aandacht heeft voor de belangen van andere beleidssectoren (milieu, cultuur, ...) en het subsidiariteitsbeginsel hanteert. Dit houdt in dat de provinciebesturen:

- initiërend en faciliterend werken zonder daarbij aspecten van de privé-sector naar zich toe te trekken;
- concurrentie met andere overheden vermijden.

Op Vlaams niveau treedt Toerisme Vlaanderen op als uitvoerder van een toeristisch beleid voor heel Vlaanderen, in nauwe samenspraak en samenwerking met de Vlaamse provincies.

Op subregionaal niveau zijn er meerdere toeristische partners werkzaam. De provincies gaan er een bondgenootschap aan en zorgen voor een geschikte ondersteuning.

II. CONCRETE INVULLING VAN DE KERNTAKEN TOERISME EN RECREATIE

KERNTAAK 45 - Het 'in de markt zetten van de streek' ('vermarkten')

(bovenlokaal en gebiedsgericht)

De provincie 'vermarkt' d.w.z. promoot het Toeristisch Recreatief Product (TRP) en de culturele identiteit van een streek. Hiertoe hanteert zij onder meer de volgende middelen:

- beleidsondersteunend en marketinggericht onderzoek;
- marketingcommunicatie gericht op product-markt-combinaties in de regio;
- opstelling van een globaal provinciaal ontwikkelingsplan;
- ontwikkelen van een strategische planning voor toerisme en recreatie vanuit een gebiedsgerichte aanpak (streekgerichte regiowerking) in samenwerking met de streek- en plaatselijke VVV's, de lokale toeristische diensten;
- op gang brengen van belangrijke bovenlokale projecten inzake productontwikkeling (attractiepolen, provinciale fietsroutenetwerken etc.)

De provinciebesturen bepalen de strategische beslissingen inzake het uittekenen en samenstellen van routenetwerken voor fietsers, wandelaars, ruiters, auto's en vaartuigen. Zij doen dit in overleg met alle relevante partners.

Vanuit hun streekgerichte missie werken de provincies aan de uitbouw van recreatiegebieden (provinciale domeinen e.d.) met een bovenlokale, subregionale uitstraling. Het is duidelijk dat de provincies zich niet kunnen beperken tot het overnemen (vaak op vraag van de lokale overheden) van gemeentelijke parken of domeinen. Het moet in deze gevallen echt gaan over recreatie met een bovenlokale uitstraling en actieradius.

Daarnaast leggen de provincies zich toe op het toegankelijk maken van die bosgebieden die door hun aard, oppervlakte of ligging van belang zijn voor het aanbod inzake bovenlokale, passieve recreatie.

Voor de ontwikkeling van het T.R.P. is het belangrijk om bestaande en nieuwe projecten via publieke en private samenwerking te stimuleren en te promoten. De rol van de provinciale overheid kan verschillen naargelang het project. De bedrijfseconomische onderdelen van een project worden bij voorkeur door de private sector ontwikkeld en de meer sociaal-maatschappelijke door de provinciale overheid. Door een juiste keuze van projecten versterkt elke toeristische streek haar culturele economische identiteit en onderscheidt ze zich van omliggende regio's.

BESTUURLIJK KNELPUNT

☞ Voor de ondersteuning van hun toeristisch beleid ontvangen de provinciebesturen een subsidie. Deze wordt rechtstreeks doorgestort naar een verplicht op te richten vzw, niet naar het provinciebestuur. De provinciebesturen hebben daarom elk een provinciale toeristische federatie opgericht met als opdracht het bevorderen en promoten van het toerisme, de recreatie en de vrijetijdsbesteding. Op deze wijze wordt een deel van de toeristische beleidsvoorbereiding uit de provinciale administratie gelicht.

Met het oog op de verdere democratisering van het provinciaal beleid zou de financiële tegemoetkoming van de Vlaamse overheid rechtstreeks aan het provinciebestuur moeten worden bezorgd waardoor het toeristisch beleid beter kan worden ingekapseld in de provinciale werking.

Kerntaak 45:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 46 - Beleidsafstemming

(gebiedsgericht)

Om een degelijk en kwalitatief beleid te realiseren werken de provinciebesturen nauw samen met andere overheden en sectoren. Het 'in de markt zetten van de streek' veronderstelt een coördinerende rol van de provincie om alle actoren te doen samenwerken teneinde te komen tot een coherent beleid en afgestemde werking. Naar analogie met haar coördinerende rol op economisch vlak in 'Huizen van de Streek' en het beheer van de Europese gebiedsgerichte programma's moet de provincie de werking en de visie van de verschillende partners op elkaar afstemmen. Een dergelijke coördinatie kan zij bereiken door een samenwerkingsverband uit te bouwen met:

- de Vlaamse overheid via Toerisme Vlaanderen;
- de lokale overheden via de plaatselijke VVV's en diensten voor toerisme;
- andere publieke en private partners die betrokken zijn bij toeristische beleidsaspecten en de uitbouw van concrete projecten.

De provincies creëren op die manier een fijnmazig netwerk van actoren en contacten.

BESTUURLIJK KNELPUNT

☞ Het decreet betreffende de openbare instellingen Toerisme Vlaanderen en de Vlaamse Raad voor Toerisme (1998) voorziet in de het opstellen van de nodige samenwerkingsovereenkomsten. Deze moeten echter nog opgesteld worden.

Kerntaak 46:

- Ja
- Neen

Amendement:

KERNTAAK 47 - Open dialoog

(ondersteunend)

De provinciebesturen hebben in de beleidssector toerisme-recreatie een duidelijke adviesfunctie ten behoeve van de Vlaamse overheid. Door hun grote terreinkennis van de regio's binnen hun grondgebied kunnen de provincies immers de noden en wensen van de streken perfect detecteren.

De provinciebesturen streven naar een constructieve en doelgerichte dialoog tussen Vlaanderen en de provincies op het stuk van:

- strategische ontwikkelingsplanning;
- productontwikkeling;
- verzamelen en verwerken van statistische gegevens;
- afstemmen van toeristische informatiesystemen;
- regio- en productgerichte promotiecampagnes.

De provinciale adviesfunctie zou kunnen worden opgenomen in een decreet of een samenwerkingsovereenkomst.

Daarnaast moeten de provinciebesturen een (bindende) adviesfunctie krijgen ten behoeve van de Vlaamse overheid in verband met raakvlakken tussen toerisme, ruimtelijke ordening en stedenbouwkundige vergunningen.

BESTUURLIJK KNELPUNT

 De beroepsmogelijkheden tegenover negatieve adviezen van andere administraties moeten worden uitgeklaard en vereenvoudigd.

Kerntaak 47:

- Ja
- Neen

Amendement:

Suggesties kerntaken sector toerisme en recreatie:

---

8. KERNTAKEN WELZIJN EN HUISVESTING

I. **MISSIE VAN DE VLAAMSE PROVINCIES TOEGEPAST OP DE BELEIDSSECTOR WELZIJN EN HUISVESTING**

De globale missie van de Vlaamse provincies inzake welzijnsbeleid, huisvesting en aanverwante sectoren bestaat erin bij te dragen tot het verbeteren van de levenskwaliteit van hun inwoners. Welzijn is een inclusief gebeuren en impliceert aldus een benadering binnen de totale beleidsorganisatie van de overheid respectievelijk het provinciaal streekbestuur. Planning en overleg wordt een uiterst belangrijk strategisch gegeven in de provinciale beleidsvoering. Daarnaast blijft de zorg voor specifieke doelgroepen belangrijk voor een provinciaal welzijnsbeleid. Het provinciale welzijnsbeleid moet bovendien complementair zijn met de actie van de andere bestuursniveaus en het privé-initiatief. Het Vlaamse en het federale niveau voorzien in de regelgeving voor en de basisfinanciering van publieke en private actoren terwijl de lokale besturen (gemeenten en OCMW's) de draaischijf bij uitstek zijn voor communicatie met de individuele burger (bv. in de lijn van het concept 'sociaal huis' of de 'woonwinkel').

De meerwaarde van de provinciebesturen ligt dan in het feit dat zij de democratisch gelegitimeerde partner voor de streek zijn. Zij kunnen zich even goed vanuit provinciale beleidsopties enten op het Vlaamse welzijnsbeleid als bovenlokale beleidsvraagstukken aanpakken in nauw overleg met de lokale besturen en private actoren.

Op basis van deze missie zullen de Vlaamse provincies in de toekomst een aantal taken niet meer (of in mindere mate) opnemen. Andere taken zullen duidelijker provinciaal gefocust moeten worden. Daarvoor zullen er met de andere bestuurlijke partners afspraken dienen genomen te worden zodat er geen beleidsvacuüm ontstaat.

II. CONCRETE INVULLING VAN DE KERNTAKEN WELZIJN EN HUISVESTING

KERNTAAK 48 - Streekgerichte initiatieven

(bovenlokaal)

Vastgesteld wordt dat de kennis bij de 'gebruikers' van het aanbod inzake welzijns- en huisvestingsinitiatieven ontoereikend is. Omwille van haar schaalniveau is het provinciebestuur goed geplaatst om hier rond initiatieven te nemen (zie o.a. de toepassingen m.b.t. de sociale kaart). Zo kan het provinciebestuur initiatiefnemer zijn van experimentele acties of wervende activiteiten die als blikvanger en smaakmaker voor maatschappelijke betrokkenheid fungeren (bv. gezondheids- en welzijnsbeurs, welzijnsconferenties, vereffeningsfonds). Het gaat hier over activiteiten die in de (per definitie sterk gedifferentieerde en burgergerichte) welzijnssector zorgen voor een meerwaarde. Niet alleen voor het individu maar ook voor de hele provinciale actieradius van de sector. De activiteiten kunnen perfect op touw gezet worden in onderlinge afspraak met andere overheden en het privé-initiatief.

Kerntaak 48:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 49 - Planningsfunctie

(bovenlokaal)

Het provinciebestuur maakt een welzijnsplan op voor de streek met daaraan gekoppeld een adviserende functie naar de andere bestuursniveaus. De Vlaamse overheid zou deze provinciale welzijnsplanning bij decreet moeten verankeren. Net zoals in bv. de beleidssectoren ruimtelijke ordening en leefmilieu moet de planning in de provinciale welzijnszorg per streek afstemming tot stand brengen en leemtes in de welzijnsvoorzieningen detecteren. Ook in het welzijnswerk moet daarbij de GIS-technologie worden ingeschakeld

Kerntaak 49:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 50 – Beheer van gezondheidsinstellingen

(bovenlokaal)

Aansluitend bij de gebiedsgerichte planning is het aangewezen dat de provinciebesturen in de toekomst het beheer op zich nemen van bovenlokale streekspecifieke gezondheidsinfrastructuur, o.a. openbare ziekenhuizen, openbare bejaardenvoorzieningen,... weliswaar rekening houdend met het actuele en/of potentiële aanbod van anderen. Het recruiteringsbereik van dit soort voorzieningen overstijgt immers het puur lokale niveau.

De implementatie van deze kerntaak dient uiteraard gepaard te gaan met duidelijke financiële afspraken en overleg met de betrokken partners..

Kerntaak 50:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 51 - Ontwikkelingssamenwerking

(bovenlokaal)

De provinciale ontwikkelingssamenwerking verschilt sterk van het Vlaamse en federale ontwikkelingsbeleid. Bovendien stoelt de provinciale ontwikkelingssamenwerking op de specifieke provinciale realiteit en geschiedenis.

De provincies werken aan een eigen profiel door het stimuleren van educatie en sensibilisatie via de regionale educatieve centra. Doelstelling is het tot stand brengen van een synergie tussen de verschillende actoren en het aanpakken van witte vlekken.

In dit kader kunnen ook samenwerkingsovereenkomsten worden afgesloten met andere overheden (cf. het project 'Kleur bekennen' i.s.m. federaal staatssecretariaat voor ontwikkelingssamenwerking).

BESTUURLIJK KNELPUNT

🔗 De provincies zouden hun rechtstreekse ondersteuning van projecten of partners (vb. NGO's) in de toekomst beter moeten afstemmen met de Vlaamse overheid.

Kerntaak 51:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 52 - Bovenlokaal jeugdwerk

(bovenlokaal)

De provinciebesturen willen een belangrijke rol blijven opnemen in het stimuleren en ondersteunen van het bovenlokaal jeugdwerk. De provincies claimen volgende vier basisfuncties en wensen in functie hiervan een wijziging van het decreet op het provinciaal jeugdbeleid:

- ondersteunen van lokale besturen (jeugddiensten, jeugdraden, schepenen van jeugd) bij het voeren van een bovenlokaal jeugdwerk of de opmaak van een bovenlokaal jeugdwerkbeleidsplan;
- stimuleren van bovenlokaal jeugdwerk: regionale afdelingen van landelijk jeugdwerk, bovenlokale structuren van jeugdwerk-netwerken; plaatselijk jeugdwerk met belangrijke bovenlokale uitstraling; provinciegrens-overschrijdende initiatieven (niet op landelijk niveau); projectsubsidies voor vernieuwend of experimenteel bovenlokaal jeugdwerk; dienstverlening aan jeugdwerkinitiatieven (vb. uitleendiensten); gehandicaptenwerking (is per definitie aan een regionale schaal gekoppeld);
- initiatieven m.b.t. jeugdcultuur stimuleren (bovenlokale jeugdcultuurprojecten; bovenlokale jeugdcultuurinfrastructuur);
- jeugdinfrastructuur ondersteunen en / of exploiteren (technische en juridische helpdesk i.v.m. jeugdwerk- en jeugdcultuurinfrastructuur voor zowel gemeentebesturen, jeugddiensten als het particuliere jeugdwerk; infrastructuur voor jeugdverblijven en vorming; bovenlokale jeugdcultuurinfrastructuur), zoveel mogelijk in samenwerking met lokale besturen en de Vlaamse Gemeenschap;

Het realiseren van deze basisfuncties vergt reflectie, overleg en afspraken m.b.t. de 'bovengrens' van het provinciaal jeugdwerkbeleid en de 'benedengrens' van het Vlaamse jeugdwerkbeleid.

Kerntaak 52:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 53 - Welzijnsoverleg

(gebiedsgericht)

De Vlaamse provincies worden in het besluit m.b.t. de ondersteuning van regionaal overleg en regionale samenwerking in de welzijnssector erkend als de aangewezen bestuurlijke partners om inter- en intrasectoraal overleg en samenwerking in de welzijnssector op gang te brengen, te onderhouden en te coördineren. Dit houdt o.m. in dat samenwerkingsverbanden worden uitgebouwd en witte vlekken worden gedetecteerd en ingekleurd.

BESTUURLIJK KNELPUNT

 Er dient zorg voor gedragen te worden dat het welzijnsoverleg in de praktijk niet te versnipperd wordt gevoerd. Een kritische analyse moet een versterkte verdichting van het welzijnsoverleg op provinciaal niveau mogelijk maken.

Kerntaak 53:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 54 - Gezondheidsbeleid

(gebiedsgericht)

Het gezondheidsbeleid is al jaren een actieterrein van de Vlaamse provincies. In dit verband ondersteunen ze het gemeentelijk en privé-initiatief in de sector en werken ze nauw samen met het Vlaams gezondheidsbeleid. De provinciebesturen zorgen voor afstemming, coördinatie, adviesverlening en planning van de gezondheidspreventie op streekniveau. In dit kader spelen de provincies ook een belangrijke rol bij de verfijning, aanvulling en ontsluiting van gegevens die in het kader van algemene databanken op provinciaal niveau worden vergaard. Zij staan ook in voor de systematische administratieve registratie bij screeningsprogramma's.

BESTUURLIJK KNELPUNT

 Het kan niet langer de taak van de provinciale overheid zijn om zelf screeningsprogramma's uit te voeren. Deze opdracht moet worden toegewezen te worden aan het VIG (Vlaams Instituut voor Gezondheidszorg) respectievelijk gespecialiseerde diensten en of universiteiten.

Kerntaak 54:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 55- Preventieve gezondheidszorg

(gebiedsgericht)

Het Lokaal Gezondheidsoverleg (LOGO) is een bovenlokaal samenwerkingsverband voor gezondheidsoverleg. De Logo's worden door de Vlaamse overheid erkend en gesubsidieerd om het beleid inzake gezondheidspreventie op lokaal vlak uit te bouwen. De provincies vinden dit regionaal overleg en de daaraan gekoppelde gebiedsgerichte werking inzake gezondheidspreventie belangrijk. Zij dienen dan ook ten volle hun coördinerende en begeleidende rol inzake de uitbouw van de

preventieve gezondheidszorg op zich te nemen. Deze provinciale opdracht wordt trouwens door de andere partners ten zeerste gewaardeerd.

BESTUURLIJK KNELPUNT

🔗 De Vlaamse overheid vult de provinciale opdrachten inzake de Logo-werking per provincie op een verschillende wijze in zonder enig inhoudelijk overleg met het provinciebestuur in kwestie. De Logo-werking dient zich bijgevolg aan als een vorm van semi-bestuurlijke organisatie op het bovenlokaal provinciaal actieterrein. Deze situatie dient te worden uitgezuiverd.

🔗 De huidige logo-structuur is en werkt te versnipperd. De provinciale entiteit is voldoende ruim om een krachtdadig preventief gezondheidsbeleid te voeren in overleg met alle relevante partners.

Kerntaak 55:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 56 - Middelengebruik

(gebiedsgericht)

In het provinciaal drugbeleid wordt op basis van convenants samengewerkt met de Vlaamse Gemeenschap. Via de provinciale drugpreventie-platforms worden het overleg en de samenwerking tussen de actoren op provinciaal en lokaal niveau gecoördineerd, rekening houdend met de specifieke tendensen, evoluties of actualiteitsgegevens van de streek. Door deze werkwijze wordt het aanbod naar de klant (burger en voorzieningen) efficiënter georganiseerd. De provinciale drugcoördinatie draagt aldus bij tot een kwaliteitsvolle dienstverlening.

De provinciebesturen wensen daarom het provinciale drugbeleid ook in de toekomst in overleg met de hogere overheden verder te ontwikkelen.

Kerntaak 56:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 57 - Minderhedenbeleid

(gebiedsgericht)

Het decreet van 28 april 1998 inzake het Vlaamse beleid t.a.v. etnisch-culturele minderheden geeft aan de provinciebesturen enerzijds een verantwoordelijkheid in het geheel van het minderhedenbeleid en anderzijds enkele specifieke kernopdrachten gebaseerd op drie sporen: emancipatiebeleid, onthaalbeleid en opvangbeleid.¹⁵

De kernopdrachten van de provinciebesturen zijn:

- uitwerken van een specifiek provinciaal beleid;
- coördinatie tussen beleidsdomeinen en betrokken actoren;
- overleg tussen betrokken diensten en partners;
- doelgroepen adviseren.

In iedere provincie is een provinciaal integratiecentrum werkzaam, ofwel onder de vorm van een vzw ofwel in de schoot van de provinciale administratie. De algemene opdracht van het provinciaal integratiecentrum is ertoe bij te dragen dat het provinciebestuur, de lokale besturen en andere relevante beleidsinstanties, binnen de provincie een gecoördineerd en inclusief minderhedenbeleid voeren in overleg met de doelgroepen en hun organisaties (horizontale beleidsverantwoordelijkheid). Deze provinciale benadering vraagt uiteraard een duidelijke afstemming met het Vlaamse minderhedenbeleid en een partnerschap met de lokale overheden.

Kerntaak 57:

- Ja
- Neen

Amendement:

KERNTAAK 58 - Integrale jeugdhulpverlening

(gebiedsgericht)

Het concept 'Integrale Jeugdhulpverlening' wordt door de Vlaamse overheid momenteel uitgetest in 3 pilootregio's (looptijd experiment: 2 jaar). Bedoeling is te komen tot een jeugdhulpverleningsmodel (decretaal) waarbij 6 betrokken sectoren op een 'geïntegreerde manier' samenwerken (Bijzondere Jeugdbijstand, , algemeen welzijnswerk, Kind en Gezin, Vlaams Fonds voor sociale integratie van personen met een handicap, geestelijke gezondheidszorg, onderwijs). Binnen dit experiment spelen de provincies een ondersteunende rol (administratieve en logistieke ondersteuning bij de voorbereiding, opstart en werking van de pilootregio's en/of verzorgen van de algemene communicatie naar het brede publiek over de integrale jeugdhulpverlening). Voor de toekomst is het bewaken van het gebiedsgerichte karakter van de integrale jeugdhulpverlening een provinciale kerntaak. Het geplande decreet moet de provinciebesturen een regisserende rol toebedelen met het oog op een gebiedsgerichte invulling en de bevordering van de communicatie en beleidsuitwisseling tussen de diverse gebieden en betrokken sectoren.

---

¹⁵ De doelgroepen zijn respectievelijk: allochtonen en erkende vluchtelingen, zigeuners e.a. (emancipatiebeleid) / nieuwkomers (onthaalbeleid) / mensen zonder wettelijk verblijf (opvangbeleid)

Kerntaak 58:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 59 - Ouderenbeleid

(gebiedsgericht)

Provincies hebben een rol te spelen bij het ontwikkelen van een onafhankelijke detectie van de initiële zorgvraag. Leemtes die zo ontdekt worden kunnen via zorgvernieuwingsexperimenten en afstemming tussen woon- en zorgvormen, worden ingevuld. Het is dan ook aangewezen dat het provinciale bestuursniveau de afstemming, samenspraak en coördinatie tussen diverse initiatieven in de extra-, intra- en transmurale zorg opneemt. Uiteraard speelt de provinciale planningstaak hierbij een belangrijke rol.

Kerntaak 59:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 60 - Toegankelijkheid

(gebiedsgericht)

De provincies willen omwille van hun schaalgrootte op basis van een convenant met de Vlaamse overheid fungeren als steunpunt voor fysische, sociale en maatschappelijke toegankelijkheid. Volgende provinciale doelstellingen staan hierbij voorop:

- bundeling en coördinatie van de toegankelijkheidswerking op provinciaal niveau (tegengaan van versnippering);
- bevorderen van de interactie tussen gebruikers en organisaties in het middenveld;
- aanmoedigen en positief beïnvloeden van een efficiënt en samenhangend toegankelijkheidsbeleid van de verschillende overheden;
- eigen aanvullende initiatieven nemen (vb. rond woningaanpassing);
- beïnvloeding van de publieke opinie over het belang van de toegankelijkheid.

Kerntaak 60:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 61 - Vrijwilligerswerk
(gebiedsgericht)

Via de provinciale steunpunten vrijwilligerswerk zorgen de provincies, omwille van het ontbreken ervan op lokaal niveau, voor een specifiek aanbod inzake info, begeleiding, vorming en dienstverlening i.v.m. vrijwilligerswerk. Het gaat hier over een provinciale 'eerstelijnswerking' (direct contact met burgers en organisaties). De provinciebesturen wensen hun engagement voor deze sector verder te ontwikkelen op basis van een convenant met de Vlaamse overheid.

BESTUURLIJKE KNELPUNTEN

- In de toekomst zou het lokale niveau deze eerstelijnswerking moeten ontplooiën. De provinciebesturen kunnen dan instaan voor regie en afstemming.
- Om het belang van het vrijwilligerswerk te honoreren, is o.a. nood aan een degelijk statuut voor vrijwilligers. Dit dient te worden geregeld op federaal niveau.

Kerntaak 61:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 62 - Woonbeleid
(gebiedsgericht)

- De gebiedsgerichte planning m.b.t. sociale huisvesting en de regulering van de huisvestingsmarkt moet in de toekomst in overleg met het provinciaal streekbestuur gebeuren. De provincies wensen hier meer bepaald hun regisseursfunctie op te nemen met betrekking tot initiatieven als leegstandsonderzoek, inventaris onbebouwde percelen, subsidiëring intergemeentelijke SVK's e.d.
- Daarnaast worden provincies aangesproken om samenwerking te stimuleren op streekniveau. Verschillende gemeenten hebben vaak te kampen met gelijkaardige problemen, maar beschikken niet over het nodige personeel en de vereiste middelen om die zelf aan te pakken. Voor kleinere gemeenten biedt de

samenwerking met de provincie meer mogelijkheden en voordelen: o.a. kostenverdeling, vermijden van dubbel werk, creëren van groter draagvlak, bundeling van kennis, ervaring en ideeën ...

- Specifiek moet het voorzien in doortrekkersterreinen voor woonwagenbewoners steunen op een bovenlokale planning die zorgt voor een belangenafweging tussen de lokale besturen. De provincies onderhandelen in dit verband met de gemeenten.

BESTUURLIJK KNELPUNT

 De Vlaamse Wooncode regelt het Vlaams huisvestingsbeleid zonder de bovenlokale rol van het provinciaal bestuursniveau te erkennen. Daartegenover staat dat de provincies momenteel reeds een aantal belangrijke taken op zich dienen te nemen die het Vlaamse woonbeleid ondersteunen (opmaak gemeentelijk woondossier, opleiding gemeentelijke huisvestingsconsulenten, experimenten rond gemeentelijke en bovengemeentelijke dienstverlening zoals het één-loket-systeem e.d., bepalen van de woningcontingentering t.a.v. de gemeenten opgelegd door het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen bij besluit van de Vlaamse regering dd. 23.09.1997).

In de toekomst moet het overleg met huisvestingspartners in een bovenlokale context (provinciale buitendiensten van de Vlaamse administratie, sociale huisvestingsmaatschappijen, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden) als een bij decreet bepaalde opdracht (via de Wooncode) aan de provinciebesturen worden toegewezen.

Kerntaak 62:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 63 - Selectief en doelgericht subsidiebeleid

(ondersteunend)

Het provinciebestuur maakt een kritische analyse van een aantal individuele tegemoetkomingen en subsidiestromen. Deze beleidstechnieken passen in principe niet meer in de vooropgestelde beleidsvisie. Hierbij moet echter volgend onderscheid worden gemaakt:

- toelagen op het vlak van gezondheid / welzijn, betreffen persoonsgebonden aangelegenheden; de basiswetgeving is op dit vlak 'standaard' voor alle inwoners en moet op Vlaams niveau geregeld worden;
- bepaalde beleidssectoren betreffen gebieds- of territoriumgebonden aangelegenheden en leveren gedifferentieerde profielen op (bv. wonen: verkrotting, sociale verdringing, slecht woningcomfort etc.). De provincie moet met een selectief subsidiebeleid kunnen inspelen op de noden en behoeften van het gebied;

BESTUURLIJKE KNELPUNTEN

🔔 Provinciale 'koppelsubsidies' of loutere tekortenfinanciering zijn niet langer verantwoord;

🔔 De toelagen vanwege het Vlaamse niveau zijn niet steeds toereikend. Ter illustratie de gezinszorg. De ondersteuning van gezinszorg is een belangrijk facet van het Vlaams thuiszorgbeleid. Omdat de Vlaamse overheid niet altijd voldoende investerings- en / of werkingssubsidies toekent aan erkende diensten, instellingen of verenigingen stellen de provinciebesturen dikwijls aanvullende subsidies ter beschikking (vb. voor de diensten voor thuiszorg). De Vlaamse overheid zou in principe moeten instaan voor de volledige subsidiëring van de sector; aanvullende provinciale subsidies kunnen dan worden aangewend om gebiedsgerichte en / of doelgroepgerichte accenten (vb. allochtonen) te leggen

Kerntaak 63:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 64 - Afstemming dienstverlening personen met een handicap

(ondersteunend)

De provinciebesturen hebben het Vlaams fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap kunnen overtuigen van de waarde van de centrale wachtlijsten en de belangrijke rol die de Vlaamse provincies bij de totstandkoming ervan hebben gespeeld. Er werd een samenwerkingsovereenkomst ondertekend waarbij de provinciebesturen gesubsidieerd worden voor het opzet, de werking en de uitbreiding op provinciale schaal van een centrale wachtlijst.

Naar analogie met de samenwerkingsovereenkomst voor de centrale wachtlijst, wensen de provincies een coördinerende rol te spelen bij de afstemming van vraag (gebruikers van diensten) en aanbod (diensten en voorzieningen)

Kerntaak 64:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 65 - Exploitatie van infrastructuur

(ondersteunend)

Het provinciebestuur beheert enkel infrastructuur met een duidelijk aantoonbaar bovenlokaal, streekgebonden en/of gespecialiseerd (tweedelijns-) karakter. In de welzijnssector is dit arsenaal eerder beperkt. Bij wijze van voorbeeld:

- de regionale jeugdinfrastructuur (provinciale ondersteuning bij decreet bepaald):
  - ondersteuning en uitbouw van jeugdvormingscentra;
  - ondersteuning en uitbouw van infrastructuur inzake jeugdtoerisme;
  - ondersteuning en uitbouw van culturele infrastructuur bv. repetitieruimten en fuifzalen.
- de provinciale educatieve centra voor ontwikkelingssamenwerking.

Kerntaak 65:

Ja

Neen

Amendement:

Suggesties kerntaken sector welzijn en huisvesting:

---

9. KERNTAKEN CULTUUR EN SPORT

I. **MISSIE VAN DE VLAAMSE PROVINCIES TOEGEPAST OP DE BELEIDSSECTOR CULTUUR EN SPORT**

Het cultuurbeleid is in eerste instantie een aangelegenheid van het gemeentelijke bestuursniveau (zie o.m. het recente decreet op het gemeentelijk cultuurbeleid). Desondanks is er een aanvullende taak weggelegd voor de provinciebesturen m.b.t. streekgerichte aangelegenheden. Communicatie en overleg tussen de verschillende bestuurlijke partners (overheden en privé-sector) staat centraal.

De provinciale kerntaken bij het ontwikkelen van een streekgericht cultuurbeleid spitsen zich in het algemeen toe op zes beleidsdomeinen: cultureel erfgoed, cultuurspreiding, cultuurproductie, openbaar bibliotheekwerk, sociaal-cultureel werk, amateuristische kunstbeoefening. Om hun regionaal cultuurbeleid concreet gestalte te geven, kunnen de provinciebesturen gebruik maken van technieken als selectief subsidiebeleid, begeleiding, platformwerking, evenementenbeleid, publicaties etc. Typisch voor dit streekgericht cultuurbeleid is dat het niet alleen per provincie maar ook binnen een zelfde provincie (verschillende streken / gebieden) kan verschillen.

Wat betreft het sportbeleid zal het provinciebestuur in overleg met de sportsector een voorwaardenscheppend en een complementair sportbeleid voeren met als doel de kwantiteit en de kwaliteit van de actieve sportbeoefening bij de bevolking te bevorderen. De sleutelwoorden bij de invulling van deze provinciale opdracht zijn: coördineren, sensibiliseren, stimuleren en ondersteunen.

II. CONCRETE INVULLING VAN DE KERNTAKEN CULTUUR EN SPORT

KERNTAAK 66 - **Streekbeleid cultureel erfgoed: algemene benadering** (bovenlokaal)

Bij de integrale en geïntegreerde zorg voor het onroerend, roerend en immaterieel cultureel erfgoed moeten de provincies eigen accenten kunnen leggen en een gebiedsgerichte werking kunnen ontwikkelen. Hiervoor wensen de provinciebesturen overleg te plegen met de hogere overheid. Het overleg kan resulteren in het bepalen van bij decreet toegekende kernbevoegdheden gericht op bovenlokale taakstellingen of medebewindstaken met een bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van het centrale beleid.

Een goed voorbeeld is de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de provinciebesturen in het kader van het museumdecreet (bindend advies bij erkenning op het regionale niveau met de nodige financiële consequenties op het stuk van de werkingssubsidies). De provinciebesturen wensen voor het globale erfgoedbeleid een gelijkaardige regeling. De taken van de verschillende overheden moeten hierbij duidelijk worden afgebakend.

De taakverdeling zou er volgens de provincies als volgt kunnen uitzien:

- ❑ De Vlaamse overheid staat in voor de bescherming, conservatie en restauratie van het beschermd patrimonium. Zij neemt ook het vaktechnische aspect en het sectoraal onderzoek voor haar rekening en richt zich specifiek naar erfgoed van landelijk belang.
- ❑ De provincie staat in eerste instantie in voor het contextuele zoals de historisch-culturele evaluatie en advisering en de ontsluiting en bestemming op basis van conservatieprincipes. Tevens richt het provinciebestuur zich specifiek naar erfgoed van provinciaal belang (d.i. ook het niet-beschermd patrimonium).
- ❑ De gemeenten nemen tenslotte het logistieke en technische voor hun rekening en richten zich specifiek naar erfgoed van gemeentelijk belang.

BESTUURLIJKE KNELPUNTEN

🏛️ De Vlaamse beleidsvoering met betrekking tot het cultureel erfgoed laat totnogtoe (met uitzondering van het museumbeleid) weinig ruimte voor een complementair provinciaal erfgoedbeleid binnen het bij decreet bepaalde kader. De decreten en besluiten in verband met monumenten, stads- en dorpsgezichten, landschappen en archeologisch erfgoed (het onroerend cultureel erfgoed) engageren de provincies schier uitsluitend als 'derde betaler'. Nergens is er inspraak met betrekking tot de werkwijze, de doelstellingen, de intrinsieke taak van elk beleidsniveau of de afstemming tussen de beleidsniveaus inzake erfgoedbeleid. Het provinciaal bestuursniveau wenst deze rol van 'derde betaler' niet langer meer te vervullen.

🏛️ De regelgeving met betrekking tot het roerend en immaterieel cultureel erfgoed, met name de volkscultuur, de archieven en het verspreid cultureel erfgoed (het decreet volkscultuur en de vier reglementen met betrekking tot initiatieven op het vlak van het roerend en immaterieel cultureel erfgoed) is louter op de leest van de Vlaamse overheid geschoeid, zonder beleidsmatige of financiële inbreng van het provinciale beleidsniveau. Nochtans zijn de provincies op al deze terreinen (d.w.z.

het onroerend, het roerend en het immaterieel cultureel erfgoed) voortdurend aanvullend actief geweest. De provincies willen daarom dat in de nieuwe Vlaamse reglementering (cf. decreet inzake cultureel erfgoed verwacht tegen eind 2002) een complementair erfgoedbeleid wordt uitgestippeld.

Kerntaak 66:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 67 - Ontsluiten en waarderen gebiedsgericht cultureel erfgoed
(gebiedsgericht)

ONTSLUITEN

Het coördineren en stimuleren, evenals de procesbegeleiding van de totaliteit van de erfgoedsector is een belangrijke beleidsopdracht voor het provinciebestuur. Concreet kan het hierbij gaan over samenwerking stimuleren in een bepaalde regio tussen cultuur, toerisme en onderwijs op het vlak van museale initiatieven of andere vormen van erfgoedontsluiting, het mede-ontwikkelen van de culturele biografie van een regio, de ontwikkeling van cultuurhistorische aders en cultuurhistorische gehelen door een geïntegreerde en gebiedsgerichte benadering.

De provincies kunnen hierbij gebruik maken van volgende technieken: verlenen van subsidies, opzetten van voorbeeldprojecten, coördinatie, proces-begeleiding, platformwerking, initiëren van samenwerkingsinitiatieven, organiseren van opleiding en vorming.

WAARDEREN

De materiële zorg of het *bewaren* van het onroerend erfgoed is een opdracht van het Vlaamse bestuursniveau. Dit richt zich enkel op het beschermd erfgoed. Het *waarderen* van het erfgoed gebeurt idealiter op regionaal niveau en richt zich zowel naar het beschermd als het niet-beschermd onroerend erfgoed. Met 'waarderen' wordt het plaatsen van het onroerend erfgoed in een dubbel perspectief: maatschappelijk (actuele waarde) en cultureel (historische waarde) bedoeld.

'Waarderen' veronderstelt:

- Inventariseren van het erfgoed (pas daarna wordt waarderen mogelijk)
- Regelmatig onderhoud (onderhoud impliceert wens tot behoud - wens tot behoud impliceert op zijn beurt dat het onroerend erfgoed waardevol genoeg geacht wordt om te bewaren).
- (Na inventarisatie en onderhoud) sensibilisatie van het grote publiek (meer dan louter de betrokken eigenaars en/of beheerders). Indien er zich in een regio een opportuniteit aanbiedt waarvan de aanpak de lokale schaal overstijgt, kan de provincie ook eigen infrastructuur ontwikkelen (vb. archeologisch museum).

Kerntaak 67 Ja Neen

Amendement:

KERNTAAK 68 - Streekgericht beleid cultuurspreiding en cultuurproductie
(gebiedsgericht)

Een streekgericht beleid cultuurspreiding bestaat in het streven naar een cultuuraanbod dat voldoende gedifferentieerd, kwaliteitsvol en in ruimte en tijd optimaal gespreid is. Verschillende actoren (overheid en privé) werken hier aan mee: culturele centra, bibliotheken, concertzalen, kunstencentra, galerijen, uitgeverijen, etc. De uiteindelijke doelgroep van het streekgericht beleid cultuurspreiding is de cultuurconsument; het beleid richt zich op een verhoging van de cultuurparticipatie.

Een streekgericht beleid cultuurproductie bestaat in het bieden van een optimale omgeving voor de creatie van nieuwe cultuurproducten. Het provinciebestuur stelt zich hier tot doel de hedendaagse kunstproductie te stimuleren en ontwikkelingskansen te geven aan aanwezig talent. Dit beleid wordt ingevuld door theater- en muziekgezelschappen, kunstencentra, musea en galerijen, uitgeverijacademies, filmproducenten, e.a. De prioritaire doelgroep is de kunstenaar of de cultuurproducent.

- Het provinciebestuur ontwikkelt een streekgericht beleid inzake cultuurspreiding en – productie. Afhankelijk van de omgeving wordt per streek een afgewogen beleid uitgetekend. Dit betekent dat het provinciaal beleid cultuurspreiding en – productie per provincie, en binnen één provincie per streek, in functie van de context (bvb. aanwezigheid van grootstedelijke versus landelijke omgeving) kan verschillen.
- Een doorgedreven platformwerking is een krachtig instrument bij het realiseren van een streekgericht beleid cultuurspreiding en - productie. Het brengt de betrokken actoren rond de tafel, stimuleert afstemming en samenwerking, creëert een logische overgang tussen spreiding en productie, werkt schaalvergroterend en realiseert een efficiëntere besteding van middelen (financieel, materieel, personeel, infrastructuur, etc.). Platformwerking laat duidelijk zien waar zich witte vlekken situeren en geeft richting aan het subsidiebeleid.
- Specifiek t.a.v. de (lokale) culturele centra, wenst het provinciebestuur een gebiedsgerichte rol op te nemen (afstemming van het aanbod, stimuleren en coördineren van gezamenlijke initiatieven, ...).
- Naast het professionele circuit, wensen de provinciebesturen een belangrijke rol te spelen m.b.t. de 'amateuristische kunstbeoefening'. Het gaat hierbij om niet-professionelen die ook aan cultuurproductie doen (met andere doelstellingen dan het professionele circuit). De taakstelling van de provinciebesturen inzake amateuristische kunstbeoefening is dan tweeledig:
  - zorgen voor een voldoende gespreid aanbod;
  - kwaliteitsbewaking.

BESTUURLIJK KNELPUNT

De provincies zijn bij decreet verplicht de erkende publieke theatergezelschappen te subsidiëren. Aangezien het hier een koppelsubsidie betreft, is de mogelijke afstemming ervan op het regionaal beleid cultuurspreiding en cultuurproductie per definitie minimaal.

Kerntaak 68:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 69 - **streekgericht bibliotheekbeleid**

(gebiedsgericht)

Een regionaal bibliotheekbeleid is een essentiële schakel in een complementair bibliotheekbeleid. Het zwaartepunt van het openbare bibliotheekwerk blijft liggen bij de lokale besturen (c.q. plaatselijke openbare bibliotheken).

In het nieuwe decreet op het gemeentelijk cultuurbeleid c.q. openbaar bibliotheekwerk krijgen de provincies de organisatie van het regionaal bibliotheekbeleid toegewezen.

BESTUURLIJK KNELPUNT

Door het bij decreet vastleggen van de (minimum)financiering van het streekgerichte bibliotheekbeleid, ontstaat er een nieuwe (verdoken) vorm van derdebetalerssysteem. In principe (d.i. uitgaand van een complementair bibliotheekbeleid) moet de provincie, afhankelijk van territoriaal verschillende noden en evoluerende maatschappelijke behoeften, zelf kunnen bepalen welke investeringen nodig zijn voor een volwaardig streekgericht bibliotheekbeleid.

Kerntaak 69:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 70- **streekgericht museabeleid**

(ondersteunend)

De ondersteuning van erkende musea, ingedeeld bij het regionale niveau, kan als een provinciale kerntaak beschouwd worden. Daarnaast richt de provincie zich in het bijzonder naar de relatie tussen de musea en hun omgeving. De provinciebesturen

willen in het kader van de museumconvenant met de Vlaamse overheid hun rol in die zin opnemen. Concreet vertaalt zich dat in:

- Ondersteunen van musea op het grondgebied van de provincie via provinciale museumconsulenten;
- Adviseren, begeleiden, stimuleren en ondersteunen van de museumsector;
- Informeren, begeleiden, bemiddelen, opleiding en vorming verzorgen, acties ontwikkelen met het oog op stimuleren van de regionale functie van musea;
- Toekennen van provinciale projectsubsidies, prioritair gericht op het ondersteunen van de regionale functie van musea:
  - Aandacht van het museum voor cultuur en cultureel erfgoed van de regio;
  - Samenwerking met andere musea;
  - Ontwikkelen van specifieke acties voor scholen of andere doelgroepen;
  - Samenwerking met culturele centra of andere cultuurvormen;
  - Samenwerken met andere beleidssectoren (R.O., toerisme etc.).

Kerntaak 70:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 71 - erfgoedconsulentschap

(ondersteunend)

Een andere provinciale beleidsopdracht wordt concreet in het 'erfgoedconsulentschap', ruimer dan en naar analogie met het museumconsulentschap.

De kerntaken van het provinciale museumconsulentschap volgen uit de afspraken, gemaakt in de overeenkomst tussen de provincies en de Vlaamse Gemeenschap over een complementair museumbeleid, aansluitend op het museumdecreet. Mede vanuit de toepassing van dit museumdecreet is de evolutie tot verbreding naar en integratie in de ruimere context van het cultureel erfgoed in een versnelling gekomen. Dit heeft consequenties voor de gehele sector van het cultureel erfgoed en biedt mogelijkheden voor een bovenlokaal en streekgericht provinciaal erfgoedconsulentschap (deze dienstverlening wordt in de meeste provincies nu al geleverd, maar is niet onder die vorm bekend).

Hiervoor moeten er wel goede taakafspraken worden gemaakt met de al opgerichte en nog op te richten Vlaamse steunpunten in de cultuursector (cf. taakverdeling tussen de Vlaamse en de provinciale museumconsulenten).

Kerntaak 71:

Ja

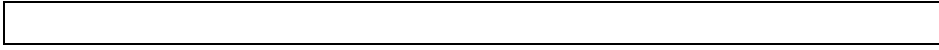
Neen

Amendement:

KERNTAAK 72 - tweedelijnsfunctie

(ondersteunend)

De Vlaamse regering heeft in het kader van haar integraal cultuurbeleid experimentele erfgoedconvenants afgesloten met de drie grote Vlaamse kunststeden Gent, Antwerpen en Brugge. Het - in voortdurende dialoog - zichtbaar en toegankelijk maken van de betekenis(sen) van het roerend en immaterieel cultureel erfgoed voor de gemeenschap en het voortdurend actualiseren ervan zijn ook hier de doelstellingen. De Vlaamse regering wil in de toekomst meer convenants afsluiten, zodanig dat deze voor Vlaanderen gebiedsdekkend zijn. Vlaanderen wil dit doen via een geleidelijke en procesmatige aanpak. Ook hier zijn de provinciebesturen, als streekkenners, goed geplaatst om de terreinen mee af te bakenen, de samenwerking tussen gemeenten te begeleiden en vanuit een streekgerichte visie de integrale en geïntegreerde erfgoedzorg te bevorderen.

Kerntaak 72:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 73 - oprichting erfgoeddepots

(ondersteunend)

Vanuit een gebiedsgerichte en geïntegreerde benadering heeft het provinciaal beleidsniveau verder een belangrijke taak bij de oprichting en werking van erfgoeddepots. De Vlaamse overheid beschouwt de uitbouw van bovenlokale, open erfgoeddepots als een prioriteit. Publieke ontsluiting en herintegratie van het cultureel erfgoed van die depots in de maatschappij zijn, samen met aandacht voor een goede behouds- en beheerszorg, de uitdrukkelijke doelstellingen. Het bewaren, onderzoeken, registreren en ontsluiten van al dat materieel en immaterieel cultureel erfgoed (archeologica, bouwkundige ornamenten, molinologische ornamenten, kerkelijk patrimonium, archieven...) moet vanuit een streekgerichte visie gebeuren in functie van de integrale en geïntegreerde erfgoedzorg.

Kerntaak 73:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 74 – Sociaal-cultureel werk
(ondersteunend)

Het sociaal-cultureel werk situeert zich vooral op gemeentelijk niveau. Toch is er ook een belangrijke taak weggelegd voor de provincie als streekbestuur.

Kerntaak voor de provinciebesturen in de sectoren van het sociaal-cultureel werk is het regisseren, stimuleren en ondersteunen van bovenlokale en streekgerichte initiatieven en organisaties. Dit behelst volgende thema's:

- Stimuleren van regionale afstemming en samenwerking en het bewaken van een voldoende spreiding van het aanbod (desgevallend kunnen provincies hierin corrigerend optreden);
- Coördineren en regisseren van deze initiatieven (cf. Edufora);
- Instaan voor de kwaliteitsverbetering van de streekgerichte initiatieven in deze sectoren. Dit kan o.a. door het organiseren van toernooien, evenementen, prijzen, een aanbod van specifieke vorming, ... ;
- Stimuleren van vernieuwing en samenwerking op streekniveau door middel van bvb. projectsubsidies (tijdelijke en specifieke reglementen);
- Bijdrage leveren tot een grotere bekendheid en een betere informatie inzake het aanbod naar de burger toe (loketfunctie), in functie van een verhoogde participatie van het aanbod.

Kerntaak 74:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 75 - Bij decreet toegewezen sportopdrachten
(ondersteunend)

Volgende taken kunnen als kerntaken beschouwd worden voor de provinciale sportdiensten (behalve kadervorming en opleiding zijn die taken opgenomen in het decreet dat de provinciale sportdiensten erkent en subsidieert):

- De sportpromotie

De provinciebesturen hebben een specifieke taak naar ondersteuning van de gemeentelijke sportpromotionele activiteiten. Anderzijds betekent sportpromotie ook eigen provinciale initiatieven met campagnes, acties en evenementen. Samenwerking met andere bestuursniveaus, en met de private sector (de georganiseerde sportfederaties en hun structuren per bestuursniveau) is hier de boodschap.

- Het beheer van de bestaande sportinfrastructuur en/of de uitbouw van nieuwe sportinfrastructuur op bovenlokaal vlak

De realisatie van sportinfrastructuur is in de eerste plaats een opdracht van lokale besturen. De rol van de provincies naar deze lokale besturen situeert zich op het vlak van advies en bijstand rond kwaliteitsbevordering, planning en renovatie, efficiënter gebruik van de reeds bestaande infrastructuur, e.d.

Eigen initiatieven van de provincies moeten worden gericht naar de realisatie en uitbouw van sport- en recreatie-infrastructuur die het lokaal, gemeentelijk niveau overstijgt en die, omwille van de mogelijkheden, zijn bovenlokale en provinciale functie kan waarmaken.

□ Informatieverschaffing

Omwille van de vlotheid en de snelheid van bereikbaarheid, moet de informatieverstrekking zo dicht mogelijk bij de gebruiker worden georganiseerd. Om die reden is dit een opdracht voor de drie bestuursniveaus, nl. in volgorde van prioriteit voor de gemeenten, de provincies en BLOSO.

De provincies als intermediair niveau zijn ideaal geplaatst om de informatiestromen op provinciaal vlak te coördineren. De provincies kunnen een antennefunctie uitbouwen, zowel wat de verzameling van de informatie betreft als wat betreft de verspreiding ervan naar zowel de verschillende partners (BLOSO, gemeenten, provinciale sportfederaties) als naar het publiek.

□ De ondersteuning van het lokale sportgebeuren

Op vlak van dienstverlening, is het 'Huis van de sport' in verschillende Vlaamse provincies de meest tastbare uiting van de bereidheid van de provinciebesturen om aan de noden qua dienstverlening tegemoet te komen. Via het ter beschikking stellen van deze infrastructuur bieden zij logistieke faciliteiten aan allerhande sportorganisaties en –verenigingen. De provincies wensen op vlak van uitlenen van sportmateriaal een aanvullende en begeleidende rol te vervullen.

□ Uitbouwen van de regio-werking.

De provincies wensen de regiowerking, als gestructureerd samenwerkingsverband tussen de provincie en de gemeenten, verder uit te bouwen.

Doelstelling is o.a. een effectiever en frequenter gebruik van bestaande lokale en regionale sport- en recreatieinfrastructuur.

□ De coördinatie en samenwerking met de andere provinciale actoren

De voornaamste private actoren zijn de provinciale comités van de sportfederaties, wiens doelpubliek wordt gevormd door de georganiseerde sportbeoefenaars. Provincies stellen zich naar deze actoren ondersteunend en voorwaardenscheppend op. Dit houdt in dat er steun wordt verleend op rechtstreekse wijze via gerichte toelagen of op onrechtstreekse wijze door middel van infrastructuur, personeel, logistiek, ... De provinciale sportraad is het uitgelezen orgaan om op te treden als gezamenlijk klankbord van alle partners in, en doelgroepen van, het provinciaal sportbeleid.

□ Het coördineren en promoten van de gehandicaptensport

Deze taakstelling overstijgt het puur lokale niveau. Bijgevolg is dit een taakstelling die best behartigd wordt door het provinciaal bestuursniveau.

□ Kadervorming en opleiding

De provincies hechten belang aan de kwaliteitsbevordering van de begeleiding in de sport. De provincie moet zelf geen opleidingen organiseren (cf. functioneren van de Vlaamse Trainersschool), maar kan een promotionele en informatieve ondersteuning bieden van het bestaande aanbod, en een antennefunctie vervullen voor de behoefte aan nieuwe opleidingsinitiatieven.

Op vlak van de noodzakelijke geregelde bijscholing kunnen de provincies wel degelijk een prominente rol spelen. Ook wat betreft de vorming van de ambtenaren van o.a. de lokale besturen kunnen de provincies een rol spelen (via de provinciale vormingsinstituten).

Kerntaak 75:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 76 - sportbegeleiding

(ondersteunend)

Met het oog op een verantwoorde sportbeoefening is de inzet van gekwalificeerde begeleiders noodzakelijk. De provincies zijn in dit verband actief in het interprovinciaal samenwerkingsverband VLABUS. Het Vlaams Bureau voor Sportbegeleiding heeft tot doel het verzorgen van een goede sportbegeleiding door de inzet van gekwalificeerde lesgevers.

Kerntaak 76:

Ja

Neen

Amendement:

Suggesties kerntaken sector cultuur en sport:

---

10. KERNTAKEN ONDERWIJS

Deze tekst kwam tot stand in samenwerking met het POV (Provinciaal Onderwijs Vlaanderen)

I. MISSIE VAN DE PROVINCIES TOEGEPAST OP DE BELEIDSSECTOR ONDERWIJS.

In het verleden kende het provinciaal onderwijs een snelle ontwikkeling en leverden de provincies grote inspanningen om hun onderwijsaanbod te actualiseren, in functie van de toenmalige noden en behoeften. Hun rol is cruciaal en steeds aanvullend geweest. Daar waar het vrije initiatief of de andere openbare inrichters (Vlaamse Gemeenschap, steden en gemeenten) in gebreke bleven of onvoldoende inspanningen leverden, namen de provincies zelf het initiatief.

Hun suppletoire taak uitte zich zowel geografisch als inhoudelijk.

De provincies leveren vandaag nog steeds grote inspanningen om opleidingen aan te bieden die actueel zijn en aansluiten op de arbeidsmarkt. Het aanvullend provinciaal optreden wordt tegenwoordig nog meer geaccentueerd door het bijkomend gegeven dat de bovenlokale noden en behoeften m.b.t. onderwijs de draagkracht van vele lokale besturen en het privé-initiatief overstijgt. Geheel conform met het principe van de subsidiariteit kunnen provincies ingaan op eventuele vragen van andere inrichtende machten om scholen op te nemen in een provinciaal samenwerkingsverband of samen met hen een gemengde scholengemeenschap te vormen en zo bijdragen tot een rationele spreiding van het onderwijsaanbod. De provinciebesturen zijn met andere woorden ook op het beleidsdomein onderwijs een streekbestuur in de echte zin van het woord.

In deze context dient de missie van het provinciaal onderwijs gesitueerd te worden.

Eenzijds wenst de provincie een open onderwijs dat toegankelijk is voor iedereen en vertrekt vanuit de idee van een pluralistische samenleving, waarbij mensen met verschillende overtuigingen en achtergronden positief kunnen samenwerken, zonder daarom hun identiteit te verliezen. Het provinciaal onderwijs staat voor een open pluralistisch onderwijs.

Anderzijds willen de provincies komen tot een verhoogd overleg met de andere inrichters van onderwijs om te komen tot een rationeel onderwijsaanbod naar de burger.

Vanuit het feit dat zowel het buitengewoon, het technisch en beroepssecundair onderwijs als het volwassenenonderwijs een duidelijke streekdimensie hebben qua recrutering en sociaal-economische impact, is de provincie een geschikte inrichter van deze onderwijsvormen.

II. CONCRETE INVULLING VAN DE KERNTAKEN ONDERWIJS

KERNTAAK 77 - De provincie als inrichter van streekgericht onderwijs (gebiedsgericht)

De provincie wil initiatieven nemen in die regio's waar een bepaald onderwijsaanbod noodzakelijk is omwille van aldaar gedetecteerde behoeften. Hierbij dient vooral gedacht te worden aan technisch- en beroepssecundair onderwijs dat streekgericht is, volwassenenonderwijs en buitengewoon onderwijs.

Het onderwijs in Vlaanderen is historisch gegroeid. Op basis van overleg en samenspraak met de verschillende onderwijsnetten dient er gestreefd te worden naar een verantwoord rationeel pluralistisch onderwijsaanbod.

Kerntaak 77:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 78 - De provincie als coördinator van de volwasseneducatie (gebiedsgericht)

Met het oog op een betere coördinatie tussen alle actoren van de volwasseneneducatie in de Vlaamse Gemeenschap (onderwijs voor sociale promotie, VDAB, VIZO, landbouwonderwijs, basiseducatie en het sociaal-cultureel werk) heeft de Vlaamse overheid regionale overlegplatforms opgericht (EDUFORA). De provinciale overheid wil hier op basis van haar bovenlokale opdrachten een belangrijke rol spelen.

Kerntaak 78:

Ja

Neen

Amendement:

KERNTAAK 79 - De provincie als onderwijsondersteuner (ondersteunend)

Het provinciebestuur wil op vraag ook instaan voor de coördinatie van school- en netoverschrijdende initiatieven. In het kader van de internationalisering van het

onderwijs kan de provincie als intermediair bestuursorgaan de motor zijn voor net- en grensoverschrijdende platformwerking.

Kerntaak 79:

Ja

Neen

Amendement:

Suggesties kerntaken sector onderwijs:

NABESCHOUWING

Het voorliggend werkdocument geeft een voorzet inzake de toekomstige kerntaken van het provinciaal bestuursniveau. Uiteraard is de tekstinhoud een momentopname en dus vatbaar voor aanpassing doorheen de tijd.

Maar bovenal wordt de tekst ter discussie voorgelegd aan al de provinciecommandarissen om te komen tot een gezamenlijk gedragen document ter voorbereiding van het komende kerntakendebat tussen de verschillende overheden om het binnenlands bestuur in Vlaanderen te optimaliseren.

Los van dit debat kan deze werktekst als inspiratiebron dienen om de huidige werking van het provinciaal bestuursniveau te toetsen en te evalueren aan haar nieuwe uitdaging nl. de groei tot een dynamisch werkend en democratisch gelegitimeerd streekbestuur. Daar situeert zich ook de meerwaarde van het provinciaal bestuur in het geheel van bestuurlijk Vlaanderen. Het provinciebestuur zal daarbij een scharnier moeten worden van dialoog, niet alleen met de andere bestuurlijke partners maar ook met organisaties en verenigingen behorend tot het maatschappelijk middenveld.

Het VVP-document steunt op bewuste keuzes eigen aan de vooropgestelde missie van het provinciebestuur. De vooropgestelde kerntaken zijn m.a.w. aan elkaar gelinkt vanuit het concept 'provincie - streekbestuur'. Bij de opmaak van het document kwam duidelijk tot uiting dat hierbij voornamelijk het accent ligt op de grondgebonden bevoegdheden en de concrete uitwerking van de gebiedsgerichte werking. Dit is ook evident als bovenlokaal bestuursniveau gesitueerd tussen het gemeentelijk en het centrale beleidsniveau.

Dit alles heeft tot gevolg dat de geformuleerde voorstellen voldoende 'gekruid' zijn en ontegensprekelijk zullen leiden tot grondige discussies in de verschillende provincieraden wat enkel maar bevorderlijk kan zijn voor een meer duidelijke profilering van het provinciaal bestuur naar de andere overheden en naar de burger.

Wanneer het provinciebestuur haar kerntaken gedefinieerd heeft dan zal zij gelijktijdig haar organisatorische werking dienen te optimaliseren daarbij rekening houdend met nieuwe vormen van managementcultuur en overheidsop treden.

Anderzijds zal het komende kerntakendebat tussen de bestuurlijke partners maar volwaardig lukken als ieder beleidsniveau afstand doet van de eigen 'erf-mentaliteit'. Als men ervan uit gaat dat de overheid ten dienste moet staan van de burger, wat een evidentie is, dan is het niet zo belangrijk welke overheid wat doet maar wel dat het overheidsop treden zo efficiënt, effectief en zo toegankelijk mogelijk is.

Ongetwijfeld hebben de 3 bestuursniveaus daarbij een belangrijke rol te spelen. Niet in het minst in het kader van hun onderlinge samenwerking en hun relatie met de privé-sector. Uiteraard moet hierbij niet alléén voldoende onderling vertrouwen zijn, gebaseerd op een goede communicatie, maar moeten er ook voldoende 'spelregels' aanwezig zijn om deze samenwerking te bevorderen. Een decreet op de interbestuurlijke samenwerking dringt zich op.